

การศึกษาสภาพความรู้ ความเข้าใจ และวิธีพัฒนา
เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของนักเรียน

กองวิจัยทางการศึกษา

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

2544

การศึกษาสภาพความรู้ความเข้าใจ
และวิธีพัฒนาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
ของผู้เรียน

กองวิจัยสภาพการศึกษา กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ

2544

การศึกษาสภาพความรู้ความเข้าใจและวิธีพัฒนา
เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้เรียน

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2544

จำนวนพิมพ์ 1,500 เล่ม

ISBN 974-269-0871

เอกสารรายงานการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 271/2544
กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การวางแผนพัฒนาเยาวชนที่กำลังศึกษาในทุกระดับการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพด้านสติปัญญา การทำงาน และมีอาชีพตาม ศักยภาพของแต่ละบุคคล เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาประเทศ ให้เจริญก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม และตามพระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้เน้นความสำคัญ ในการจัดการศึกษา ให้ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ฉะนั้น ในการจัดทำหลักสูตรให้ สนองความต้องการของสังคม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมได้นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาสภาพความรู้ ความเข้าใจปัญหาความต้องการในการประกอบอาชีพของนักเรียน และแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพ ให้ สอดคล้องกับต้องการของตลาดแรงงาน

กรมวิชาการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้สนใจที่จะไปใช้ เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ และ ขอขอบคุณคณะผู้วิจัย และทุกท่านที่มีส่วนร่วมดำเนินงานวิจัยนี้ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

อธิบดีกรมวิชาการ

บทคัดย่อ

รายงานฉบับนี้เป็นการศึกษาสภาพความรู้ความเข้าใจ ปัญหา และความต้องการในการประกอบอาชีพของผู้เรียน การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นของผู้ที่จะเข้าทำงานในสถานประกอบการ ตลอดจนศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพ ให้สนองความต้องการของตลาดแรงงาน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 219 คน ครู 3,242 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 8,134 คน ผู้ปกครองนักเรียน 1,570 คน กรรมการโรงเรียน 469 คน และผู้ประกอบการ 380 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการประกอบการเรียนของผู้เรียน พบว่า

1.1 โรงเรียนส่วนใหญ่สำรวจความต้องการในการจัดแผนการเรียนจากครู-อาจารย์ รองลงมาคือ นักเรียนและผู้ปกครอง ในด้านความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน พบว่า โรงเรียนสำรวจความพร้อมด้านครู อาจารย์ มากที่สุด รองลงมาคือ ห้อง/สถานที่ปฏิบัติการ วัสดุอุปกรณ์และสื่อ และครูเห็นว่า ในภาพรวมโรงเรียนมีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียนในระดับมาก สำหรับนักเรียนเห็นว่า มีความพร้อมในระดับน้อย

1.2 ความเพียงพอของความรู้ที่นักเรียนได้รับหลังจากจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า ความรู้ที่ได้รับจากโรงเรียนไม่เพียงพอต่อการไปประกอบอาชีพได้

1.3 ความต้องการของนักเรียนหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อและทำงานด้วยมากที่สุด โดยต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย และต้องการทำงานราชการมากที่สุด สำหรับผู้ปกครองมีความต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อมากที่สุด

1.4 ความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ประกอบการในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพของนักเรียน พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนได้รับความร่วมมือในระดับมาก โดยนักเรียนเห็นว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเลือกแผนการเรียนมากที่สุด กรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง และผู้ประกอบการ เห็นว่า ได้มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพมากที่สุด

1.5 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน พบว่า สื่อ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการเรียนวิชาชีพมีน้อย งบประมาณมีไม่เพียงพอ เวลาในการเรียนไม่เหมาะสม เวลาในการปฏิบัติจริงมีน้อย ครูและผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สถานที่ฝึกงาน และห้องปฏิบัติการจริงมีไม่เพียงพอ ขาดครูที่ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านอาชีพ

2. คุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารและกรรมการโรงเรียนเห็นว่า คุณลักษณะพื้นฐานที่พึงประสงค์ต่อการประกอบอาชีพของนักเรียนอันดับแรก คือ ความสามัคคี สำหรับครู นักเรียน และผู้ปกครองเห็นว่า อันดับแรก คือ ความซื่อสัตย์ ส่วนผู้ประกอบการเห็นว่า คุณลักษณะที่ต้องการเป็นอันดับแรกคือ ความขยันและอดทน

3. แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ พบว่า โรงเรียนร้อยละ 45.6 มีความเพียงพอเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ สำหรับการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพ พบว่า สอนให้นักเรียนมีความรู้ในการประกอบอาชีพในชั้นเรียน สอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงโดยให้ทำโครงการ ประเมินผลการเรียนรู้จากผลงานหรือผลผลิต และจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาชีพโดยการทำโครงการอาชีพ ครูมีความคิดเห็นว่าสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และการจัดการในการประกอบอาชีพ เห็นว่า ในระดับมาก ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่ายู่ในระดับน้อย

สารบัญเรื่อง

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
บทคัดย่อ	(1)
สารบัญ	
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	16
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	23
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก	103
กลุ่มตัวอย่าง	105
ตารางการวิเคราะห์ข้อมูล	107
คณะผู้ดำเนินการวิจัย	143

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ได้นั้นต้องมีการวางแผนพัฒนากำลังคน โดยเฉพาะเยาวชนที่กำลังศึกษา ในทุกระดับการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วมีประสิทธิภาพ ด้านสติปัญญา การทำงาน และมีอาชีพตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และจากแนวนโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้ กำหนดนโยบายในการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในทุกระดับให้ รู้จักคิดวิเคราะห์ ใช้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง จากประสบการณ์และของจริง มีเจตคติที่ดี มีวินัย รู้จักรับผิดชอบ และมีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ สามารถดำรง ชีวิตอยู่ในสังคมได้ นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตราที่ 23 เน้นความสำคัญในการจัดการศึกษา ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการตามความ เหมาะสมแต่ละระดับการศึกษา ใน (5) มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ และ ทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และใน มาตราที่ 28 ได้กล่าวถึงหลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ ต้องมีลักษณะ หลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่ง พัฒนาคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระ

ของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความ
สมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความ
รับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ที่เป็นวัยของการเริ่มต้นเข้าสู่กระบวนการทำงาน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้
รับการพัฒนาในทุกด้าน ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนา
คุณภาพชีวิต และให้สามารถทำประโยชน์กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของ
ตนในฐานะพลเมืองดี โดยให้ผู้เรียนพัฒนาเชาว์ปัญญา มีความรู้ และ
ทักษะเฉพาะด้านตามศักยภาพ เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ และ
หลักการหนึ่งของหลักสูตร คือ เป็นการศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้ และ
ทักษะเฉพาะด้านที่สามารถนำไปประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพ
เศรษฐกิจ และสังคม

กรมวิชาการในฐานะผู้รับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตรให้สนอง
ความต้องการของสังคม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม มี
ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาปัญหา ความต้องการ และแนวทาง
การพัฒนาคุณภาพของนักเรียน เพื่อการประกอบอาชีพให้สนองความ
ต้องการของตลาดแรงงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนปัญหาและ
ความต้องการในการประกอบอาชีพของนักเรียน
2. เพื่อศึกษาคูณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ
ของผู้เรียน/ผู้ที่เข้าทำงานในสถานประกอบการ

3. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพให้สนองความต้องการของตลาดแรงงาน

เป้าหมาย

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้รับการพัฒนาคุณภาพด้านการประกอบอาชีพให้สนองความต้องการของตลาดแรงงาน

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาความคิดเห็นเรื่องการศึกษาสภาพและความรู้ความเข้าใจและวิธีพัฒนาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้เรียนประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คณะกรรมการโรงเรียน ผู้ปกครองและผู้ประกอบการ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่าง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543

นิยามศัพท์

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่บริหารโรงเรียนที่มีการสอนถึงระดับมัธยมศึกษาศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ครู หมายถึง ผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าหมวดวิชา ครูแนะแนว และครูผู้สอน

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543

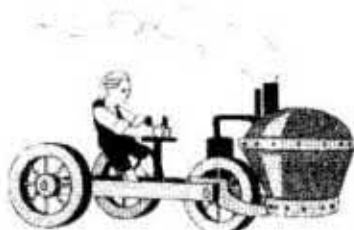
คณะกรรมการโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่โรงเรียนแต่งตั้งเป็น
คณะกรรมการ ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผู้ประกอบการ หมายถึง เจ้าของสถานประกอบการที่โรงเรียน
ส่งนักเรียนไปฝึกงาน

ประโยชน์ของการวิจัย

ได้ข้อมูลที่เป็นสภาพปัญหาและความต้องการในการประกอบอาชีพ
ของนักเรียน และคุณลักษณะที่สถานประกอบการต้องการ

บทที่ ๒

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ได้ศึกษาเอกสาร บทความ รายงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาสภาพความรู้ ความเข้าใจ และวิธีพัฒนาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้เรียน โดยจะนำเสนอ ดังนี้

- ❖ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
- ❖ สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ
- ❖ คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการทำงาน

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2534) ได้มีหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) โดยมีหลักการดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะเฉพาะด้านที่สามารถนำไปประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม
2. เป็นการศึกษาที่สนองต่อการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น หรือการศึกษาต่อ
3. เป็นการศึกษาที่ส่งเสริมการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ท้องถิ่น และ

ตลอดจนอนุรักษ์และเสริมสร้างทรัพยากร ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม
ของประเทศ

สำหรับการจัดการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้แบ่งเป็น วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ และกลุ่มวิชาอาชีพ
ดังนี้

วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ มีจุดประสงค์เพื่อให้มีความรู้ความ
เข้าใจและประสบการณ์ ในงานที่เป็นพื้นฐานของวิชาอาชีพ มีทักษะใน
การทำงาน มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และมีคุณธรรมในการทำงาน
นำความรู้และทักษะไปใช้ในการดำเนินชีวิต

วิชาอาชีพ มีจุดประสงค์เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและ
ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ มีทักษะในงานอาชีพ มีเจตคติที่ดี
ต่องานอาชีพ และมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ นำความรู้และทักษะ
มาใช้ในการประกอบอาชีพและพัฒนาคุณภาพของงาน

นอกจากนี้ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน
ที่ต้องการเรียนเน้นทางด้านอาชีพ ได้แก่ เกษตรกรรม พาณิชยกรรม
คหกรรม ช่างอุตสาหกรรม ศิลปหัตถกรรม และศิลปกรรม มีโครงสร้าง
หลักสูตรได้จัดรายวิชาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (หน่วยศึกษา
นิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2538) คือ

1. วิชาบังคับแกน จำนวน 15 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่
ภาษาไทย 6 หน่วยการเรียนรู้ สังคมศึกษา 6 หน่วยการเรียนรู้
พลานามัย 3 หน่วยการเรียนรู้

2. วิชาบังคับเลือก จำนวน 15 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่
พลานามัย 3 หน่วยการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ 6 หน่วยการเรียนรู้ พื้นฐาน
วิชาอาชีพ 6 หน่วยการเรียนรู้

3. วิชาเลือก สำหรับผู้เรียนระดับวิชาอาชีพ 1 (วช. 1)
ไม่น้อยกว่า 66 หน่วยการเรียนรู้ และผู้เรียนระดับวิชาอาชีพ 2 (วช. 2)
ไม่น้อยกว่า 81 หน่วยการเรียนรู้ โดยบังคับให้เลือกเรียนวิชาพระพุทธ
ศาสนา 6 หน่วยการเรียนรู้ ที่เหลือให้เรียนวิชาอาชีพ และวิชาสามัญ
เสริมอาชีพ วช. 1 ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยการเรียนรู้ และ วช. 2
ไม่น้อยกว่า 75 หน่วยการเรียนรู้

ในการจัดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้ปรับโครงสร้างให้มีความยืดหยุ่น สนอง
ความต้องการของผู้เรียนได้เลือกเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความถนัด
และความสนใจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติจริง
ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ และนำความรู้
ไปพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ

กรมวิชาการ (2533) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน
วิชาอาชีพ และการมีงานทำ พบว่า โรงเรียนที่เปิดสอนแผนการเรียน
วิชาอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ คือ แผนการเรียน
เกษตรกรรม ช่างอุตสาหกรรม คหกรรม และธุรกิจพาณิชยกรรม ร้อยละ
82.6 ครูสอนวิชาอาชีพในโรงเรียน ร้อยละ 14.1 ส่งนักเรียนไปเรียนหรือ
ฝึกงานนอกโรงเรียน และร้อยละ 13.9 เชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาสอน

วิชาอาชีพในโรงเรียนเป็นครั้งคราว ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูให้ความสำคัญมากที่สุดกับจุดประสงค์การเรียนการสอน คือให้นักเรียนมีความรู้ และทักษะที่จะออกไปประกอบอาชีพได้ รองลงมาคือมีพื้นฐานในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อ

ในการนำหลักสูตรไปใช้ในแต่ละปีพบว่าโรงเรียน ขาดวัสดุ อุปกรณ์ โรงฝึกงาน โดยเฉพาะในแผนการเรียนช่างอุตสาหกรรม และเกษตรกรรม ครูผู้สอนวิชาอาชีพมีไม่เพียงพอ นักเรียนเรียนแผนอาชีพน้อย สถานประกอบการขนาดใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือในการรับนักเรียนเข้าฝึกงาน

ปัญหาด้านการเรียนการสอนพบว่า ขาดเอกสารหลักสูตร/คู่มือต่างๆ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกมีไม่เพียงพอ ครูไม่สะดวกในการออกไปนิเทศนักเรียนที่ฝึกงานนอกโรงเรียน นักเรียนไม่ได้เรียนตามความสนใจและความถนัด สถานประกอบการห่างจากโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า การพัฒนาการเรียนการสอนช่วยให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจดีขึ้นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการจัดการสอนวิชาชีพที่เน้นกระบวนการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้เด็กรู้จักคิดวิเคราะห์ มองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ และมีคุณลักษณะที่ดีในเรื่อง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร ฯลฯ นอกจากนี้ช่วยให้โรงเรียนมองเห็นศักยภาพของชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่จะเข้ามาช่วยโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ทำให้โรงเรียนรู้จักสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

กรมวิชาการ (2534) ศึกษาสภาพและความพร้อมของการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เปิดสอนวิชาอาชีพ โดยคำนึงถึงความพร้อมของโรงเรียน คือ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ โรงเรียนร้อยละ 55.75 ส่งนักเรียนไปฝึกงานจากสถานประกอบอาชีพอิสระของเอกชน ร้อยละ 22.99 ฝึกงานที่สถานประกอบการของราชการ และร้อยละ 13.79 ฝึกงานที่สถานศึกษา กรมอาชีวศึกษา

นงราม เศรษฐพานิช (2534) ศึกษาการบริหารและการจัดการศึกษาของการมัธยมศึกษา การส่งเสริมเพื่อการประกอบอาชีพส่วนตัวและการก้าวเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก พบว่า ปัจจัยที่มีส่วนเกื้อหนุนต่อการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพให้ประสบความสำเร็จ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านชุมชน พบว่า การจัดแผนการเรียนวิชาชีพให้สอดคล้องกับแผนการผลิตหลักในชุมชน จะช่วยให้นักเรียนมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพได้ ความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชนที่มีต่อโรงเรียนทั้งในด้านทรัพยากร กำลังความคิด กำลังทรัพย์ และการช่วยจัดจำหน่ายผลผลิตของนักเรียน

2. ปัจจัยด้านโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารเป็นนักพัฒนาและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทั้งในโรงเรียนและชุมชน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน นำชุมชนมาร่วมในการจัดการเรียนการสอน ครูอาจารย์ผู้สอนวิชาชีพ เป็นผู้มีความรู้และทักษะในวิชาชีพ รวมทั้งมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน สามารถแก้ปัญหาอันเนื่องมาจากข้อจำกัดทางด้านทรัพยากร มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน สามารถดึงชุมชนเข้ามาร่วม

ในการจัดการเรียน การสอน และช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับความจำกัดทางด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนและวัสดุฝึก มีความรับผิดชอบ มีขวัญกำลังใจและทุ่มเทเวลาให้กับงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สร้างศรัทธาในตัวครู ทำให้นักเรียนมีโลกทัศน์ที่ดีต่อวิชาชีพ นอกจากนี้ ยังมีการสร้างแบบอย่างในการประกอบอาชีพ แสดงให้นักเรียนเห็นว่าเมื่อเรียนวิชาชีพจากแผนการเรียนแล้วสามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพส่วนตัวได้จริง ๆ นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนต้องเน้นทั้งด้านความรู้ ทักษะ และการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ตลอดจนให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน และการจัดการเรียนการสอนใช้วิธีการหลากหลาย ไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียน

นิมนวล โมกขศักดิ์ (2537) ในการจัดวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประชุม อบรม ศึกษา ดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ นิเทศและติดตามผล ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดและประเมินผล

เชิดชัย เขียวสุทธิ (2534) ได้ศึกษาการจัดการสอนวิชาพื้นฐานอาชีพระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา ในพื้นที่การพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนส่วนใหญ่ จัดแผนการเรียนโดยพิจารณาจากความพร้อมของโรงเรียน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากรเป็นหลัก ซึ่งปัญหาในการเตรียมการจัดการสอนพบมาก คือ จำนวนครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพมีไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านวิชาชีพในท้องถิ่น โรงเรียนไม่สามารถจัดนักเรียนเข้าเรียนตามแผนการเรียนได้ตรงกับความต้องการ

ในการจัดการเรียนการสอนครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบสาธิตแบบบรรยาย และการทดลองปฏิบัติจริง แต่ปัญหาที่เกิดในการจัดการสอนคือ ครูผู้สอนยังขาดความรู้ และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสร้างและวิเคราะห์ข้อสอบ การใช้และการจัดทำเอกสารสื่อประกอบการสอน นอกจากนี้ ยังไม่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าของสถานประกอบการในการจัดส่งนักเรียนไปฝึกงาน

คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการทำงาน

กรมวิชาการ (2533) พบว่า คุณลักษณะที่จำเป็นในการเรียนวิชาชีพ และต้องการทำงานเรียงตามลำดับ คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย เห็นความสำคัญของอาชีพสุจริต มีนิสัยรักการทำงาน มีความอดทน มีความขยัน และมีความยุติธรรม

คุณลักษณะที่ครูผู้สอนปลูกฝังให้เกิดกับนักเรียนมากที่สุด คือ ความรับผิดชอบ เมื่อพิจารณาตามลักษณะวิชา พบว่า ครูเกษตรเน้นให้นักเรียนรักงานอาชีพ และขยันอดทน ครูอุตสาหกรรมเน้นให้นักเรียนทำงานด้วยตนเอง และขยันอดทน ครูช่างอุตสาหกรรมเน้นความปลอดภัย และให้รักงานอาชีพ ครูพาณิชยกรรม เน้นการทำงานด้วยตนเอง และการตรงต่อเวลา

กรมวิชาการ (2534) ได้ศึกษาสภาพความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า โรงเรียนให้ความเห็นว่านักเรียนมีคุณลักษณะในระดับมากเรียงตามลำดับ คือ ความประพฤติดีและความซื่อสัตย์ ความมีมนุษยสัมพันธ์

ความรับผิดชอบ และความมีระเบียบวินัย ความตั้งใจในการทำงาน ความรู้และฝีมือ ความขยันอดทน การกล้าแสดงออก ความรักงาน การตรงต่อเวลา และความกระตือรือร้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532) พบว่า องค์ประกอบที่มีส่วนช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย

ปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ ขยันอดทน ประหยัด จิตใจดี มีไหวพริบ ซื่อสัตย์ และมีคุณธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ดี สุขภาพดี มีความสามารถ และความถนัดในงานอาชีพ มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ ตรงต่อเวลา และใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ทำเลที่ตั้ง ครอบครัว เพื่อนฝูง และ สภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพ

ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขเฉพาะกรณี ได้แก่ ความต้องการที่จะหนีจากสังคมเก่าที่ยากจน ความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม และความต้องการที่จะวางรากฐานครอบครัวให้มั่นคง

ประภาพรรณ เบญจรัตน์ภรณ์ (2535) ได้ศึกษาแนวโน้มความต้องการ แรงงานในภาคอุตสาหกรรม พบว่า ช่างอุตสาหกรรมที่สถานประกอบการต้องการแต่ขาดแคลน และหายาก ได้แก่ สาขาช่างกลโรงงาน รองลงมาคือ ช่างไฟฟ้า ช่างผสมวัตถุดิบ-สูตรผลิต ช่างควบคุมการผลิต ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างยนต์ ช่างเคมี จึงเห็นสมควรที่สถานศึกษาจะจัดหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเน้นเทคโนโลยีใหม่ ๆ และเพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับงานพลังงานทดแทนเข้าไปในหลักสูตรด้วย

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรเน้นคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย รักการทำงาน มีความขยัน อดทน มีความตั้งใจทำงาน กล้าแสดงออก มีความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ ฉลาด มีไหวพริบ มีมนุษยสัมพันธ์ดี ตรงต่อเวลา มีความประพฤติดี รักและเห็นคุณค่าของงานที่ทำ

นันทนวล โมกขศักดิ์ (2537) ได้ศึกษาการจัดวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่าโรงเรียนมีจำนวนครูผู้สอน ครูแนะแนว งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่สอนและฝึกงานไม่เพียงพอ ในด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูขาดความรู้ และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการนิเทศติดตามผล

สัญญา โภษะโกศล (2531) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน คือ เอกสารหลักสูตร คู่มือสำหรับสอนมีน้อยเกินไป ครูผู้สอนมีไม่เพียงพอ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่ทันสมัย ขาดการตรวจสอบความรู้พื้นฐาน และทักษะเบื้องต้นของนักเรียนก่อนการเรียนกลุ่มวิชาอาชีพพาณิชยกรรม

ไพโรจน์ ลำตะกูล (2535) ได้ศึกษาการจัดวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่มีการจัดตั้งนครอุตสาหกรรม พบว่า ครูผู้สอนมีจำนวนไม่เพียงพอ ขาดความรู้ และทักษะ วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่ที่มีจำนวน

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาสภาพความรู้ ความเข้าใจ และวิธีพัฒนาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้เรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพความรู้ ความเข้าใจ ปัญหาและความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน คุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของผู้เรียน/ผู้ที่เข้าทำงานในสถานประกอบการ ตลอดจนแนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพให้สนองความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีรายละเอียดของการดำเนินงาน ดังนี้

การดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาและสังเคราะห์เอกสารงานวิจัย บทความ ข้อคิดเห็นทางวิชาการที่เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาอาชีพการจัดการเรียนการสอน วิชาอาชีพในโรงเรียน คุณลักษณะของผู้ที่จะประกอบอาชีพ
2. วางแผนการดำเนินงานโครงการตลอดจนกำหนดขอบข่ายและกิจกรรมในการดำเนินงาน ประสานการดำเนินงานวิจัยร่วมกับนักวิจัยท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ นักวิจัย ครูผู้สอน และนักวิชาการจากกรมวิชาการ

3. ประชุมคณะกรรมการ ฯ ระดมความคิดจัดทำแผนการดำเนินงาน กำหนดกรอบและประเด็นในการศึกษา สร้างเครื่องมือที่ใช้ใน การเก็บ รวบรวมข้อมูล และวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ทดลองใช้ และปรับปรุงเครื่องมือ จัดพิมพ์ และจัดทำ เครื่องมือในการวิจัย

5. เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน ครูในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และผู้ประกอบการ

6. วิเคราะห์ข้อมูล เขียนรายงาน และจัดทำเอกสารรายงาน ฉบับสมบูรณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครองของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรรมการโรงเรียน และผู้ประกอบการ

กลุ่มตัวอย่าง ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการแบบแบ่งกลุ่ม และ กำหนด สัดส่วนของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. จำแนกจังหวัดทั่วประเทศตามเขตการศึกษา 1 - 12
2. การสุ่มกลุ่มตัวอย่างให้กระจายจังหวัด และอำเภอ เพื่อเป็น ตัวแทนเขตการศึกษา เขตละ 3 จังหวัด ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Sampling Random) รวมจำนวนจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 41 จังหวัด (ดูรายชื่อ

จังหวัดกลุ่มตัวอย่างในภาคผนวก) โดยแบ่งตามสังกัด และขนาดของโรงเรียน ดังนี้ (ดูแผนภูมิการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในภาคผนวก)

2.1 สังกัดของโรงเรียน ได้แก่ กรมสามัญศึกษา (สศ.) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)

2.2 ขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ตามเกณฑ์การแบ่งขนาดดังนี้

1) โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนที่มีนักเรียนมากกว่า 1,500 คนขึ้นไป

2) โรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน

3) โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีนักเรียนน้อยกว่า 500 คน

3 กำหนดสัดส่วนของจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในแต่ละจังหวัด/เขตการศึกษา ดังนี้

3.1 สังกัดกรมสามัญศึกษา สุ่มโรงเรียนในจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 10 ของแต่ละขนาด

3.2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สุ่มโรงเรียน ร้อยละ 10 ในแต่ละเขตการศึกษา (แต่ไม่น้อยกว่า 4 โรงเรียน/เขตการศึกษา)

4. ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละโรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครู จำนวน 17 คน ซึ่งจำแนกเป็น หัวหน้าหมวดทุกหมวดวิชา รวม 8 คน ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมวด

วิชาละ 1 คน รวม 8 คน ครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน กระจายทุกห้อง ถ้ามิน้อยกว่าให้ตอบทั้งหมด ผู้ปกครอง จำนวน 8 คน กรรมการโรงเรียน จำนวน 2 คน และผู้ประกอบการจำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ประชุมสัมมนาเรื่องการสร้างเครื่องมือ ศึกษาสภาพความรู้ ความเข้าใจ และวิธีพัฒนาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้เรียน โดยมีผู้บริหาร ศึกษาพิเศษ นักวิจัย ครูผู้สอนสังกัดกรมสามัญศึกษา จากเขตการศึกษาทั้ง 12 เขตการศึกษา และกรุงเทพมหานคร อาจารย์จากมหาวิทยาลัย และนักวิชาการศึกษาสังกัดกรมวิชาการ ระหว่างวันที่ 28 - 30 มีนาคม 2543 ณ โรงแรมอลิชาเบธ กรุงเทพมหานคร เพื่อระดมความคิด จัดทำแผนการดำเนินงาน กำหนดกรอบและประเด็นในการศึกษา สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยทดลองใช้กับผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 5 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 35 คน ผู้ปกครอง จำนวน 5 คน กรรมการโรงเรียน จำนวน 5 คน ผู้ประกอบการ จำนวน 5 คน แล้วนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามดังกล่าวแล้วให้

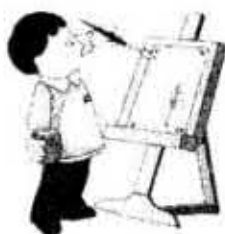

ที่ปรึกษาโครงการพิจารณา เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ และมีคุณภาพยิ่งขึ้น

3. ลักษณะของเครื่องมือ ได้จากการสร้างตามข้อ 1 เป็นแบบสอบถาม 5 ฉบับ ดังนี้

- 3.1 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน
- 3.2 แบบสอบถามครูในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 3.3 แบบสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
- 3.4 แบบสอบถามคณะกรรมการโรงเรียน
- 3.5 แบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
- 3.6 แบบสอบถามผู้ประกอบการ

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และประเมินค่า (Rating Scales) เกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ และกระบวนการจัดการการประกอบอาชีพ ความพึงพอใจ ความสนใจ ความตั้งใจ และการรู้จักตนเองของนักเรียนในการประกอบอาชีพ

คุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ โดยมีเกณฑ์การประเมินค่ามาตรฐาน 4 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.00 แสดงว่าอยู่ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 แสดงว่าอยู่ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 แสดงว่าอยู่ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 แสดงว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นักวิจัยในแต่ละเขต/จังหวัด ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูแนะแนว นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คณะกรรมการโรงเรียน และผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นตัวแทนของ 12 เขตการศึกษา เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้วนักวิจัยระดับเขตวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของเขตที่รับผิดชอบ และลงรหัสข้อมูลบันทึกในแผ่นดิสก์ส่งให้กรมวิชาการ กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมทั้ง 12 เขตการศึกษา โดยได้ข้อมูลจาก ผู้บริหารโรงเรียน 219 คน ครู 3,242 คน ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าหมวด 1,253 คน ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1,828 คน ครูแนะแนว 161 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 8,134 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 1,570 คน กรรมการโรงเรียน 469 คน และผู้ประกอบการ 380 คน

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (f)
ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
และทดสอบค่า t -test และ ANOVA ในกรณีที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้
วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

การนำเสนอข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการ
ประกอบอาชีพของผู้เรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสภาพความรู้ ความเข้าใจ และวิธีพัฒนาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้เรียน ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ความสนใจ และการรู้จักตนเองของนักเรียนในการประกอบอาชีพ คุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแยกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

จากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 180 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่ 45 โรงเรียน ขนาดกลาง 81 โรงเรียน และขนาดเล็ก 54 โรงเรียน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 39 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่ 19 โรงเรียน ขนาดกลาง 16 โรงเรียน และขนาดเล็ก 4 โรงเรียน มีข้อมูลทั่วไป (ดูรายละเอียดในตารางที่ 1-3) ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นชาย (ร้อยละ 85.4) มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี (ร้อยละ 39.3)

2. ครูที่รับผิดชอบในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่เป็นหญิง (ร้อยละ 60.6) มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี (ร้อยละ 36.6)

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่เป็นหญิง (ร้อยละ 61.3) เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์มากที่สุด (ร้อยละ 64.8) รองลงมาคือ คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ ศิลปะ คณิตศาสตร์-สังคม วิชาอาชีพ และวิทยาศาสตร์-คอมพิวเตอร์

4. ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่เป็นหญิง (ร้อยละ 51.3) การศึกษาส่วนใหญ่จบในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 49.9) รองลงมาคือ มัธยมศึกษา ปริญญาตรี ต่ำกว่าปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี มีอาชีพเป็นเกษตรกรมากที่สุด (ร้อยละ 34.8) รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว

5. กรรมการโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นชาย (ร้อยละ 73.3) การศึกษาส่วนใหญ่จบในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 40.9) รองลงมาคือ มัธยมศึกษา ประถมศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมากที่สุด (ร้อยละ 35.4) รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร ค้าขาย อาชีพรับจ้าง

6. ผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่เป็นชาย (ร้อยละ 62.9) การศึกษาส่วนใหญ่ในระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 29.2) รองลงมาคือ ประถมศึกษา ปริญญาตรี ต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี และสถานประกอบการที่ผู้ประกอบการดำเนินการแยกเป็นประเภทเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ใน 5 อันดับแรก ได้แก่ อู่ซ่อมรถยนต์ อู่ซ่อมรถจักรยานยนต์ ร้านค้าปลีก ร้านอาหาร และบริษัท/ร้านค้า

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน

การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน ได้ศึกษาเกี่ยวกับ 1) สภาพความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อ ส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน ความเพียงพอของความรู้และความต้องการหลังจากนักเรียนจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ประกอบการ ในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพของนักเรียน และปัญหาและอุปสรรค 2) คุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของผู้เรียน และ 3) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้

1. สภาพความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน

1.1 การสำรวจความพร้อมและความต้องการในการจัดแผนการเรียน

1.1.1 จากการสอบถามผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการสำรวจ ความต้องการและความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน (ดูรายละเอียด ในตารางที่ 4) ดังนี้

1) การสำรวจความต้องการในการจัดแผนการเรียน พบว่า สำรวจความต้องการจากครู-อาจารย์ (ร้อยละ 91.8) มากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียน ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน เมื่อจำแนก ตามสังกัด และขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนสำรวจความต้องการ ในการจัดแผนการเรียนไม่แตกต่างกัน

2) การสำรวจความพร้อมในการจัดแผนการเรียน ส่วนใหญ่ สำรวจความพร้อมด้าน ครู-อาจารย์ (ร้อยละ 96.8) รองลงมาคือ ห้อง/สถานที่ปฏิบัติการ วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ งบประมาณ สถาน ประกอบการ เมื่อจำแนกตามสังกัดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา แตกต่างจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาเอกชน คือ ผลการสำรวจความพร้อมใน อันดับรองลงมา ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เน้นความพร้อมในเรื่อง ห้อง/สถานที่ปฏิบัติการ แต่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนเน้นความพร้อมในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ

1.1.2 จากการสอบถามครูเกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน พบว่าโรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน โดยภาพรวมโรงเรียนมีความพร้อมในระดับมาก ($\bar{x} = 2.51$, S.D. = 0.44) เมื่อวิเคราะห์แยกเป็นเรื่องย่อยพบดังนี้ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 5)

* โรงเรียนมีความพร้อมในระดับมากเรียงตามลำดับ (3 อันดับแรก) ในเรื่องครูในหมวดวิชา/งานมีแผนการสอน ($\bar{x} = 2.86$, S.D. = 0.68) จัดบุคลากรเพื่อรับผิดชอบกิจกรรมการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้คล่องตัว ($\bar{x} = 2.75$, S.D. = 0.64) และมีเอกสารหลักสูตรใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 2.72$, S.D. = 0.72)

* โรงเรียนมีความพร้อมในระดับน้อยเรียงตามลำดับ (3 อันดับแรก) ในเรื่อง มีสารสนเทศเกี่ยวกับอาชีพ วิทยาการท้องถิ่น และแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่พร้อมนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 2.18$, S.D. = 0.63) ได้รับงบประมาณสนับสนุนหมวดวิชา/งานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 2.29$, S.D. = 0.68) และมีสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 2.39$, S.D. = 0.65)

เมื่อการเปรียบเทียบความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียนตามสังกัด และขนาดของโรงเรียน (ดูรายละเอียดในตารางที่ 5-7) พบว่า มีความแตกต่างกัน ($p < .05$) ทั้งภาพรวมและวิเคราะห์แยกเป็นเรื่องย่อย และเมื่อ

(ดูรายละเอียดในตารางที่ 9-10) พบว่า มีความแตกต่างกัน ($p < .05$) ทั้งภาพรวม และวิเคราะห์แยกเป็นเรื่องย่อย และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามขนาดของโรงเรียนในเรื่องย่อย พบว่า

✱ โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความพร้อมแตกต่างกัน ($p < .05$) ทุกเรื่อง

✱ โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีความพร้อมแตกต่างกัน ($p < .05$) ยกเว้นเรื่องมีแหล่งเรียนรู้ห้องสมุดเคลื่อนที่พร้อมที่จะให้ใช้

✱ โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กส่วนใหญ่มีความพร้อมแตกต่างกัน ($p < .05$) ยกเว้น เรื่องมีแผนการสอนให้เลือกตามความต้องการ มีวิชาให้เลือกเรียนได้ตามความสนใจ และมีแหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการทางจริยธรรม

นอกจากนี้ โรงเรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการอื่นๆ เรียงตามลำดับความถี่ใน 5 อันดับแรก ได้แก่ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ (383) ห้องดนตรีไทย-สากล (26) ห้องพิมพ์ดีด (17) ห้องแนะแนว (7) และห้องศิลปะ (6)

1.1.4 จากการสอบถามผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า (ดูรายละเอียดในตารางที่ 11)

✱ โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ ด้านอาคารสถานที่มากที่สุด (ร้อยละ 72.9) รองลงมา ด้านบุคลากร (ร้อยละ 71.6) ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อ (ร้อยละ 53.1) และด้านงบประมาณ (ร้อยละ 52.0) เมื่อจำแนกตามสังกัดของโรงเรียนพบว่า ไม่แตกต่างกัน

๖ โรงเรียนมีความไม่พร้อมในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ โดยมีเหตุผลเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย (5 อันดับแรก) ดังนี้

๖ ด้านอาคารสถานที่ ไม่พร้อมเพราะสถานที่คับแคบ และอาคารไม่เพียงพอ (57) ขาดอาคารและห้องปฏิบัติการ (43) อาคารไม่ได้มาตรฐาน (11) อาคารเก่าและทรุดโทรม (8) และไม่มีอาคารหอประชุมเล็ก (7)

๖ ด้านบุคลากร ไม่พร้อมเพราะบุคลากรมีจำนวนน้อย (67) ขาดแคลนบุคลากรด้านวิชาอาชีพ (27) ครูขาดประสบการณ์การสอนด้านวิชาชีพ (17) อาจารย์เฉพาะสาขาวิชาน้อย (12) ครูบางส่วนยังต้องพัฒนาศักยภาพยิ่งขึ้น (4) และครูเก่งด้านวิชาการแต่ขาดประสบการณ์ในการสอน (5)

๖ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ ไม่พร้อมเพราะวัสดุในการฝึกงานด้านต่าง ๆ ไม่เพียงพอกับนักเรียน (93) ขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อที่ทันสมัย (86) อุปกรณ์ชำรุด (7) ขาดคอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนการสอน (6) และคุณภาพวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ บางชนิดไม่ได้มาตรฐาน (3)

๖ ด้านงบประมาณ ไม่พร้อมเพราะงบประมาณน้อยไม่เพียงพอ (124) ใช้งบประมาณในด้านอื่นมาก (4) และขาดแคลนทุนการศึกษา (4)

1.1.5 จากการสอบถามกรรมการโรงเรียน (ดูรายละเอียดในตารางที่ 11) พบว่า โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ ด้านอาคารสถานที่มากที่สุด (ร้อยละ 70.8)

รองลงมาคือ ด้านบุคลากร (ร้อยละ 68.7) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ (ร้อยละ 53.7) และด้านงบประมาณ (ร้อยละ 39.2) เมื่อจำแนกตามสังกัดพบว่า

๖ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษามีความพร้อมมากที่สุดในด้านอาคารสถานที่ (ร้อยละ 63.4) รองลงมาคือ ด้านบุคลากร (ร้อยละ 65.7) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ และด้านงบประมาณ

๗ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีความพร้อมมากที่สุดในด้านบุคลากร (ร้อยละ 81.1) รองลงมาคือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ และ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ

นอกจากนี้กรรมการโรงเรียนมีความเห็นว่าเหตุที่โรงเรียนไม่พร้อมในการจัดการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ เรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย (5 อันดับแรก) ดังนี้

๘ ด้านอาคารสถานที่ เพราะสถานที่อาคารไม่เพียงพอ (28) ห้องปฏิบัติการสถานที่ฝึกปฏิบัติงานไม่เพียงพอ (11) ขาดโรงอาหาร (3) อาคารฝึกงานไม่ได้มาตรฐาน (3) สถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการฝึกอาชีพ และมีพื้นที่น้อย (2)

๙ ด้านบุคลากร ครู - อาจารย์ เพราะครูไม่เพียงพอ (21) ขาดครูที่มีวุฒิทางอาชีพ (12) ขาดบุคลากรบางสาขา (12) ครูขาดความรู้เฉพาะทาง (3) และครูยังไม่มีประสบการณ์ในการส่งเสริมให้นักเรียนประกอบอาชีพ (1)

๖ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่ขาดงบประมาณสนับสนุน (28) ยังขาดแคลนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ (24) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่ทันสมัย (19) นักเรียนมีจำนวนมาก (8) และการประสานงานไม่เรียบร้อย (1)

๖ ด้านงบประมาณ เพราะงบประมาณไม่เพียงพอ (43) โรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลน้อย (15) ขาดเงินซื้ออุปกรณ์อำนวยความสะดวก (2) โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมหาเงินสนับสนุน (4)

1.2 ความเพียงพอของความรู้ และความต้องการหลังจากนักเรียนจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1.2.1 ความเพียงพอของความรู้ที่นักเรียนได้รับหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของความรู้เพื่อการประกอบอาชีพที่นักเรียนได้รับหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ดังนี้ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 12)

1) นักเรียนร้อยละ 74.0 มีความคิดเห็นว่า ความรู้เพื่อการประกอบอาชีพที่นักเรียนได้รับจากโรงเรียนไม่เพียงพอ และมีนักเรียนร้อยละ 26.0 มีความเห็นว่า ความรู้ที่ได้รับจากโรงเรียนหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพียงพอต่อการไปประกอบอาชีพได้เมื่อจำแนกตามสังกัดพบว่า

๖ นักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ร้อยละ 63.1 มีความเห็นว่า ความรู้ที่ได้รับจากโรงเรียนหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไม่เพียงพอต่อการไปประกอบอาชีพ และร้อยละ 36.9 มีความเห็นว่าเพียงพอ

๖ นักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ร้อยละ 74.7 มีความเห็นว่า ความรู้ที่ได้รับจากโรงเรียนหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไม่เพียงพอต่อการไปประกอบอาชีพ และร้อยละ 25.3 มีความเห็นว่าเพียงพอ

2) ผู้ปกครองของนักเรียนร้อยละ 58.3 มีความเห็นว่า ความรู้เพื่อการประกอบอาชีพที่นักเรียนได้รับจากโรงเรียน หลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไม่เพียงพอต่อการไปประกอบอาชีพ และร้อยละ 40.5 มีความคิดเห็นว่า เพียงพอ

* ผู้ปกครองที่มีความคิดเห็นว่า ความรู้ที่นักเรียนได้รับไม่เพียงพอ มีเหตุผลเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยใน 10 อันดับแรก คือ ต้องการให้ศึกษาต่อในระดับสูงกว่านี้ถึงขั้นระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (57) ขาดทักษะความชำนาญด้านอาชีพ (46) ขาดความรู้ด้านงานอาชีพ (56) ความรู้จากโรงเรียนเป็นเพียงพื้นฐาน (34) นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์น้อย (29) สื่อ/วัสดุ/เครื่องมือที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน (13) นักเรียนเรียนเนื้อหายังไม่เต็มหลักสูตร (11) ครูขาดประสบการณ์การสอนวิชาชีพ (10) โรงเรียนยังไม่พร้อมด้านอาคารสถานที่ในการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพ (8) และมีการแข่งขันมากตลาดต้องการคนมีความสามารถสูง (7)

3) กรรมการโรงเรียน มีความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของความรู้เพื่อการประกอบอาชีพที่นักเรียนได้รับจากโรงเรียนหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

* กรรมการโรงเรียน ร้อยละ 60.8 มีความเห็นว่าความรู้ที่นักเรียนได้รับหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไม่เพียงพอต่อการไปประกอบอาชีพ โดยมีเหตุผลคือ นักเรียนขาดประสบการณ์ (24) สอนเน้นภาคปฏิบัติน้อยเป็นการเรียนภายในห้องเรียนและตำราเป็นส่วนใหญ่ (22) โรงเรียนเปิดสอนวิชาสามัญมุ่งเน้นให้นักเรียนไปเรียนต่อสูงขึ้น (19) ขาดเครื่องมือ อุปกรณ์และวัสดุฝึกงาน (10) นักเรียนไม่ได้ฝึกในสถานประกอบการ (8) ครูไม่เพียงพอ (7) นักเรียนยังขาดความรับผิดชอบและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง (6) นักเรียนยังต้องศึกษาเพิ่มเติม (5) ระยะเวลาฝึกงานน้อย (4) และไม่ได้เน้นเรื่องการประกอบอาชีพ (3)

* กรรมการโรงเรียน ร้อยละ 39.4 มีความเห็นว่าเพียงพอต่อการไปประกอบอาชีพได้ โดยมีเหตุผลคือ มีวิชาเลือกเสรีหลากหลาย (3) บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดวิชาอาชีพ (3) เป็นการศึกษาในระบบ (2) เป็นอาชีพที่ใช้ทักษะน้อย (2) สอนครอบคลุมทุกด้าน แต่ควรเพิ่มความรู้ด้านการฝึกด้วยตนเองให้มากขึ้นเพื่อการเรียนที่สูงขึ้น (2)

1.2.2 ความต้องการของนักเรียนหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1) นักเรียนมีความต้องการหลังจากจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 13)

* นักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มากที่สุด (ร้อยละ 66.7) รองลงมาคือ ศึกษาต่อและทำงานด้วย (ร้อยละ 27.9) และทำงาน (ร้อยละ 4.2) นักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 68.9) รองลงมาคือ วิทยาลัยด้านอาชีพ (ร้อยละ 21.7) และอื่น ๆ (ร้อยละ 3.4) ได้แก่ สถาบันราชภัฏ โรงเรียนตำรวจ-ทหาร และวิทยาลัยพลศึกษา

* นักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อและถ้าศึกษาต่อไม่ได้ มีแนวคิดที่จะกวดวิชามากที่สุด (ร้อยละ 40.3) รองลงมาคือ ทำงาน (ร้อยละ 35.2) ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 9.5) และยังไม่ได้คิด (ร้อยละ 8.4)

* นักเรียนที่ต้องการทำงานหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ลักษณะงานที่ต้องการทำส่วนใหญ่คือรับราชการมากที่สุด (ร้อยละ 21.5) รองลงมาคือ ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 18.3) เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 10.4) เป็นลูกจ้าง (ร้อยละ 8.6) เป็นเกษตรกร (ร้อยละ 5.8) ทำงานกับครอบครัว (ร้อยละ 5.2) และอื่น ๆ (ร้อยละ 0.8) ได้แก่ ค้าขาย พยาบาล นักธุรกิจ ช่างยนต์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อจำแนกตามสังกัดของโรงเรียนพบว่า

* กรมสามัญศึกษา

* นักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มากที่สุด (ร้อยละ 63.8) รองลงมาคือ ศึกษาต่อและทำงานด้วย (ร้อยละ 30.3) และทำงาน (ร้อยละ 4.7) นักเรียนที่

ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 66.9) รองลงมาคือ วิทยาลัยด้านอาชีพ (ร้อยละ 23.0)

* นักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อและถ้าศึกษาต่อไม่ได้ มีแนวคิดที่จะหางานทำมากที่สุด (ร้อยละ 39.8) รองลงมาคือ กวดวิชา (ร้อยละ 35.6) ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 9.7) และยังไม่ได้คิด (ร้อยละ 7.8)

* นักเรียนที่ต้องการทำงานหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่ต้องการรับราชการมากที่สุด (ร้อยละ 22.4) และประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 17.9) รองลงมาคือ เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 11.1) เป็นลูกจ้าง (ร้อยละ 9.6) เป็นเกษตรกร (ร้อยละ 7.2) และทำงานกับครอบครัว (ร้อยละ 4.9)

* สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

* นักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 (ร้อยละ 77.5) รองลงมาคือ ศึกษาต่อและทำงานด้วย (ร้อยละ 19.2) และทำงาน (ร้อยละ 2.3) นักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 76.2) รองลงมาคือ วิทยาลัยด้านอาชีพ (ร้อยละ 17.2)

* นักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อและถ้าศึกษาต่อไม่ได้ มีแนวคิดที่จะกวดวิชามากที่สุด (ร้อยละ 57.6) รองลงมาคือ หางานทำ (ร้อยละ 18.3) ยังไม่ได้คิดทำอะไร (ร้อยละ 10.8) และประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 8.6)

* นักเรียนที่ต้องการทำงานหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่ต้องการประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 19.5) มากที่สุด รองลงมาคือ รับราชการ (ร้อยละ 18.0) เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 7.9) ทำงานกับครอบครัว (ร้อยละ 6.1) เป็นลูกจ้าง (ร้อยละ 4.9) และเป็นเกษตรกร (ร้อยละ 0.6)

นอกจากนี้ อาชีพที่นักเรียนจะทำหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีความคิดเห็นว่า อาชีพที่นักเรียนคิดว่าจะทำหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่ รับจ้าง (1,063) ทำงานโรงงาน (890) ค้าขาย (887) อาชีพอิสระ (752) รับราชการ รัฐวิสาหกิจ (598) งานห้างร้าน-บริษัท (380) งานในครอบครัว แม่บ้าน (110) แพทย์ สัตวแพทย์ เกษตรกร (43) งานช่าง (41) นักบัญชี (37) นักบริหาร-ธุรกิจ (35) และงานร้านอาหาร (30)

2) ผู้ปกครองมีความต้องการให้นักเรียนทำหลังจากจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้นักเรียนในปกครองทำหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรียงตามลำดับร้อยละจากมากไปหาน้อย คือ เรียนต่อ (ร้อยละ 72.6) เรียนต่อและทำงานด้วย (ร้อยละ 23.7) และทำงาน (ร้อยละ 3.1) เมื่อจำแนกตามสังกัดพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการไม่แตกต่างกัน

1.3 ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ

จากการสอบถามครูเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ พบว่า (ดูรายละเอียดในตารางที่ 14) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.50$, S.D. = 0.54) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายย่อย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนเพื่อประกอบอาชีพทุกรายการในระดับมาก คือ มีความสนใจในการร่วมกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 2.58$, S.D. = 0.64) สามารถวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพและศึกษาต่อได้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจ ($\bar{x} = 2.50$, S.D. = 0.65) และมีความพึงพอใจในระดับน้อย คือ มีความมั่นใจในการนำความรู้ไปประกอบอาชีพกรณีไม่ศึกษาต่อ ($\bar{x} = 2.42$, S.D. = 0.64)

เมื่อจำแนกตามสังกัดพบว่า

๖ ครูสังกัดกรมสามัญศึกษามีความคิดเห็นว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพในระดับมากคือ มีความสนใจในการร่วมกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพ และมีความพึงพอใจในระดับน้อย คือ สามารถวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพและศึกษาต่อได้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจ และมีความมั่นใจในการนำความรู้ไปประกอบอาชีพกรณีไม่ศึกษาต่อ

๖ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพในระดับมากทุกเรื่อง สามารถวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพและ

ศึกษาต่อได้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจ มีความสนใจในการร่วมกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพ และมีความมั่นใจในการนำความรู้ไปประกอบอาชีพกรณีไม่ศึกษาต่อ

1.4 ประสพการณ์ในการทำงานและการมีรายได้ระหว่างเรียน (ดูรายละเอียดในตารางที่ 15)

จากการสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับประสพการณ์ในการทำงานและการมีรายได้ระหว่างเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 48.7 ไม่เคยมีประสพการณ์ในการทำงานและมีรายได้ระหว่างเรียน และมีนักเรียนร้อยละ 30.0 เคยมีประสพการณ์ในการทำงานและมีรายได้ระหว่างเรียน เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

* นักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.9 ไม่เคยมีประสพการณ์ในการทำงานและมีรายได้ระหว่างเรียน และมีนักเรียน ร้อยละ 38.1 ที่เคยมีประสพการณ์ในการทำงานและมีรายได้ระหว่างเรียน

* นักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.2 ไม่เคยมีประสพการณ์ในการทำงานและมีรายได้ระหว่างเรียน และมีนักเรียน ร้อยละ 23.8 เคยมีประสพการณ์ในการทำงานและมีรายได้ระหว่างเรียน

นอกจากนี้ นักเรียนทั้ง 2 สังกัดที่เคยมีประสพการณ์ในการทำงานและรายได้ ระหว่างเรียนได้ทำงานเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยใน 10 อันดับแรก ได้แก่ รับจ้าง (882) ค้าขาย (607) งานอิสระส่วนตัว (241) งานเกษตร เลี้ยงไก่ชน เลี้ยงปลา ปลูกผัก

พริกไทย กรีดยาง เกษตรกรรม ทำนา ทำสวน ประมง (178)
 ทำงานโรงงาน (87) ร้านอาหาร ก๋วยเตี๋ยว ไอศกรีม KFC พนักงาน
 เสริฟอาหาร (70) งานห้างร้าน พนักงานขาย (63) งานช่างเดินสายไฟ
 ทาสี ออกลเหล็ก ทำรงน้ำ หล่อเสาปูน ช่างไฟฟ้า-คอมพิวเตอร์ (45)
 ก่อสร้าง (34) งานบ้าน แม่บ้าน ซักรีดผ้า และทำความสะอาด (20)

1.5 การสนับสนุนของชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน

1.1.5 ความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ประกอบการ ใน
 การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพของนักเรียน

1) จากการสอบถามครู พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ประกอบการ ในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 30) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.23$, S.D. = 0.61) ซึ่งแยกประเด็นย่อยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การให้ข้อมูลสารสนเทศทางด้านอาชีพในท้องถิ่น ($\bar{x} = 2.38$, S.D. = 0.65) การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของนักเรียน ($\bar{x} = 2.30$, S.D. = 0.66) การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการประกอบอาชีพในด้านวิทยากรท้องถิ่น ($\bar{x} = 2.31$, S.D. = 0.68) ด้านสถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ ($\bar{x} = 2.20$, S.D. = 0.67) ดันเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ($\bar{x} = 2.18$, S.D. = 0.64) และ

ชุมชนมีส่วนร่วมเป็นแรงจูงใจในการเลือกอาชีพ (ร้อยละ 37.5) และนักเรียนได้ฝึกอาชีพจริงในสถานประกอบการ (ร้อยละ 15.4) เมื่อจำแนกตามสังกัด และขนาดของโรงเรียนพบว่า ไม่แตกต่างกัน

3) จากการสอบถามกรรมการ พบว่า กรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ ซึ่งแยกเป็นประเด็นย่อย เรียงตามลำดับร้อยละจากมากไปหาน้อยคือ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 32) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 67.6) สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน (ร้อยละ 45.0) ร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 43.7) เป็นวิทยากรให้ความรู้ (ร้อยละ 28.6) สนับสนุนด้านการเงิน (ร้อยละ 23.2) ให้ใช้สถานที่ที่เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า (ร้อยละ 22.8) และให้ใช้สถานที่เป็นที่ฝึกงาน (ร้อยละ 19.6)

๕ กรรมการโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เรียงตามลำดับร้อยละจากมากไปหาน้อย คือ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 68.6) สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน (ร้อยละ 42.7) ร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 39.6) เป็นวิทยากรให้ความรู้ (ร้อยละ 26.9) สนับสนุนด้านการเงิน (ร้อยละ 23.2) ให้ใช้สถานที่ที่เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า (ร้อยละ 21.9) และให้ใช้สถานที่เป็นที่ฝึกงาน (ร้อยละ 19.0)

๕ กรรมการโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เรียงตามลำดับ ร้อยละจากมากไปหาน้อย คือ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ

มากไปหาน้อย คือ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 63.3) ร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 61.1) สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน (ร้อยละ 54.4) เป็นวิทยากรให้ความรู้ (ร้อยละ 35.6) ให้ใช้สถานที่ที่เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า (ร้อยละ 26.7) สนับสนุนด้านการเงิน (ร้อยละ 23.3) และให้ใช้สถานที่เป็นที่ฝึกงาน (ร้อยละ 22.2)

4) จากการสอบถามผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ ซึ่งแยกเป็นประเด็นย่อยเรียงตามลำดับร้อยละจากมากไปหาน้อย (ดูรายละเอียดในตารางที่ 18) คือ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 62.7) สนับสนุนด้านการเงิน (ร้อยละ 60.1) สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน (ร้อยละ 52.9) ร่วมวางแผน การจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 26.5) ให้ใช้สถานที่ที่เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า (ร้อยละ 18.3) เป็นวิทยากรให้ความรู้ (ร้อยละ 14.2) และให้ใช้สถานที่เป็นที่ฝึกงาน (ร้อยละ 11.7) เมื่อจำแนกตามสังกัดพบว่า

๖ ผู้ปกครองนักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เรียงตามลำดับร้อยละจากมากไปหาน้อย คือ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 64.6) สนับสนุนด้านการเงิน (ร้อยละ 61.4) สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน (ร้อยละ 24.7) ร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 24.7) ให้ใช้สถานที่ที่เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า (ร้อยละ 18.4) เป็นวิทยากรให้ความรู้ (ร้อยละ 13.4) และให้ใช้สถานที่เป็นที่ฝึกงาน (ร้อยละ 12.3)

๕ ผู้ปกครองนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เรียงตามลำดับร้อยละ จากมากไปหาน้อย คือ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และสนับสนุนด้านการเงิน (ร้อยละ 54.6 เท่ากัน) สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน (ร้อยละ 52.6) ร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 34.1) ให้ใช้สถานที่ที่เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า (ร้อยละ 18.2) ให้ใช้สถานที่เป็นที่ฝึกงาน (ร้อยละ 17.5) และเป็นวิทยากรให้ความรู้ (ร้อยละ 8.9)

5) จากการสอบถามผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ ซึ่งแยกเป็นประเด็นย่อย เรียงตามลำดับร้อยละจากมากไปหาน้อย คือ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 32) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 56.6) ให้ใช้สถานที่เป็นที่ฝึกงาน (ร้อยละ 45.0) ให้ใช้สถานที่ที่เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า (ร้อยละ 36.8) เป็นวิทยากรให้ความรู้ (ร้อยละ 32.9) สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน (ร้อยละ 27.9) ร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 17.9) และสนับสนุนด้านการเงิน (ร้อยละ 15.0)

1.5.2 ผู้ประกอบการมีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของนักเรียน (ดูรายละเอียดในตารางที่ 19) ดังนี้

1) ผู้ประกอบการมีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือโรงเรียนเรียงตามลำดับร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ให้คำแนะนำ (ร้อยละ 75.5) ให้นักเรียนมาฝึกงาน (ร้อยละ 60.5) เป็นวิทยากร

ให้ความรู้ (ร้อยละ 47.1) ให้ความสำคัญสนับสนุนด้านอุปกรณ์ (ร้อยละ 33.9) และให้การสนับสนุนด้านเงิน (ร้อยละ 15.5)

2) ผู้ประกอบการรับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าทำงานในสถานประกอบการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.70$, $S.D. = 1.03$) มีเหตุผลเรียงตามลำดับ ดังนี้

➤ ผู้ประกอบการที่ไม่รับนักเรียนเข้าทำงาน (ร้อยละ 11.1) เพราะไม่มีเวลาสอน

➤ ผู้ประกอบการที่รับนักเรียนเข้าทำงานน้อยที่สุด (ร้อยละ 28.7) เพราะสถานประกอบการ/กิจการขนาดเล็ก เป็นวัยที่ขาดความรับผิดชอบ ความรู้การศึกษาไม่ตรงกับงานในสถานประกอบการ ไม่มีเวลาฝึกสอน สถานที่ไม่พร้อม และนักเรียนมีความรู้แน่น/ขาดทักษะ

➤ ผู้ประกอบการที่รับนักเรียนเข้าทำงานน้อย (ร้อยละ 35.3) เพราะนักเรียนยังขาดทักษะประสบการณ์ความรู้ด้านอาชีพที่ต้องการ มีความรู้แน่นไป เป็นสถานประกอบการ/ธุรกิจขนาดเล็ก เป็นกิจการในครอบครัว ไม่เหมาะกับการทำงานที่ใช้แรงงาน สถานที่ไม่พร้อมและงานมีจำกัด ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียน มีความรับผิดชอบไม่เพียงพอ ต้องทำงานได้หลาย ๆ อย่าง ต้องการนักคิด และไม่มีเวลาฝึกสอน

➤ ผู้ประกอบการที่รับนักเรียนเข้าทำงานมาก (ร้อยละ 21.1) เพราะนักเรียนมีความรู้ความสามารถที่จะประกอบอาชีพได้ อยากให้นักเรียนมีพื้นฐานอาชีพเพื่อการทำงาน เป็นการฝึกทักษะเพื่อสร้างประสบการณ์ ช่วยงานได้ มีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่ม

เป็นงานใช้แรงงานไม่ต้องใช้ความรู้สูง และเพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์มากขึ้น

⇒ ผู้ประกอบการที่รับนักเรียนเข้าทำงานมากที่สุด (ร้อยละ 3.9) เพราะต้องการขยายงาน

1.5.3 วิธีการให้การสนับสนุนของชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการประกอบอาชีพ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 20)

❖ จากการสอบถามผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนของชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการประกอบอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ชุมชนให้การสนับสนุนการเป็นวิทยากรให้ความรู้ (ร้อยละ 77.2) รองลงมาคือ ให้คำปรึกษาแนะนำ (ร้อยละ 67.1) ให้นักเรียนมาศึกษาทำงานในสถานประกอบการ (ร้อยละ 55.3) และให้การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือทุนดำเนินการ (ร้อยละ 46.1) และให้นักเรียนมาฝึกงานในสถานประกอบการ (ร้อยละ 30.1) เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

❖ โรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนใหญ่ชุมชนให้การสนับสนุนเป็นวิทยากรให้ความรู้และให้คำปรึกษาแนะนำ (ร้อยละ 70.3 เท่ากัน) รองลงมาคือ ให้นักเรียนมาศึกษาทำงานในสถานประกอบการ ให้การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือ ทุนดำเนินการ และให้นักเรียนมาฝึกงานในสถานประกอบการ

❖ โรงเรียนขนาดกลางส่วนใหญ่ชุมชนให้การสนับสนุนเป็นวิทยากรให้ความรู้ (ร้อยละ 78.4) รองลงมาคือ ให้คำปรึกษาแนะนำ ให้นักเรียนมาศึกษาทำงานในสถานประกอบการ ให้การสนับสนุนด้านสื่อ

วัสดุ อุปกรณ์ หรือทุนดำเนินการ และให้นักเรียนมาฝึกงานในสถานประกอบการ

※ โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ชุมชนให้การสนับสนุนการเป็นวิทยากรให้ความรู้ (ร้อยละ 82.8) รองลงมาคือ ให้ คำปรึกษา แนะนำ ให้การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือทุนดำเนินการ ให้นักเรียนมาศึกษาดูงานในสถานประกอบการ และให้นักเรียนมาฝึกงานในสถานประกอบการ

เมื่อจำแนกตามสังกัดพบว่า

※ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนของชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการประกอบอาชีพ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ชุมชนให้การสนับสนุนการเป็นวิทยากรให้ความรู้ (ร้อยละ 78.9) รองลงมาคือ ให้คำปรึกษาแนะนำ ให้นักเรียนมาศึกษาดูงานในสถานประกอบการ และให้การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือทุนดำเนินการ และให้นักเรียนมาฝึกงานในสถานประกอบการ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

※ โรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนใหญ่ชุมชนให้การสนับสนุนให้นักเรียนมาศึกษาดูงานในสถานประกอบการ (ร้อยละ 71.1) รองลงมาคือ เป็นวิทยากรให้ความรู้และให้คำปรึกษาแนะนำ ให้การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือทุนดำเนินการ และให้นักเรียนมาฝึกงานในสถานประกอบการ

※ โรงเรียนขนาดกลางส่วนใหญ่ชุมชนให้การสนับสนุนเป็นวิทยากร (ร้อยละ 81.5) รองลงมาคือ ให้คำปรึกษาแนะนำ

ให้นักเรียนมาศึกษาดูงานในสถานประกอบการ ให้การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือทุนดำเนินการ และให้นักเรียนมาฝึกงานในสถานประกอบการ

*โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ชุมชนให้การสนับสนุนการเป็นวิทยากรให้ความรู้ (ร้อยละ 83.3) รองลงมาคือ ให้คำปรึกษาแนะนำ ให้การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือทุนดำเนินการ ให้นักเรียนมาศึกษาดูงานในสถานประกอบการ และให้นักเรียนมาฝึกงานในสถานประกอบการ

*ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนของชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการประกอบอาชีพพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ชุมชนให้การสนับสนุนการให้คำปรึกษาแนะนำ (ร้อยละ 71.8) รองลงมาคือ เป็นวิทยากรให้ความรู้ ให้นักเรียนมาศึกษาดูงานในสถานประกอบการ ให้การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือทุนดำเนินการ และให้นักเรียนมาฝึกงานในสถานประกอบการ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

*โรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนใหญ่ชุมชนให้การสนับสนุนการเป็นวิทยากรให้ความรู้ และให้คำปรึกษาแนะนำ (ร้อยละ 73.7 เท่ากัน) รองลงมาคือ ให้การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือทุนดำเนินการ ให้นักเรียนมาศึกษาดูงานในสถานประกอบการ และให้นักเรียนมาฝึกงานในสถานประกอบการ

*โรงเรียนขนาดกลางส่วนใหญ่ชุมชนให้การสนับสนุนการเป็นวิทยากรให้ความรู้ ให้นักเรียนมาศึกษาดูงานในสถานประกอบการ

และให้คำปรึกษาแนะนำ (ร้อยละ 62.5 เท่ากัน) รองลงมาคือ ให้การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือทุนดำเนินการ และให้นักเรียนมาฝึกงานในสถานประกอบการ

*โรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงเรียนให้การสนับสนุนการให้คำปรึกษา แนะนำ (ร้อยละ 100) รองลงมาคือ เป็นวิทยากรให้ความรู้ให้นักเรียนมาศึกษาดูงานในสถานประกอบการ ให้นักเรียนมาฝึกงานในสถานประกอบการ และให้การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือทุนดำเนินการ

1.5.4 ประเภทของสถานประกอบการที่ผู้ประกอบการให้นักเรียนไปใช้เป็นที่ฝึกงาน เรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ใน 10 อันดับแรก ได้แก่ สอนฝึกทักษะความชำนาญจากการปฏิบัติจริง (22) พนักงานบัญชี (13) ซ่อมเครื่อง/ประกอบเครื่องยนต์ (10) พนักงานขาย (9) งานช่าง (8) ประชาสัมพันธ์/พนักงานต้อนรับ (7) ช่างไฟฟ้า-อิเล็กทรอนิกส์ (6) ทำเอกสาร (5) เชื่อมอ็อกเหล็ก (5) ตัดเย็บเสื้อผ้า และการซ่อมรถจักรยานยนต์ (4 เท่ากัน)

1.5.5 การให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนที่มาฝึกงานในสถานประกอบการ พบว่า (ดูรายละเอียดในตารางที่ 21) ผู้ประกอบการร้อยละ 41.1 เคยให้สถานประกอบการเป็นที่ฝึกงานของนักเรียน และได้ให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนที่มาฝึกงานเรียงตามลำดับร้อยละจากมากไปหาน้อยคือ ให้ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 51.3) ให้ความรู้และทักษะทางอาชีพ (ร้อยละ 46.8) ให้กระบวนการทำงานที่ถูกต้อง (ร้อยละ 41.3) ให้นักเรียนทำด้วยตนเองและถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย (ร้อยละ 35.0) ให้นักเรียนทำตามตัวอย่างที่มีอยู่

(ร้อยละ 31.8) จัดให้มีพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือ (ร้อยละ 24.2) ให้มีการบันทึกผลการปฏิบัติงานประจำวัน (ร้อยละ 23.9) และให้การทำงาน (ร้อยละ 22.6) นอกจากนี้ผู้ประกอบการได้ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มาฝึกงาน เรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยคือ เลี้ยงอาหารระหว่างฝึกงาน ให้เงินเป็นค่าอาหาร ให้ความรู้หรือมาดูงาน และให้ที่พักระหว่างฝึกงาน

1.6 ปัญหา และอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ

ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน และผู้ประกอบการมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพมีปัญหา และอุปสรรคในด้านต่าง ๆ เรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยดังนี้

1.6.1 ความคิดเห็นของผู้บริหาร พบว่า ค่านิยมของนักเรียน ผู้ปกครอง ยังมุ่งเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา (149) ครูไม่มีความรู้และขาดความชำนาญในวิชาชีพที่สอน (119) วัสดุ อุปกรณ์ ไม่เพียงพอ และไม่ทันสมัย (101) ผู้ปกครองไม่เข้าใจการทำโครงการวิชาชีพ (68) งบประมาณไม่เพียงพอ (89) สถานประกอบการให้ความร่วมมือน้อย (54) นักเรียนไม่สนใจเรียน (21) บุคลากรครูมีน้อย (16) ข้อจำกัดในเรื่องสถานที่ประกอบการเกี่ยวกับ เวลา และการเดินทาง (11) ระยะเวลาในการเรียนไม่เหมาะสม และ ผู้ปกครองและนักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวิชาชีพ (6เท่ากัน)

1.6.2 ความคิดเห็นของครู พบว่า งบประมาณมีน้อยไม่เพียงพอ (491) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน (438) ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ส่วนใหญ่ไม่มีความสนใจให้นักเรียนประกอบอาชีพ โดยมุ่งที่จะให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (414) สถานประกอบการมีน้อยและห่างไกลจากโรงเรียนมากไม่สะดวกต่อการส่งนักเรียนไปฝึกอาชีพ (247) ไม่สามารถชี้แนะในการส่งเสริมการประกอบอาชีพ (230) ขาดวิทยากรในการให้ความรู้ และคำแนะนำในการเรียนการสอนเพื่อการประกอบอาชีพ (219) หลักสูตรไม่สอดคล้องและไม่เน้นการเรียนการสอนเพื่อนำไปประกอบอาชีพ (210) เวลาในการจัดกิจกรรมมีน้อยขาดการปฏิบัติจริงไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมการประกอบอาชีพ (201) นักเรียนขาดความรู้และไม่สนใจในการประกอบอาชีพ (185) โรงเรียนมีข้อจำกัดในเรื่องตัวบุคลากร อุปกรณ์ และงบประมาณ จึงไม่สามารถเปิดวิชาชีพให้หลากหลายได้ (166) ค่านิยมทางสังคมที่มุ่งเน้นการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย (149) เนื้อหาหลักสูตรและระบบบริหารยังไม่เอื้ออำนวย (148) ผู้ปกครองยังมุ่งหวังให้นักเรียนมีความสามารถด้านวิชาการมากกว่าวิชาชีพ (104)

1.6.3 ความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า

* ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกและปฏิบัติงานระหว่างเรียน ได้แก่ สื่อ-อุปกรณ์และเครื่องมือในการเรียนวิชาอาชีพน้อยเกินไป ไม่สมบูรณ์ และไม่ทันสมัย (1,675) ขาดแคลนทุนทรัพย์ เงินน้อย ขาดค่าใช้จ่าย งบประมาณสนับสนุน (454) เวลาในการจัดการเรียนการสอนไม่เหมาะสม (632) ครูที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทางอาชีพไม่พอ (341) นักเรียนมีการฝึกปฏิบัติน้อย (318)

ไม่มีวิชาเลือกในการส่งเสริมการประกอบอาชีพ (270) สถานที่ฝึกงาน และห้องปฏิบัติการจริงไม่เพียงพอและหายาก (244) นักเรียนได้รับความรู้ทักษะและประสบการณ์ไม่เพียงพอ (173) นักเรียนยังไม่ค่อยเข้าใจในสิ่งที่เรียน (139) ในการเรียนที่ใช้ระบบนักเรียนเป็นศูนย์กลางเป็นอุปสรรคในการเรียนเพราะถ้าไม่เข้าใจเนื้อหา ก็ไม่สามารถที่จะทำได้ (130) ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความสามัคคี คอยในเวลาทำงานไม่ค่อยสนใจ มีความเบื่อหน่าย (110) และขาดความร่วมมือจากครู-อาจารย์ (100)

* ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรู้และการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพของนักเรียน ได้แก่ เวลาในการจัดการเรียนการสอนไม่เหมาะสม (403) ไม่ได้ทดลองปฏิบัติจริง (408) ขาดเงินทุน เสียค่าใช้จ่ายมาก (321) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือและอุปกรณ์ การปฏิบัติงานมีน้อย ไม่สมบูรณ์ ไม่ทันสมัย (308) นักเรียนขาดความเอาใจใส่ ให้ความสนใจด้านอาชีพน้อย (161) อาจารย์ผู้สอน และวิทยากรที่ให้ความรู้ให้คำแนะนำมีน้อยไม่เพียงพอ (238) ผู้สอนไม่มีความรู้และความถนัดในการอาชีพ (182) นักเรียนไม่ค่อยให้ความสนใจร่วมมือและเข้าร่วมกิจกรรมทางอาชีพ (172) มีวิชาอาชีพให้เลือกน้อย กิจกรรมมีน้อยไม่น่าสนใจควรจะมีอย่างหลากหลาย (134) การส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ นักเรียนมีน้อย (133) แหล่งเรียนรู้น้อย (124) สถานที่ฝึกวิชาอาชีพในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ (83)

1.7 โรงเรียนต้องการความช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาอาชีพจากหน่วยงานต่าง ๆ

1.7.1 โรงเรียนต้องการความช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาอาชีพเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

❖ จากหน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณ จัดซื้อ การบำรุงรักษาอุปกรณ์ สื่อ โรงฝึกงาน (118) จัดอัตราครูวิชา อาชีพให้พอเพียง (95) งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ (84) วิทยากร ท้องถิ่น และวิทยากรในสาขาวิชาอาชีพที่โรงเรียนเปิดสอน (80) ความ ชัดเจนทางด้านเอกสารรายงาน (56) และจัดสัมมนาอบรมครู-อาจารย์ (50)

❖ จากกรมวิชาการ ได้แก่ เอกสารความรู้และคู่มือครู เกี่ยวกับอาชีพ (126) เอกสารหลักสูตร และสื่อสนับสนุน (62) จัดอบรมสัมมนาครู (46) สื่อการเรียน (20) เป็นวิทยากรให้ความรู้ เกี่ยวกับอาชีพ (14) และ ตำรา (13)

1.7.2 หน่วยงานอื่นที่โรงเรียนต้องการขอความช่วยเหลือในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอาชีพเรียงตามลำดับความถี่จากมาก ไปหาน้อย ได้แก่ อุตสาหกรรมจังหวัด (80) วิทยาลัยเทคนิค (55) เทศบาลตำบล จัดตั้งงบประมาณสนับสนุน (48) โรงแรม (35) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (35) แหล่งเรียนรู้ วิทยากรท้องถิ่น (19) สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน (18) วิทยากรจากหน่วยงานของรัฐ และเอกชน (26) และสถานประกอบการ (14)

1.8 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ ส่งเสริมการประกอบอาชีพของนักเรียน

1.8.1 ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

❖ เปลี่ยนค่านิยมของนักเรียนมัธยมปลายให้เรียน วิชาชีพ (76)

◇ กรมวิชาการควรส่งเสริมตำราเกี่ยวกับอาชีพที่หลากหลาย และส่งเสริมให้โรงเรียนทั่วประเทศ (66)

◇ ควรจัดให้นักเรียนฝึกงานด้านอาชีพอย่างน้อย

1 ภาคเรียน (51)

◇ จัดสอนวิชาอาชีพเป็นวิชาบังคับ (33)

◇ จัดหาบุคลากรที่มีความชำนาญแต่ละสาขามาสอน (29)

◇ ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ (24)

◇ ควรมีการอบรมฝึกฝนและพัฒนาบุคลากรด้านอาชีพอย่างต่อเนื่อง (27)

◇ การทำโครงการของอาชีพภายใต้การนิเทศ (20)

◇ การประสานงานโรงเรียนกับชุมชน (13)

◇ ควรสร้างหลักสูตรท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน (11)

◇ ควรส่งเสริมด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือที่เกี่ยวข้องวิชาชีพที่ทันสมัย (8)

◇ การส่งเสริมจากภาครัฐจะต้องมีการจัดการที่เป็นรูปธรรมให้มากกว่าปัจจุบัน (7)

1.8.2 ข้อเสนอแนะของครู

◇ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพอย่างจริงจัง (343)

◇ ควรเพิ่มงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ (221)

◇ ควรส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านวิชาอาชีพอย่างต่อเนื่อง (244)

◇ ควรมีหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายที่หลากหลาย
แยกหลักสูตรสามัญกับหลักสูตรส่งเสริมการประกอบอาชีพให้ชัดเจน
(199)

◇ ควรจัดให้วิทยากรท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น
ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น (233)

◇ ควรให้ชุมชน สังคม สถานประกอบการ ธุรกิจ
โรงแรม ธุรกิจท่องเที่ยว เข้ามามีบทบาท ในการจัดการเรียนการสอน
ให้มากกว่านี้ (152)

◇ ควรขอความร่วมมือจากอาสาสมัครในการสอนภาษา
ต่างประเทศโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนระหว่างประเทศโดยไม่ต้องเสีย
ค่าใช้จ่ายมากเกินไป (138)

◇ ควรจัดให้มีการพานักเรียนไปดูแหล่งอาชีพ (132)

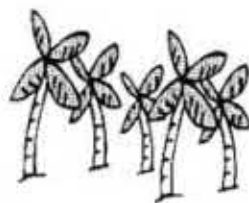
◇ แหล่งวิทยาการของรัฐควรเปิดเป็นศูนย์ให้นักเรียน
จากโรงเรียนต่างๆ ไปฝึกหรือเรียนได้คล่องตัวกว่านี้ (123)

◇ ควรให้มีความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน
เพื่อจัดส่งเสริมอาชีพ (112)

◇ ควรมีสื่อวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ และทันสมัย (92)

◇ ควรเปิดวิชาเลือกให้หลากหลายครบวงจรทุกสาขา
ตามความต้องการและความสนใจของนักเรียน (78)

◇ ควรมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพแก่นักเรียน (77)

◇ ควรมีการสำรวจความต้องการของนักเรียน ชุมชน รวมทั้งความพร้อมของสถานศึกษา เพื่อร่วมกันกำหนดรายวิชา และ หลักสูตรที่เหมาะสมและสามารถใช้ได้จริง (62)

◇ ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง (43)

◇ จัดให้มีกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (30)

1.8.3 ข้อเสนอแนะของนักเรียน

◇ ควรมีสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนที่น่าสนใจให้เพียงพอและทันสมัย (521)

◇ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ด้านวิชาอาชีพ (428)

◇ ครูควรแนะแนววิธีประกอบอาชีพ (274)

◇ สนับสนุนการฝึก และพัฒนากิจกรรมด้านอาชีพ ให้มาก (255)

◇ ควรมีวิชาชีพให้เลือกมาก ๆ (199)

◇ ให้นักเรียนได้ฝึกในสถานที่จริงมาก ๆ (174)

◇ ควรฝึกปฏิบัติงานอาชีพตามความสนใจของนักเรียน (182)

◇ ควรมีการอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ (144)

◇ ควรจัดเวลาที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาเพิ่มขึ้น (103)

◇ ควรจัดทัศนศึกษาชมการทำงานอาชีพต่าง ๆ (70)

◇ ควรตั้งใจทำงานและพัฒนาให้เรียนรู้มากขึ้น (66)

◇ มีห้องปฏิบัติการโรงฝึกงานเพิ่มขึ้น (56)

◇ ควรมีแหล่งความรู้เพิ่มเติมมากกว่านั้น (42)

1.8.4 ข้อเสนอแนะของกรรมการโรงเรียน

✧ ควรเพิ่มเติมหลักสูตรวิชาอาชีพ (20)
 ✧ ควรจัดสรรงบประมาณให้อย่างเพียงพอ (15)
 ✧ ควรส่งนักเรียนไปฝึกงานยังสถานประกอบการหรือ
 เชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการเรียนเป็นการเสริมประสบการณ์
 ตรง (33)

✧ ควรจัดวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาถ่ายทอดความรู้
 โดยตรง (20)

✧ ควรจัดสื่อ อุปกรณ์การสอนอย่างเพียงพอ (16)
 ✧ ควรหาอาชีพที่มีรายได้มากหรืออาชีพเห็นผลผลิต
 อย่างรวดเร็วมาสอน (14)

✧ ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นด้านการประกอบ
 อาชีพ (14)

- ✧ ควรเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น (14)
- ✧ ครูสอนเน้นภาคปฏิบัติอย่างจริงจัง (12)
- ✧ ครูควรมีคุณภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (9)

1.8.5 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง

✧ ควรส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษ และการใช้
 คอมพิวเตอร์ (160)

✧ ให้มีการเรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อเป็น
 แนวทางการดำเนินชีวิตของสังคมปัจจุบัน (76)

✧ ให้เน้นวิชาเกษตรให้มาก (58)

❖ บุคลากรที่จะทำการสอนนักเรียนต้องมีพื้นความรู้ในสถานที่จริงเรื่องของการประกอบอาชีพให้ดีพอสมควร (42)

❖ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติงานในสภาพที่ (200)

❖ การเรียนควรคำนึงถึงอนาคตในการประกอบอาชีพดีกว่าจะมุ่งเอาแค่ปริญญาเป็นเครื่องประดับ (38)

❖ ให้เปิดหลักสูตรที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันเพื่อที่จะประกอบอาชีพได้ (32)

❖ จัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (20)

1.8.6 ข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการ

❖ นักเรียนควรได้รับการฝึกงานด้านอาชีพจากสถานประกอบการจริง (70)

❖ มีความรับผิดชอบมาก ๆ (15)

❖ ควรจัดให้มีวิทยากรที่มีความรู้และประสบการณ์ให้ความรู้แก่นักเรียนและหาแนวทางอาชีพให้นักเรียน (13)

❖ ควรมีความซื่อสัตย์ (12)

❖ เน้นการนำเทคโนโลยีด้านอาชีพที่ทันสมัยถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียน (11)

❖ ผู้บริหารต้องเข้าใจและมีวิสัยทัศน์ที่จะส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างจริงจัง (10)

❖ โรงเรียนต้องตระหนักถึงนักเรียนที่จบแล้วไม่สามารถเรียนต่อหรือทำงานได้ (9)

2. คุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของผู้เรียน

จากการสอบถามผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน กรรมการโรงเรียน และผู้ปกครอง เกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของนักเรียน มีรายละเอียด (ดูรายละเอียดในตารางที่ 22) ดังนี้

2.1 จากการสอบถามผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของนักเรียน พบว่า โรงเรียนได้จัดกิจกรรมส่งเสริมและปลูกฝังคุณลักษณะพื้นฐานที่พึงประสงค์ต่อการประกอบอาชีพให้กับนักเรียนในระดับมกเรียมตามลำดับ (3 อันดับแรก) ในเรื่องความสามัคคี ($\bar{x}=3.37$, S.D.=0.83) ความซื่อสัตย์ ($\bar{x} = 3.35$, S.D. = 0.68) และการประหยัดและออม ($\bar{x} = 3.27$, S.D. = 0.76)

2.2 จากการสอบถามครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของนักเรียน พบว่า ครูได้จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของผู้เรียนในระดับมกเรียมตามลำดับ (3 อันดับแรก) ในเรื่องความซื่อสัตย์ ($\bar{x} = 3.12$, S.D. = 0.60) ความสามัคคี ($\bar{x} = 3.11$, S.D. = 0.65) และมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.09$, S.D. = 0.58)

2.3 จากการสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพพบว่า คุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในระดับมกเรียมตามลำดับ (3 อันดับแรก) ในเรื่องความซื่อสัตย์ ($\bar{x} = 3.26$, S.D. = 0.69) มนุษย์สัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.21$, S.D. = 0.67) และความสามัคคี ($\bar{x} = 3.19$, S.D. = 0.73)

2.4 จากการสอบถามคณะกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพที่นักเรียนมีพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในระดับมาก เรียงตามลำดับ (3 อันดับแรก) ในเรื่องความสามัคคี ($\bar{x} = 3.01$, S.D. = 0.71) มนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x} = 2.97$, S.D. = 0.64) และความซื่อสัตย์ ($\bar{x} = 2.97$, S.D. = 0.65)

2.5 จากการสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพที่นักเรียนมีพบว่า นักเรียนในปกครองมีคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในระดับมากเรียงตามลำดับ (3 อันดับแรก) ในเรื่องความซื่อสัตย์ ($\bar{x} = 3.23$, S.D. = 0.63) มนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.15$, S.D. = 0.70) และความสามัคคี ($\bar{x} = 3.09$, S.D. = 0.74)

2.6 จากการสอบถามผู้ประกอบการเกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของนักเรียนในการเข้าทำงานพบว่า (ดูรายละเอียดในตารางที่ 23) ผู้ประกอบการร้อยละ 49.2 ต้องการคุณลักษณะชั้นยอด เป็นอันดับ 1 ร้อยละ 30.8 ต้องการด้านความละเอียดรอบคอบ เป็นอันดับ 2 และร้อยละ 40.3 ต้องการด้านความรับผิดชอบ เป็นอันดับ 3

จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพที่นักเรียน ในเรื่อง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ มนุษยสัมพันธ์ ความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความละเอียดรอบคอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง การประหยัดและออม และความสามัคคี (ดูรายละเอียดในตารางที่ 24)

พบว่า โดยภาพรวม และวิเคราะห์แยกเป็นเรื่องย่อยแตกต่างกัน ($p < .05$) เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกัน ($p < .05$) (ดูรายละเอียดในตารางที่ 25) ดังนี้

1) ความขยัน อดทน พบว่า กลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ยกเว้น ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับผู้ปกครองที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

2) ความรับผิดชอบ พบว่า กลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ยกเว้น ครูกับนักเรียนที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

3) ความซื่อสัตย์ พบว่า กลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ยกเว้น ผู้บริหารกับนักเรียนและผู้ปกครอง และนักเรียนกับผู้ปกครองที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

4) มนุษยสัมพันธ์ พบว่า กลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ยกเว้น ผู้บริหารกับครู นักเรียน และผู้ปกครอง และครูกับผู้ปกครองที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

5) ความคิดสร้างสรรค์ พบว่า กลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ยกเว้น ผู้บริหารกับครู นักเรียนกับผู้ปกครองและกรรมการโรงเรียนที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

6) ใฝ่รู้ใฝ่เรียน พบว่า กลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ยกเว้น ครูกับผู้ปกครอง และนักเรียนกับผู้ปกครองที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

7) ความละเอียดรอบคอบ พบว่า กลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ยกเว้น ผู้บริหารโรงเรียนกับครู นักเรียนกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองกับกรรมการโรงเรียนที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

8) ความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่า กลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ยกเว้น ผู้บริหารโรงเรียนกับครู และนักเรียนกับ ผู้ปกครอง ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

9) การประหยัดและออม พบว่า กลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ยกเว้น นักเรียนกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองกับกรรมการโรงเรียนที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

10) ความสามัคคี พบว่า กลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ยกเว้น ครูกับผู้ปกครองและกรรมการโรงเรียน และผู้ปกครองกับกรรมการโรงเรียนที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

3. แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน

3.1 ปัจจัยที่สนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการสอบถามผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุน และส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ดูรายละเอียดในตารางที่ 26) พบว่า

3.1.1 ความเพียงพอของปัจจัยที่สนับสนุน และส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอาชีพ พบว่า โรงเรียนมีความเพียงพอด้านอาคารสถานที่ (ร้อยละ 47.5) รองลงมาคือ ด้านบุคลากร (ร้อยละ 42.0) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ (ร้อยละ 32.9) และด้านงบประมาณ เฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอาชีพ (ร้อยละ 14.6) เมื่อพิจารณาตามสังกัด พบว่า

๕ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษามีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีความเพียงพอด้านอาคารสถานที่ (ร้อยละ 45.6) รองลงมาคือ ด้านบุคลากร(ร้อยละ 38.9) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ (ร้อยละ 27.8) และด้านงบประมาณเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนวิชาอาชีพ (ร้อยละ 10.6)

๕ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ ศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นว่ โรงเรียนส่วนใหญ่มีความเพียงพอ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ (ร้อยละ 56.4เท่ากัน) รองลงมาคือ ด้านงบประมาณเฉพาะการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนวิชาชีพ (ร้อยละ 33.3)

3.1.2 ปัจจัยที่สนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนวิชาอาชีพที่โรงเรียนมี คือ ด้านการจัดกิจกรรมพิเศษที่ส่งเสริม การประกอบอาชีพของนักเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 66.7) รองลงมาคือ ด้านทรัพยากรท้องถิ่น (ร้อยละ 54.8) และด้านสถานประกอบการใน การฝึกอาชีพ (ร้อยละ 46.6) เมื่อพิจารณาตามสังกัดพบว่า

๕ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษามีความ คิดเห็นว่ ปัจจัยที่สนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาอาชีพที่โรงเรียนมีคือ ด้านการจัดกิจกรรมพิเศษที่ส่งเสริมการ ประกอบอาชีพของนักเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 67.8) รองลงมาคือ ด้านทรัพยากรท้องถิ่น (ร้อยละ 59.4) และด้านสถานประกอบการใน การฝึกอาชีพ (ร้อยละ 47.8)

๕ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นว่ ปัจจัยที่สนับสนุนและส่งเสริมการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอาชีพที่โรงเรียนมีคือ ด้านการจัดกิจกรรมพิเศษที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพของนักเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 61.5) รองลงมาคือ ด้านสถานประกอบการในการฝึกอาชีพ (ร้อยละ 41.0) และด้านทรัพยากรท้องถิ่น (ร้อยละ 33.3)

3.1.3 นักเรียนมีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่สนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอาชีพที่โรงเรียนมีไม่เพียงพอเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

๖ ด้านบุคลากร สาเหตุที่ไม่เพียงพอเพราะ ขาดครูวิชาอาชีพ เช่น อุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรม คอมพิวเตอร์ ช่างยนต์ (26) ขาดบุคลากรที่มีคุณภาพ (23) สถานประกอบการไม่มีความพร้อมด้านบุคลากร (5) ครูขาดทักษะอาชีพ และขาดงบประมาณ (2) ทางโรงเรียนไม่ได้ส่งเสริมอย่างจริงจัง เจ้าของสถานประกอบการมีภาระกิจมากมีเวลานี้นเทศการฝึกให้แก่นักเรียนน้อย (1 เท่ากัน)

๖ ด้านอาคารสถานที่ สาเหตุที่ไม่เพียงพอเพราะ ไม่มีอาคารสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน (18) สถานที่เรียนและโรงฝึกงานไม่เพียงพอ (6) อาคารฝึกงานคับแคบ ขาดโรงฝึกงานอุตสาหกรรม และขาดห้องปฏิบัติการอาชีพ เช่น ช่างยนต์ ช่างก่อสร้าง (4 เท่ากัน) ห้องเรียนชำรุดทรุดโทรม ขาดห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ พื้นที่ทำการเกษตรกรรมไม่เพียงพอ (2) ขาดงบประมาณ (1)

๖ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สาเหตุที่ไม่เพียงพอเพราะ ขาดวัสดุ อุปกรณ์ทางด้านช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรม ช่างยนต์ (26 เท่ากัน) งบประมาณมีจำกัดด้านวัสดุฝึก (14) ขาดวัสดุ

อุปกรณ์เครื่องมือในการเรียนการสอน (9) ครูภัณฑ์ในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ (5) และอุปกรณ์ชำรุด ล้าสมัย (1)

3.1.4 โรงเรียนมีปัจจัยสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ใน 5 อันดับแรก ดังนี้

๖ ด้านสถานประกอบการในการฝึกอาชีพ ได้แก่ อยู่ช่อมรด (13) สถานประกอบการและหน่วยงานในชุมชนทั้งทางราชการและเอกชน (7) แหล่งการเกษตร (5) อู่รถยนต์ (4) ร้านอาหาร โรงเรียนอยู่ในเขตอุตสาหกรรม (3 เท่ากัน) ห้องปฏิบัติการในโรงเรียน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน (2)

๖ ด้านการจัดกิจกรรมพิเศษที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพของนักเรียน มีโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน (28) เกษตรกรรม (13) ศึกษาดูงาน (11) ตลาดนัดโรงเรียน (6) คหกรรม งานวันอาชีพ และนิทรรศการผลงานนักเรียนทั้งภายใน ภายนอกโรงเรียน (4 เท่ากัน)

๖ ด้านทรัพยากรท้องถิ่น มีวิทยากรท้องถิ่น (22) ภูมิปัญญาชาวบ้าน (8) แหล่งประกอบอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน (4) เครื่องปั้นดินเผา (3) การทำนาและการจักสาน (2)

3.2 การจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกอบอาชีพ

ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการประกอบอาชีพ ดังนี้ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 27)

3.2.1 การสอนให้นักเรียนมีความรู้ในโครงประกอบอาชีพ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่สอนในชั้นเรียน (ร้อยละ 90.9) รองลงมาคือ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ (ร้อยละ 71.7) สอนในห้องปฏิบัติการ (ร้อยละ 69.4) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (ร้อยละ 70.3) ศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 62.1) และอื่น ๆ (ร้อยละ 8.7) เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

✱ โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่สอนในชั้นเรียน (ร้อยละ 82.8) รองลงมาคือ สอนในห้องปฏิบัติการ ศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ เรียนรู้ด้วยตนเอง และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้

✱ โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่สอนในชั้นเรียน (ร้อยละ 92.8) รองลงมาคือ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ สอนในห้องปฏิบัติการ ด้วยตนเอง และศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้

✱ โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่สอนในชั้นเรียน (ร้อยละ 96.6) รองลงมาคือ เรียนรู้ด้วยตนเอง เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ สอนในห้องปฏิบัติการ และศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้

3.2.2 การสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ให้นักเรียนทำงานโครงงานอาชีพ (ร้อยละ 82.2) รองลงมาคือ กิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน (ร้อยละ 72.6) ฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ (ร้อยละ 68.0) และการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ (ร้อยละ 32.4) เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

✱ โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่ให้นักเรียนทำการฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ (ร้อยละ 79.7) รองลงมาคือ งานโครงงานอาชีพ กิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน และฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ

✱ โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่ให้นักเรียนทำงานโครงการอาชีพ(ร้อยละ 81.4) รองลงมาคือ กิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน ฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ และฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ

✱ โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ให้นักเรียนทำงานโครงการอาชีพ(ร้อยละ 87.9) รองลงมาคือ กิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน ฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ และฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ

3.2.3 การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ประเมินผลงานหรือผลผลิต (ร้อยละ 79.0) รองลงมาคือ ประเมินพฤติกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงานผลิต (ร้อยละ 78.1) ประเมินความรู้เกี่ยวกับอาชีพผลิต (ร้อยละ 62.6) และประเมินเจตคติต่ออาชีพผลิต (ร้อยละ 53.4) เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

✱ โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่ประเมินพฤติกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 78.1) รองลงมาคือ ประเมินผลงานหรือผลผลิต ประเมินเจตคติต่ออาชีพ และประเมินความรู้เกี่ยวกับอาชีพ

✱ โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่ประเมินผลงานหรือผลผลิต (ร้อยละ 82.5) รองลงมาคือ ประเมินพฤติกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงาน ประเมินความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และประเมินเจตคติต่ออาชีพ

✱ โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ประเมินพฤติกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 86.2) รองลงมาคือ ประเมินผลงานหรือผลผลิต ประเมินความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และประเมินเจตคติต่ออาชีพ

3.2.4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสอนวิชาอาชีพ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้ทำโครงการอาชีพ (ร้อยละ 75.3) รองลงมาคือ

จัดให้มีชุมนุมหรือชมรมอาชีพ (ร้อยละ 68.0) จัดกิจกรรมอิสระ
หารายได้ระหว่างเรียน (ร้อยละ 63.9) จัดในคาบเรียนอิสระ (ร้อยละ
60.0) จัดประกวดแข่งขันทักษะทางอาชีพ (ร้อยละ 50.7) และจัด
กิจกรรมเปิดโลกอาชีพจากผู้ชำนาญการสาขาต่างๆ (ร้อยละ 15.1) เมื่อ
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

✱ โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่จัดให้ทำโครงการอาชีพและ
จัดให้มีชุมนุมหรือชมรมอาชีพ (ร้อยละ 70.3 เท่ากัน) รองลงมาคือ จัด
กิจกรรมอิสระหารายได้ระหว่างเรียน จัดประกวดแข่งขันทักษะทางอาชีพ
และจัดในคาบเรียนอิสระ และจัดกิจกรรมเปิดโลกอาชีพจากผู้ชำนาญ
การสาขาต่างๆ

✱ โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่จัดให้ทำโครงการอาชีพ
(ร้อยละ 77.3) รองลงมาคือ จัดกิจกรรมอิสระหารายได้ระหว่างเรียน
จัดให้มีชุมนุมหรือชมรมอาชีพ จัดในคาบเรียนอิสระ จัดประกวดแข่งขัน
ทักษะทางอาชีพ และจัดกิจกรรมเปิดโลกอาชีพจากผู้ชำนาญการสาขาต่างๆ

✱ โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จัดให้ทำโครงการอาชีพ
(ร้อยละ 77.6) รองลงมาคือ จัดให้มีชุมนุมหรือชมรมอาชีพ จัดใน
คาบเรียนอิสระ และจัดกิจกรรมอิสระหารายได้ระหว่างเรียน จัดประกวด
แข่งขันทักษะทางอาชีพ และจัดกิจกรรมเปิดโลกอาชีพจากผู้ชำนาญการ
สาขาต่างๆ เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

❖ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจัดการเรียนการสอนที่
เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการประกอบอาชีพ
ดังนี้

1) การสอนให้นักเรียนมีความรู้ในการประกอบอาชีพ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่สอนในชั้นเรียน (ร้อยละ 91.1) รองลงมาคือ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ (ร้อยละ 73.9) สอนในห้องปฏิบัติการ (ร้อยละ 73.3) เรียนรู้ด้วยตนเอง (ร้อยละ 71.7) และ ศึกษาดูงานจาก แหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 60.0) เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

✱ โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่สอนในห้องปฏิบัติการ (ร้อยละ 84.4) รองลงมาคือ สอนในชั้นเรียน เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง

✱ โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่สอนในชั้นเรียน (ร้อยละ 92.6) รองลงมาคือ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ สอนในห้องปฏิบัติการ เรียนรู้ด้วยตนเอง และศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้

✱ โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่สอนในชั้นเรียน (ร้อยละ 96.3) รองลงมาคือ เรียนรู้ด้วยตนเอง เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ สอนในห้องปฏิบัติการ และศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้

2) การสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ให้นักเรียนทำงานโครงการอาชีพ (ร้อยละ 85.6) รองลงมาคือ กิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน (ร้อยละ 76.7) ฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ (ร้อยละ 70.6) ฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ (ร้อยละ 30.6) และอื่น ๆ (ร้อยละ 3.3) เมื่อจำแนกตามขนาดของ โรงเรียน พบว่า

✱ โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่ให้นักเรียนทำงานโครงการอาชีพ (ร้อยละ 84.4) รองลงมาคือ ฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ กิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน และฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ

*โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่ให้นักเรียนทำงาน
โครงการอาชีพ(ร้อยละ 84.0) รองลงมาคือ กิจกรรมหารายได้
ระหว่างเรียน ฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ และฝึกปฏิบัติในสถาน
ประกอบการ

*โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ให้นักเรียนทำงาน
โครงการอาชีพ(ร้อยละ 88.9) รองลงมาคือ กิจกรรมหารายได้ระหว่าง
เรียน ฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ และฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ

3) การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่
ประเมินผลงานหรือผลผลิต (ร้อยละ 83.3) รองลงมาคือ ประเมิน
พฤติกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 79.4) ประเมินความรู้
เกี่ยวกับอาชีพ (ร้อยละ 67.8) ประเมินเจตคติต่ออาชีพ (ร้อยละ
52.8) และอื่น ๆ (ร้อยละ 2.2) เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน
พบว่า

*โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่ประเมินผลงานหรือ
ผลผลิต (ร้อยละ 84.4) รองลงมาคือ ประเมินพฤติกรรมหรือกระบวนการ
ปฏิบัติงาน ประเมินความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และประเมินเจตคติต่อ
อาชีพ

*โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่ประเมินผลงาน
หรือผลผลิต (ร้อยละ 85.2) รองลงมาคือ ประเมินพฤติกรรมหรือ
กระบวนการปฏิบัติงาน ประเมินความรู้เกี่ยวกับอาชีพ
และประเมินเจตคติต่ออาชีพ

*โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ประเมินพฤติกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 85.2) รองลงมาคือ ประเมินผลงานหรือผลผลิต ประเมินความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และประเมินเจตคติต่ออาชีพ

4) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสอนวิชาอาชีพ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้ทำโครงการอาชีพ (ร้อยละ 78.3) รองลงมาคือ จัดให้มีชุมนุมหรือชมรมอาชีพ (ร้อยละ 70.6) จัดกิจกรรมอิสระหารายได้ระหว่างเรียน (ร้อยละ 70.0) จัดในคาบเรียนอิสระ (ร้อยละ 59.4) จัดประกวดแข่งขันทักษะทางอาชีพ (ร้อยละ 53.3) จัดกิจกรรมเปิดโลกอาชีพจากผู้ชำนาญการสาขาต่าง ๆ (ร้อยละ 15.6) และอื่น ๆ (ร้อยละ 3.9) เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

* โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่จัดให้ทำโครงการอาชีพ(ร้อยละ 80.0) รองลงมาคือ จัดให้มีชุมนุมหรือชมรมอาชีพ จัดกิจกรรมอิสระหารายได้ระหว่างเรียน จัดประกวดแข่งขันทักษะทางอาชีพ จัดในคาบเรียนอิสระ และจัดกิจกรรมเปิดโลกอาชีพจากผู้ชำนาญการสาขาต่าง ๆ

* โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่จัดให้ทำโครงการอาชีพ (ร้อยละ 77.8) รองลงมาคือ จัดกิจกรรมอิสระหารายได้ระหว่างเรียน จัดให้มีชุมนุมหรือชมรมอาชีพ จัดในคาบเรียนอิสระ จัดประกวดแข่งขันทักษะทางอาชีพ และจัดกิจกรรมเปิดโลกอาชีพจากผู้ชำนาญการสาขาต่าง ๆ

* โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่จัดให้ทำโครงการอาชีพ (ร้อยละ 77.8) รองลงมาคือ คือ จัดให้มีชุมนุมหรือชมรมอาชีพ จัดกิจกรรมอิสระหารายได้ระหว่างเรียน จัดในคาบเรียนอิสระ

จัดประกวดแข่งขันทักษะทางอาชีพ และจัดกิจกรรมเปิดโลกอาชีพจาก
ผู้อำนวยการสาขาต่างๆ

❖ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
จัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง
การประกอบอาชีพ ดังนี้

1) การสอนให้นักเรียนมีความรู้ในการประกอบอาชีพ
พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่สอนในชั้นเรียน (ร้อยละ 89.4) รองลงมาคือ
ศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 71.8) การเรียนรู้ด้วยตนเอง
(ร้อยละ 64.1) เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ (ร้อยละ 61.5) และสอนใน
ห้องปฏิบัติการ (ร้อยละ 51.3) เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

✱ โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่สอนในชั้นเรียน
(ร้อยละ 84.2) รองลงมาคือ สอนในห้องปฏิบัติการ เชิญวิทยากรมาให้
ความรู้ ศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง

✱ โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่สอนในชั้นเรียน
(ร้อยละ 93.8) รองลงมาคือ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ศึกษาดูงาน
จากแหล่งเรียนรู้ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสอนในห้องปฏิบัติการ

✱ โรงเรียนขนาดเล็กทุกโรง สอนในชั้นเรียนและ
ศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 100) รองลงมาคือ สอนในห้อง
ปฏิบัติการ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2) การสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง พบว่า โรงเรียน
ส่วนใหญ่ให้นักเรียนทำงานโครงการอาชีพ (ร้อยละ 66.7) รองลงมาคือ
การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ (ร้อยละ 56.4) กิจกรรมหารายได้

ระหว่างเรียน (ร้อยละ 53.8) การฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ (ร้อยละ 41.0) และอื่น ๆ (ร้อยละ 10.3) เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

✱ โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ(ร้อยละ 73.7) รองลงมาคือ ให้นักเรียนทำงานโครงการอาชีพ กิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน และการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ

✱ โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่ให้นักเรียนทำงานโครงการอาชีพ (ร้อยละ 68.8) รองลงมาคือ กิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน การฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ และการฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ

✱ โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ให้นักเรียนทำงานโครงการอาชีพ และกิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน (ร้อยละ 75.0) รองลงมาคือ การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ และการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ

3) การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ประเมินผลงานหรือผลผลิต (ร้อยละ 71.8) รองลงมาคือ ประเมินพฤติกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 59.0) ประเมินเจตคติต่ออาชีพ (ร้อยละ 56.4) ประเมินความรู้เกี่ยวกับอาชีพ (ร้อยละ 38.5) และอื่น ๆ (ร้อยละ 2.6) เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

✱ โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่ประเมินพฤติกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 68.4) รองลงมาคือ ประเมินเจตคติต่ออาชีพ ประเมินผลงานหรือผลผลิต และประเมินความรู้เกี่ยวกับอาชีพ

✱ โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่ประเมินพฤติกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงาน และประเมินผลงานหรือผลผลิต (ร้อยละ 68.8) รองลงมาคือ ประเมินเจตคติต่ออาชีพ และประเมินความรู้เกี่ยวกับอาชีพ

✱ โรงเรียนขนาดเล็กทุกโรง ประเมินพฤติกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงาน และประเมินเจตคติต่ออาชีพ (ร้อยละ 100) รองลงมาคือ ประเมินความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และประเมินผลงานหรือผลผลิต

4) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสอนวิชาอาชีพ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดในคาบเรียนอิสระ (ร้อยละ 78.3) รองลงมาคือ จัดให้ทำโครงการอาชีพ (ร้อยละ 61.5) จัดให้มีชุมนุมหรือชมรมอาชีพ (ร้อยละ 56.4) จัดประกวดแข่งขันทักษะทางอาชีพ (ร้อยละ 38.5) จัดกิจกรรมอิสระหารายได้ระหว่างเรียน (ร้อยละ 35.9) จัดกิจกรรมเปิดโลกอาชีพจากผู้ชำนาญการสาขาต่าง ๆ (ร้อยละ 12.8) เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

✱ โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่จัดให้มีชุมนุมหรือชมรมอาชีพ (ร้อยละ 63.2) รองลงมาคือ จัดในคาบเรียนอิสระ จัดประกวดแข่งขันทักษะทางอาชีพ จัดให้ทำโครงการอาชีพ จัดกิจกรรมอิสระหารายได้ระหว่างเรียน และจัดกิจกรรมเปิดโลกอาชีพจากผู้ชำนาญการสาขาต่าง ๆ

✱ โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่จัดให้ทำโครงการอาชีพ (ร้อยละ 75.0) รองลงมาคือ จัดในคาบเรียนอิสระ จัดให้มีชุมนุมหรือชมรมอาชีพ จัดกิจกรรมอิสระหารายได้ระหว่างเรียน จัด

ประกวดแข่งขันทักษะทางอาชีพ และจัดกิจกรรมเปิดโลกอาชีพจาก
ผู้ชำนาญการสาขาต่างๆ

✱ โรงเรียนขนาดเล็ก ทุกโรงจัดในคาบเรียนอิสระ
(ร้อยละ 100) รองลงมาคือ จัดให้ทำโครงงานอาชีพ และจัดกิจกรรม
อิสระหารายได้ระหว่างเรียน จัดให้มีชุมนุมหรือชมรมอาชีพ และจัด
ประกวดแข่งขันทักษะทางอาชีพ และจัดกิจกรรมเปิดโลกอาชีพจาก
ผู้ชำนาญการสาขาต่างๆ

**3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการ ให้ผู้เรียนได้มี
ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และการจัดการในการประกอบอาชีพ**

3.3.1 จากการสอบถามครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน พบว่า สภาพของการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ
ทักษะ และการจัดการในการประกอบอาชีพในระดับมาก ($\bar{x} = 2.64$,
S.D. = 0.48) เมื่อวิเคราะห์แยกเป็นเรื่องย่อย พบดังนี้ (ดูรายละเอียด
ในตารางที่ 28)

◇ โรงเรียนส่วนใหญ่มีสภาพการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการจัด
จัดการในการประกอบอาชีพในระดับมาก เรียงตามลำดับ (3 อันดับแรก)
ในเรื่องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ($\bar{x} = 2.89$, S.D. = 0.68)
ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{x} = 2.88$, S.D. = 0.63)
ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 2.84$,
S.D. = 0.69)

◇ โรงเรียนมีสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการจัดการในการประกอบอาชีพในระดับน้อย เรียงตามลำดับ ในเรื่องจัดกิจกรรมให้นักเรียนสำรวจ ศึกษา และประเมินตนเองเกี่ยวกับความสามารถ ความสนใจด้านอาชีพ ($\bar{x} = 2.39$, S.D. = 0.65) จัดกิจกรรมเปิดโลกทัศน์ในการประกอบอาชีพให้แก่ผู้เรียน ($\bar{x} = 2.40$, S.D. = 0.66)

เมื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการจัดการในการประกอบอาชีพของโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (ดูรายละเอียดในตารางที่ 29-30) พบว่า ทั้งภาพรวมและวิเคราะห์แยกเป็นร้อยละมีความแตกต่างกัน ($p < .05$) และเมื่อเปรียบเทียบขนาดของโรงเรียนพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($p < .05$) เมื่อวิเคราะห์แยกเป็นร้อยละ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ($p < .05$) ยกเว้นเรื่องจัดกิจกรรมเปิดโลกทัศน์ในการประกอบอาชีพให้แก่ผู้เรียน

เมื่อพิจารณาตามสังกัดของโรงเรียนดังนี้

✽ ครูสังกัดกรมสามัญศึกษา มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และการจัดการในการประกอบอาชีพ ไม่แตกต่างกัน ($p < .05$) ทั้งภาพรวมและวิเคราะห์แยกเป็นร้อยละ และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ตามขนาดของโรงเรียน พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ($p < .05$)

๖ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และการจัดการในการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ($p < .05$) ยกเว้นเรื่อง จัดกิจกรรมเปิดโลกทัศน์ในการประกอบอาชีพให้แก่ผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาหาความรู้ด้วยตนเองที่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ของขนาดโรงเรียนในเรื่องย่อยพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง แตกต่างกัน ($p < .05$) ในเรื่องจัดกิจกรรมเปิดโลกทัศน์ในการประกอบอาชีพให้แก่ผู้เรียน

3.3.2 จากการสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนได้มีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.45$, S.D. = 0.48) เมื่อวิเคราะห์แยกเป็นเรื่องย่อย พบดังนี้ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 21)

◇ กิจกรรมที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในระดับมาก เรียงตามลำดับ ในเรื่อง ทำงานเป็นกลุ่ม ($\bar{x} = 2.96$, S.D. = 0.67) แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{x} = 2.67$, S.D. = 0.67)

◇ กิจกรรมส่วนใหญ่ที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในระดับน้อย เรียงตามลำดับ (3 อันดับแรก) ในเรื่องร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ($\bar{x} = 2.13$, S.D. = 0.85) ได้รับการวัดประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{x} = 2.24$, S.D. = 0.85) และมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 2.33$, S.D. = 0.77)

เมื่อจำแนกตามสังกัด พบว่า

๖ นักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษามีความคิดเห็นว่า นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.44$, S.D. = 0.48) เมื่อวิเคราะห์แยกเป็นร้อยละ พบดังนี้

◇ กิจกรรมที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในระดับมากเรียงตามลำดับในเรื่องทำงานเป็นกลุ่ม แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และฝึกปฏิบัติจริง

◇ กิจกรรมที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในระดับน้อยเรียงตามลำดับ (3 อันดับแรก) ในเรื่อง ร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ได้รับการวัดประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย และมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๗ นักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นว่า นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.46$, S.D. = 0.50) เมื่อวิเคราะห์แยกเป็นร้อยละ พบดังนี้

◇ กิจกรรมที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในระดับมากเรียงตามลำดับ ในเรื่องทำงานเป็นกลุ่ม แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และได้รับการแนะแนวอาชีพ

◇ กิจกรรมที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในระดับน้อยเรียงตามลำดับ (3 อันดับแรก) ในเรื่องร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ได้รับการจัดประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย และมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (ดูรายละเอียดในตารางที่ 31 - 33) พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($p < .05$) และเมื่อวิเคราะห์แยกเป็นเรื่องย่อย พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ($p < .05$) ยกเว้นเรื่อง แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ฝึกปฏิบัติจริง ทำงานเป็นกลุ่ม และร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ และเปรียบเทียบขนาดของโรงเรียนพบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน ($p < .05$) เมื่อวิเคราะห์แยกเป็นเรื่องย่อย พบว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกัน ($p < .05$) ยกเว้น มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ของขนาดของโรงเรียนตามประเด็นย่อย พบว่า

※ โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางส่วนใหญ่แตกต่างกัน ($p < .05$) ยกเว้นมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

※ โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็กส่วนใหญ่แตกต่างกัน ($p < .05$) ยกเว้นมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ฝึกปฏิบัติจริง และร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ

※ โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ($p < .05$) ยกเว้น ทำงานเป็นกลุ่ม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพความรู้ความเข้าใจและวิธีพัฒนาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้เรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพความรู้ความเข้าใจ ปัญหาและความต้องการในการประกอบอาชีพของนักเรียน ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นของผู้ที่จะเข้าทำงานในสถานประกอบการ ตลอดจนศึกษาแนวทางของการเรียนการสอนด้านอาชีพให้สนองความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 219 คน ครู 3,242 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 8,134 คน ผู้ปกครองนักเรียน 1,570 คน กรรมการโรงเรียน 469 คน และผู้ประกอบการ 380 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

สรุปผลวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

จากการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 180 โรง โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 39 โรง มีข้อมูลดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นชาย มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี
2. ครู ส่วนใหญ่เป็นหญิง มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่เป็นหญิง ส่วนใหญ่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ รองลงมาคือ คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ ศิลปะ คณิตศาสตร์-สังคม และวิชาอาชีพ
4. ผู้ปกครองนักเรียน ส่วนใหญ่เป็นหญิง การศึกษาส่วนใหญ่จบในระดับประถมศึกษา รองลงมาคือ มัธยมศึกษา ปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี มีอาชีพเป็นเกษตรกร รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และค้าขาย
5. กรรมการโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นชาย การศึกษาส่วนใหญ่จบในระดับปริญญาตรี รองลงมาคือ มัธยมศึกษา ประถมศึกษา และต่ำกว่าปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร ค้าขาย และอาชีพรับจ้าง
6. ผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่เป็นชาย การศึกษาส่วนใหญ่จบในระดับมัธยมศึกษา รองลงมาคือ ประถมศึกษา ปริญญาตรี ต่ำกว่าปริญญาตรี

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน

1. สภาพความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน

1.1 การสำรวจความพร้อมและความต้องการในการจัดแผนการเรียน

1) โรงเรียนส่วนใหญ่สำรวจความต้องการในการจัดแผนการเรียน จากครู-อาจารย์ รองลงมาคือ นักเรียน ผู้ปกครอง และในการสำรวจความพร้อมในการจัดแผนการเรียนพบว่า โรงเรียนได้สำรวจความพร้อมในการจัดแผนการเรียน โดยส่วนใหญ่สำรวจความพร้อมด้านครู-อาจารย์ รองลงมา คือ ห้อง/สถานที่ปฏิบัติการ วัสดุ อุปกรณ์และสื่อ และงบประมาณ

2) ครูเห็นว่า โดยภาพรวมโรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียนในระดับมาก ในเรื่องต่อไปนี้ เรียงตามลำดับ (3 อันดับแรก) ครูในหมวดวิชา/งานมีแผนการสอน จัดบุคลากรเพื่อรับผิดชอบกิจกรรมการเรียนการสอน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้คล่องตัว และมีเอกสารหลักสูตรใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียนตามสังกัด และขนาดของโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันทั้งภาพรวมและวิเคราะห์แยกเป็นประเด็นย่อย

3) นักเรียนเห็นว่า โดยภาพรวมโรงเรียนมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของ

ผู้เรียนในระดับน้อย เมื่อวิเคราะห์แยกเป็นประเด็นย่อยพบว่า โรงเรียนมีความพร้อมในระดับน้อยในเรื่องต่อไปนี้ เรียงตามลำดับ (3 อันดับแรก) มีแหล่งการเรียนรู้ห้องพิพิธภัณฑ์พร้อมที่จะให้ใช้ได้ มีแหล่งการเรียนรู้ห้องสมุดเคลื่อนที่พร้อมที่จะให้ใช้ได้ และมีห้องปฏิบัติการทางอาชีพพร้อมที่จะให้ใช้ได้

4) ผู้ปกครองและกรรมการโรงเรียนเห็นว่า โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ ด้านอาคารสถานที่มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และสื่อ และด้านงบประมาณ

1.2 ความเพียงพอของความรู้และความต้องการหลังจากนักเรียนจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1.2.1 ความเพียงพอของความรู้และความต้องการหลังจากนักเรียนจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ความเพียงพอของความรู้เพื่อการประกอบอาชีพที่นักเรียนได้รับจากโรงเรียนหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการโรงเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ความรู้เพื่อการประกอบอาชีพที่นักเรียนได้รับจากโรงเรียนหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไม่เพียงพอต่อการไปประกอบอาชีพได้

1.2.2 ความต้องการในการประกอบอาชีพหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1) นักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รองลงมาคือ ศึกษาต่อและทำงานด้วย

◇ นักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย รองลงมาคือวิทยาลัยด้านอาชีพ

◇ นักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อ และถ้าศึกษาต่อไม่ได้มีแนวคิดที่จะกวตริยามากที่สุด รองลงมาคือ หางานทำประกอบอาชีพอิสระ และยังไม่ได้คิดทำอะไร

◇ นักเรียนที่ต้องการทำงานหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ลักษณะงานที่ต้องการทำ ส่วนใหญ่คือรับราชการ มากที่สุด รองลงมาคือ ประกอบอาชีพอิสระ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างเกษตรกร และทำงานกับครอบครัว

2) ผู้ปกครองมีความต้องการให้นักเรียนทำหลังจากจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรียงตามลำดับร้อยละจากมากไปหาน้อย คือ เรียนต่อ เรียนต่อและทำงานด้วย และช่วยงานบ้าน

1.3 ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ

โดยภาพรวมครูเห็นว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นประเด็นย่อยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนเพื่อประกอบอาชีพทุกรายการในระดับมากคือ มีความสนใจในการร่วมกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพ สามารถวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพและศึกษาต่อได้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจ และมีความมั่นใจในการนำความรู้ไปประกอบอาชีพกรณีไม่ศึกษาต่อ

1.4 ประสิทธิภาพในการทำงานและการมีรายได้ระหว่างเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงาน และมีรายได้ระหว่างเรียน

1.5 การสนับสนุนของชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน

1.5.1 ความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ประกอบการในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพของนักเรียน

1) ครูเห็นว่าโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ประกอบการ ในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งแยกประเด็นย่อยพบว่า ครูมีความคิดเห็นในระดับน้อย คือ การให้ข้อมูลสารสนเทศทางด้านอาชีพในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของนักเรียน การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการประกอบ อาชีพในด้านวิทยากรท้องถิ่น

2) นักเรียนเห็นว่าโรงเรียนได้รับจากผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ประกอบการ ในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ ซึ่งแยกประเด็นย่อยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเลือกแผนการเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากภูมิปัญญา/วิทยากรท้องถิ่น สภาพชุมชนมีส่วนเป็นแรงจูงใจในการเลือกอาชีพ และนักเรียนได้ฝึกอาชีพจริงในสถานประกอบการ

3) กรรมการโรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ ซึ่งแยกเป็นประเด็นย่อย เรียงตามลำดับร้อยละจากมากไปหาน้อยคือ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน ร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอน และเป็นวิทยากรให้ความรู้

4) ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ ซึ่งแยกเป็นประเด็นย่อยเรียงตามลำดับร้อยละจากมากไปหาน้อยคือ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ สนับสนุนด้านการเงิน สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน ร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอน

5) ผู้ประกอบการ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ ดังนี้

- ❖ ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน คือ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ให้ใช้สถานที่เป็นที่ฝึกงาน และให้ใช้สถานที่เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเป็นวิทยากรให้ความรู้

- ❖ ผู้ประกอบการมีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของนักเรียน เรียงตามลำดับร้อยละจากมากไปหาน้อย คือ ให้คำแนะนำให้นักเรียนมาฝึกงาน เป็นวิทยากรให้ความรู้ และให้การสนับสนุนด้านสื่อ/อุปกรณ์

1.5.2 ผู้ประกอบการมีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือโรงเรียนเรียนตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ให้คำแนะนำ ให้

นักเรียนมาฝึกงานเป็นวิทยากรให้ความรู้ ให้การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และให้การสนับสนุนด้านเงินทุน

1.5.3 วิธีการให้การสนับสนุนของชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการประกอบอาชีพ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ชุมชนให้การสนับสนุนการเป็นวิทยากรให้ความรู้ รองลงมาคือให้คำปรึกษาแนะนำ ให้นักเรียนมาศึกษาดูงานในสถานประกอบการ และให้การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือทุนดำเนินการ

1.6 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ

1) ผู้บริหารเห็นว่า ค่านิยมของนักเรียน ผู้ปกครอง ยังมุ่งเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ครูไม่มีความรู้ขาดความชำนาญในวิชาชีพที่สอน วัสดุ อุปกรณ์ ไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย ผู้ปกครองไม่เข้าใจการทำโครงการวิชาชีพ และงบประมาณไม่เพียงพอ

2) ครูเห็นว่า งบประมาณมีน้อยไม่เพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ส่วนใหญ่ไม่มีความสนใจให้นักเรียนประกอบอาชีพ โดยมุ่งที่จะให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สถานประกอบการมีน้อย และห่างไกลจากโรงเรียนมากไม่สะดวกต่อการส่งนักเรียนไปฝึกอาชีพ และไม่สามารถชี้แนะในการส่งเสริมการประกอบอาชีพ

3) นักเรียนเห็นว่า

✱ ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกและปฏิบัติงานระหว่างเรียน ได้แก่ สื่อ-อุปกรณ์และเครื่องมือในการเรียนวิชาอาชีพไม่สมบูรณ์

และ ไม่ทันสมัย เวลาในการจัดการเรียนการสอนไม่เหมาะสม ขาดแคลน ทุนทรัพย์ เงินน้อย ขาดค่าใช้จ่าย ขาดงบประมาณสนับสนุน ครูที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทางอาชีพไม่เพียงพอ และนักเรียนมีการฝึกปฏิบัติงานน้อย

※ ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรู้ และการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพของนักเรียน ได้แก่ เวลาในการจัดการเรียนการสอนไม่เหมาะสม ไม่ได้ทดลองปฏิบัติจริง ขาดเงินทุน เสียค่าใช้จ่ายมาก สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือและอุปกรณ์การปฏิบัติงานมีน้อย ไม่สมบูรณ์ไม่ทันสมัย และนักเรียนขาดความเอาใจใส่และให้ความสนใจด้านอาชีพน้อย

2. คุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของผู้เรียน

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า โรงเรียนได้จัดกิจกรรมส่งเสริมและปลูกฝังคุณลักษณะพื้นฐานที่พึงประสงค์ต่อการประกอบอาชีพให้กับนักเรียนในระดับมาก เรียงตามลำดับ (3 อันดับแรก) ในเรื่องความสามัคคี ความซื่อสัตย์ และการประหยัดและออม

2.2 ครูเห็นว่า ครูได้จัดกิจกรรมในระดับมาก เรียงตามลำดับ (3 อันดับแรก) ในเรื่อง ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี และมนุษยสัมพันธ์

2.3 นักเรียนและผู้ปกครอง เห็นว่า คุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในระดับมากเรียงตามลำดับ (3 อันดับแรก) ในเรื่องความซื่อสัตย์ มนุษยสัมพันธ์ และความสามัคคี

2.4 กรรมการโรงเรียนเห็นว่า นักเรียนมีคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในระดับมาก เรียงตามลำดับ (3 อันดับแรก) ในเรื่องความสามัคคี มนุษยสัมพันธ์ และความซื่อสัตย์

2.5 ผู้ประกอบการเห็นว่า คุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ ความขยัน อดทน ความละเอียดรอบคอบ และความรับผิดชอบ

จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของนักเรียน ในเรื่อง ความขยัน อดทน ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ มนุษยสัมพันธ์ ความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความละเอียดรอบคอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง การประหยัด และออม และความสามัคคี พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน

3. แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน

3.1 ปัจจัยที่สนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า โรงเรียนร้อยละ 45.6 มีความเพียงพอเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุน และส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ และด้านงบประมาณเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอาชีพ สำหรับปัจจัยที่สนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอาชีพที่โรงเรียน คือ ด้านการจัดกิจกรรม

พิเศษที่ส่งเสริม การประกอบอาชีพของนักเรียน ด้านทรัพยากรท้องถิ่น และด้านสถานประกอบการในการฝึกอาชีพ

3.2 การจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการประกอบอาชีพ

ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพ ดังนี้

◇ การสอนให้นักเรียนมีความรู้ในการประกอบอาชีพ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่สอนในชั้นเรียน รองลงมาคือ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง สอนในห้องปฏิบัติการ ศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้

◇ การสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ให้นักเรียนทำงานโครงการอาชีพ รองลงมาคือ กิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ และการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ

◇ การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ประเมินผลงานหรือผลผลิต รองลงมาคือ ประเมิน พฤติกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงาน ประเมินความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และประเมิน เจตคติต่ออาชีพ

◇ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาอาชีพ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้ทำโครงการอาชีพ รองลงมาคือ จัดให้มีชุมนุมหรือชมรมอาชีพ จัดกิจกรรมอิสระหารายได้ระหว่างเรียน จัดในคาบเรียนอิสระ จัดประกวดแข่งขันทักษะทางอาชีพ และ จัดกิจกรรมเปิดโลกอาชีพจากผู้ชำนาญการสาขาต่างๆ

3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้ผู้เรียนได้มี
ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และการจัดการในการประกอบอาชีพ

1) ครูเห็นว่า สภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และการจัดการในการ
ประกอบอาชีพในระดับมาก

2) นักเรียนเห็นว่า กิจกรรมที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมโดย
ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนการ
สอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน ซึ่งครูมีความคิดเห็นว่า
โรงเรียนมีความพร้อมในระดับมาก แต่นักเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียน
มีความพร้อมในระดับน้อย ทั้งนี้เพราะครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ความพร้อมของโรงเรียนในด้านบุคลากร กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัด
ให้นักเรียน และเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ซึ่งครูคิดว่าการมีสิ่งต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนนั้น
ได้ทำอย่างสมบูรณ์แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2534) ที่พบว่า
โรงเรียนส่วนใหญ่เปิดสอนวิชาอาชีพ โดยคำนึงถึงความพร้อมของ
โรงเรียนในด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ และ
นิมนวล โมกขศักดิ์ (2537) ที่พบว่าโรงเรียนส่งเสริมให้ครูเข้าร่วม
ประชุม อบรม ศึกษา ดูงาน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
สำหรับนักเรียนจะแสดงความคิดเห็นว่าโรงเรียนไม่พร้อมส่วนใหญ่เกี่ยว
กับแหล่งการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องการใช้สำหรับศึกษาค้นคว้า และฝึกงาน

หรือห้องปฏิบัติการทางด้านอาชีพที่จะช่วยในการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับเชดชัย เขียวสุทธิ (2534) ที่พบว่าโรงเรียนไม่สามารถจัดนักเรียนเข้าเรียนตามแผนการเรียนได้ตรงกับความต้องการ แต่ในการจัดการเรียนการสอนครูยังขาดความรู้ด้านวิชาชีพ และทักษะในการจัดกิจกรรม

ความเพียงพอของความรู้เพื่อประกอบอาชีพที่นักเรียนได้รับหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าความรู้ที่ได้มาไม่เพียงพอต่อการไปประกอบอาชีพ ซึ่ง สอดคล้องกับผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการโรงเรียนที่มีความเห็นว่าความรู้ที่นักเรียนได้รับหลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไม่เพียงพอต่อการออกไปประกอบอาชีพได้จากข้อค้นพบนี้ แสดงให้เห็นถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนไม่สามารถนำนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรได้ ทั้งนี้ หลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) มุ่งเน้นปลูกฝังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ และเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ อีกทั้งหลักสูตรยังกล่าวถึงการจัดการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ มีทักษะในงานอาชีพ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ และมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ นำความรู้ และทักษะมาใช้ในการประกอบอาชีพ และพัฒนาคุณภาพของงาน ดังนั้น ในการจัดการศึกษาควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร อันจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ที่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้ และทำให้ผู้เรียนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพได้อีกด้วย

จากข้อค้นพบในการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการประกอบอาชีพ พบว่า การสอนให้นักเรียนมีความรู้ นั้น โรงเรียนส่วนใหญ่สอนในชั้นเรียนโดยการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ให้นักเรียนทำโครงการอาชีพ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง และยังพบว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น นักเรียนได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2533) พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ครูสอนวิชาชีพในโรงเรียนจากการศึกษาครั้งนี้ทำให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีโอกาสไปศึกษาความรู้ ทักษะจากแหล่งวิทยาการ หรือสถานประกอบการต่าง ๆ ภายนอกโรงเรียนได้น้อยมาก เพราะส่วนใหญ่เป็นการสอนในโรงเรียนทำให้นักเรียนขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติจริงจากสถานประกอบการขาดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ อาจเป็นอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้ประกอบการรับนักเรียนหลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าทำงานน้อยโดยให้เหตุผลว่า นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน

จากการศึกษาคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของผู้เรียนพบว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่าคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ มีความสามัคคี ความซื่อสัตย์ นักเรียนและผู้ปกครอง มีความเห็นว่า คุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นคือ ความซื่อสัตย์ และมนุษยสัมพันธ์ กรรมการโรงเรียนมีความเห็นว่าคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นคือ ความสามัคคี และมนุษยสัมพันธ์ และคุณลักษณะที่ครู ปลูกฝังให้เกิดกับนักเรียนคือความซื่อสัตย์ และความสามัคคี จากข้อค้นพบนี้คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของผู้เรียน ที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็น

ตรงกันว่าคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพคือ ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ และมีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2533) พบว่า คุณลักษณะที่จำเป็นในการเรียนวิชาชีพและการทำงาน คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย สำหรับผู้ประกอบการต้องการผู้ที่มีความขยัน อดทน เป็นอันดับที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532) พบว่าปัจจัยพื้นฐานที่ช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด ฉลาดมีไหวพริบ ซื่อสัตย์ และมีคุณธรรม สุขภาพดี มีความสามารถและถนัดในอาชีพ

จากการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจทักษะในการจัดการในการประกอบอาชีพในระดับมาก โดยที่ครูได้มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนี้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่การจัดการศึกษาต้องถือหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญนอกเหนือจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ อย่างไรก็ตาม จากข้อค้นพบจากการสอบถามนักเรียน พบว่า นักเรียนได้ทำกิจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยเฉพาะการร่วมกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ จากข้อค้นพบนี้ เป็นส่วนหนึ่งที่

ทำให้นักเรียนไม่ได้รับความรู้เพียงพอในการประกอบอาชีพได้ และหากในการจัดการเรียนการสอน ครูใช้ความสำคัญที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้มากขึ้น และยังสร้างค่านิยมให้นักเรียนสนใจเรียนวิชาอาชีพได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. กรมต้นสังกัด และสถานศึกษาควรมีแหล่งข่าวในการประชาสัมพันธ์ ธารรงค์ให้ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องมีเจตคติ และต้นแบบที่ดีต่อการเรียนวิชาอาชีพ และเป็นประโยชน์ที่จะได้รับการเรียนวิชาอาชีพ
2. การจัดการเรียนการสอนควรจัดหลักสูตรให้หลากหลาย ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้เลือกเรียนในสิ่งที่ชอบ และสนใจ มีการฝึกปฏิบัติ ในสถานประกอบการเพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศ และจูงใจให้นักเรียนสนใจมากขึ้น
3. กรมต้นสังกัดควรสนับสนุนให้โรงเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับฝึกงานอย่างเพียงพอ จึงช่วยแก้ปัญหาเรื่องอาคารสถานที่สำหรับการฝึกปฏิบัติ
4. สถานศึกษาควรมีการประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานต่างๆ สถานประกอบการในชุมชน และบุคคลภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งความรู้ให้กับนักเรียนได้ค้นคว้า หาความรู้และเป็นสถานที่ฝึกงาน

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานวิจัย :

การสังเคราะห์กรณีศึกษาผู้ประกอบการอาชีพในภาค
พาณิชยกรรมและบริการ. กรุงเทพมหานคร : ห.จ.ก. รุ่งเรือง
สาส์นการพิมพ์, 2532.

. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544).
กรุงเทพมหานคร : อรรถพลการพิมพ์, 2540.

. สรุปรายงานการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาอาชีพ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ทีพี. พรินท์จำกัด,
2536.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผน
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่แปด (พ.ศ.
2540-2544). กรุงเทพมหานคร : ห.จ.ก. เม็ดทรายพรินต์,
2539.

เชิดชัย เขียวสุทธิ. “การจัดการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในพื้นที่การพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก” เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง การวิจัยทางการศึกษา และการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ครั้งที่ 7 (เล่ม 2). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2534.

ถวิล เมืองเมฆ. “การใช้สถานฝึกงานอาชีพนอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดเชียงใหม่” รวมบทความวิทยานิพนธ์ปีการศึกษา 2528 - 2534. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.

นงราม เศรษฐพานิช. “การบริหารและการจัดการศึกษาของการมัธยมศึกษา : การส่งเสริมเพื่อการประกอบอาชีพส่วนตัว และการก้าวเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก” เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง การวิจัยทางการศึกษา และการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ครั้งที่ 7 (เล่ม 2). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2534.

นงราม เศรษฐพานิช และคณะ. การวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2536.

นันทวล โมกขศักดิ์. การจัดวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. ปรินญาณพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ประภาพรรณ เบญจรัตน์ภรณ์. “แนวโน้มความต้องการแรงงานในภาคอุตสาหกรรม” เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการศึกษา และการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ครั้งที่ 8 (เล่มที่ 3). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535.

ประชาคม จันทรชิต. ปัญหาการจัดการศึกษาวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตการศึกษา 2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี, 2541.

ผ่อง เทพช่วย, ว่าที่ร้อยตรี และคณะ. การวิจัยประเมินโครงการโรงเรียนตัวอย่างการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาอาชีพ. สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม, 2533.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.อดุลโต). การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2539.

วิชาการ, กรม กองวิจัยทางการศึกษา. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษา
งานวิชาอาชีพในระบบโรงเรียน. กองวิจัยทางการศึกษา
กรมวิชาการ, 2530. (เอกสารโรเนียว)

____. คู่มือการเรียนการสอนเรื่อง การจัดการทางอาชีพหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.
2533) และมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
2535.

____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับ
ปรับปรุง พ.ศ. 2533). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม. แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ของกระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.

ศึกษานิเทศก์จังหวัดปัตตานี, หน่วย. รายงานการวิจัยผลการรวมกลุ่ม
ประกอบอาชีพ อิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของ
นักเรียนในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา. หน่วยศึกษา
นิเทศก์ จังหวัดปัตตานี, 2540.

สัญญา โคนุทานุรักษ์. รายงานการวิจัยสภาพปัจจุบันและปัญหาการ
เรียนการสอนกลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2531.
(เอกสารโรเนียว)

สามัญศึกษา, กรม. รายงานผลจากการรวมกลุ่มประกอบอาชีพอิสระ
เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนในโรงเรียนสังกัด
กรมสามัญศึกษา. หน่วยศึกษานิเทศ กรมสามัญศึกษา, 2540.

. โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช
2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) วิชาอาชีพ 1 (วช. 1)
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2538. (เอกสารโรเนียว)

. โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช
2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) วิชาอาชีพ 2 (วช. 2)
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2538. (เอกสารโรเนียว)

สุภักดิ์ อนุกุล, ว่าที่ร้อยตรี. “การประเมินโครงการโรงเรียนตัวอย่าง
การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาอาชีพเขตการศึกษา 5” เอกสาร
ประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่อง การวิจัยทางการศึกษา
และวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ครั้งที่ 9. สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2538.

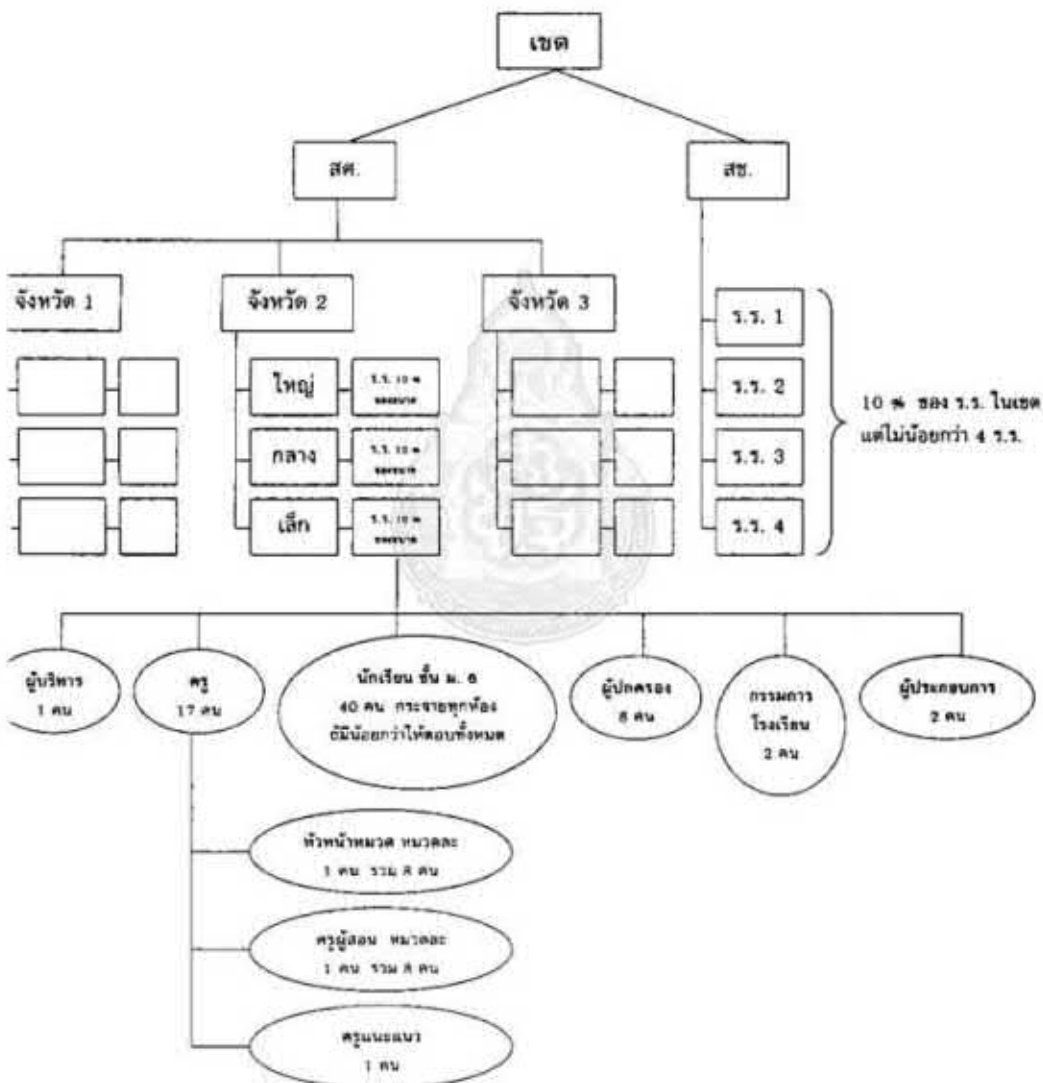

ภาคผนวก

แผนภูมิการสุมตัวอย่าง

ตารางวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 แสดงค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน และ
ครูที่รับผิดชอบในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

รายการ	ผู้บริหาร			ครู		
	สค. (n=180)	สช. (n=39)	วม. (n=219)	สค. (n=2,829)	สช. (n=613)	วม. (n=3,442)
1. เพศ						
1) ชาย	88.9	69.2	85.4	40.1	36.4	39.4
2) หญิง	11.1	30.8	14.6	59.9	63.6	60.6
2. ประสบการณ์ในการทำงาน						
1) 1-3 ปี	17.2	20.5	17.8	16.5	30.5	19.2
2) 4-6 ปี	13.9	15.4	14.2	18.2	19.4	18.4
3) 7-9 ปี	16.7	12.8	16.0	11.4	11.4	11.4
4) 10-12 ปี	5.0	10.3	5.9	7.2	9.1	7.6
5) 13-15 ปี	8.3	0.0	6.8	6.9	5.7	6.7
6) มากกว่า 15 ปี	38.9	41.0	39.3	39.7	23.7	36.6
3. ตำแหน่ง						
1) หัวหน้าหมวดวิชา	-	-	-	38.6	38.7	38.6
2) ครูผู้สอน	-	-	-	56.2	57.1	56.4
3) ครูแนะแนว	-	-	-	5.1	4.2	5.0

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รายการ	สค. (n = 6,405)	สช. (n = 1,729)	รวม (n = 8,134)
1. เพศ			
1) ชาย	39.6	35.3	38.7
2) หญิง	60.4	64.7	61.3
2. แผนการเรียนที่นักเรียนกำลังเรียน			
1) วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์	65.7	61.7	64.8
2) วิทยาศาสตร์ - คอมพิวเตอร์	1.6	0.8	1.4
3) คณิตศาสตร์ - อังกฤษ	9.1	19.1	11.3
4) คณิตศาสตร์ - สังคม	3.3	0.7	2.7
5) ศิลป	4.4	3.1	4.1
6) วิชาอาชีพ	2.6	0.9	2.2
7) อื่น ๆ	13.4	13.8	13.5

ตารางที่ 3 แสดงคำร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ ผู้ปกครอง และกรรมการโรงเรียน

รายการ	ผู้ ประกอบการ (n = 308)	สศ.		สช.		รวม	
		ผู้ประกอบการ (n = 1,268)	กรรมการฯ (n = 279)	ผู้ประกอบการ (n = 302)	กรรมการฯ (n = 90)	ผู้ประกอบการ (n = 1,570)	กรรมการฯ (n = 489)
1. เพศ							
1) ชาย	62.9	49.4	73.1	46.0	74.4	48.7	73.3
2) หญิง	37.1	50.6	26.9	54.0	25.6	51.3	26.7
2. การศึกษา							
1) ประถมศึกษา	23.2	54.2	16.1	31.8	2.2	49.9	13.4
2) มัธยมศึกษา	29.2	20.7	26.4	21.2	14.4	20.8	24.1
3) ต่ำกว่าปริญญาตรี	19.5	5.4	11.9	14.2	10.0	7.1	11.5
4) ปริญญาตรี	22.6	16.9	36.9	28.8	57.8	19.2	40.9
5) สูงกว่าปริญญาตรี	3.2	1.7	8.7	3.3	11.1	2.0	9.2
6) อื่น ๆ	2.4	1.2	0.0	0.7	4.4	1.1	0.9
3. อาชีพ							
1) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		19.9	39.3	16.2	18.9	19.2	35.4
2) เกษตรกร		38.5	16.9	19.2	5.6	34.8	14.7
3) ธุรกิจส่วนตัว		4.0	17.9	11.9	20.0	5.5	18.3
4) ค้าขาย		10.8	11.6	14.9	5.6	11.6	10.4
5) รับจ้าง		21.5	5.5	29.5	20.0	23.0	8.3
6) อื่น ๆ		5.8	8.7	8.3	30.0	6.2	12.8

**ตารางที่ 4 แสดงคำร้อยละของการสำรวจความต้องการและความพร้อมในการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน**

รายการ	สค. (n = 180)				สช. (n = 39)				รวม (n = 219)			
	ขนาดโรงเรียน			รวม	ขนาดโรงเรียน			รวม	ขนาดโรงเรียน			รวม
	ใหญ่ (n = 45)	กลาง (n = 81)	เล็ก (n = 54)		ใหญ่ (n = 19)	กลาง (n = 18)	เล็ก (n = 2)		ใหญ่ (n = 84)	กลาง (n = 97)	เล็ก (n = 38)	
ความต้องการในการจัด												
1) นักเรียน	84.4	88.9	79.6	85.0	89.5	81.1	100.0	87.2	86.9	87.6	81.0	85.4
2) ผู้ปกครอง	51.1	49.4	59.3	52.8	66.4	56.3	75.0	64.1	56.3	58.5	60.3	54.8
3) ครู อาจารย์	84.4	96.3	90.7	91.7	89.5	93.8	100.0	92.3	85.9	90.9	91.4	91.8
4) กรรมการโรงเรียน	37.8	30.9	32.0	34.4	15.7	66.8	50.0	49.2	48.4	37.1	37.9	40.6
5) อื่น ๆ	2.2	6.2	1.9	3.9	10.5	6.3	0.0	7.7	4.7	6.2	1.7	4.6
ความพร้อมในการจัดกิจกรรม												
1) ครู - อาจารย์	93.3	92.5	88.3	95.7	94.7	100.0	100.0	97.4	93.8	92.9	98.3	96.8
2) ห้อง/สถานที่ปฏิบัติงาน	88.9	92.6	90.7	91.1	84.2	87.5	75.0	84.6	87.5	91.8	89.7	90.0
3) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์	82.2	88.4	92.6	87.2	84.7	93.8	100.0	89.7	82.8	87.6	93.1	87.7
4) สถานประกอบการ	44.4	42.0	33.3	40.0	31.6	37.5	50.0	35.9	40.6	41.2	34.5	39.3
5) งบประมาณ	64.4	66.7	64.8	65.8	57.9	75.0	75.0	66.7	63.5	68.0	65.5	65.8
6) อื่น ๆ	4.4	8.6	5.6	6.7	21.1	6.3	0.0	12.8	9.4	8.2	5.2	7.8

หมายเหตุ ผู้ตอบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเกี่ยวกับความพร้อม
ของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนปลายเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้เรียน

รายการ	สศ. (n=2629)		สช. (n=613)		รวม (n=3,242)		t-test (*p<.05)
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. จัดบุคลากรเพื่อรับผิดชอบกิจกรรม การเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายได้คล่องตัว	2.73	0.64	2.81	0.64	2.75	0.64	- 2.718*
2. มีเอกสารหลักสูตรใช้ในเกม การเรียนการสอน	2.69	0.70	2.82	0.71	2.72	0.72	- 4.077*
3. มีการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	2.49	0.68	2.72	0.69	2.53	0.69	- 7.511*
4. มีห้องปฏิบัติการ สถานที่เพียงพอต่อ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.46	0.74	2.62	0.80	2.49	0.75	- 4.428*
5. มีเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์เพียงพอต่อ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.38	0.67	2.52	0.74	2.41	0.68	- 4.257*
6. มีสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน อย่างเพียงพอ	2.36	0.63	2.51	0.69	2.39	0.65	- 5.185*
7. ได้รับงบประมาณสนับสนุนหมวดวิชา/ งานในการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอนอย่างเพียงพอ	2.25	0.65	2.47	0.77	2.29	0.68	- 6.485*
8. มีสารสนเทศเกี่ยวกับอาชีพ วิทยาการ ท้องถิ่นและแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่พร้อมนำมาจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	2.15	0.62	2.29	0.67	2.18	0.63	- 4.528*
9. ครูในหมวดวิชา/งานมีแผนการสอน	2.81	0.66	3.09	0.71	2.86	0.68	- 9.353*
รวม	2.48	0.43	2.65	0.48	2.51	0.44	- 8.057*

ตารางที่ 6 ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียน
ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อส่งเสริม
การประกอบอาชีพของผู้เรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

รายการ	ขนาดโรงเรียน เปรียบเทียบ	ดศ.				สช.				จสว.			
		df	ss	MS	F (p<0.05)	df	SS	MS	F (p<0.05)	df	SS	MS	F (p<0.05)
1. ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ	โรงเรียนกลุ่ม	2	22.148	11.074	28.842*	2	2.039	1.019	4.782*	2	36.992	18.496	45.007*
	ภายในกลุ่ม	2429	1039.402	0.463			610	243.010	0.402		2239	1039.426	0.463
	รวม	2431	1061.551				612	245.049			2241	1241.908	
2. ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	โรงเรียนกลุ่ม	2	53.440	26.720	24.636*	2	8.987	4.493	9.751*	2	27.316	13.658	38.824*
	ภายในกลุ่ม	2429	1246.279	0.473			610	300.024	0.492		2239	1252.440	0.479
	รวม	2431	1300.719				612	308.618			2241	1349.426	
3. ฝึกพัฒนาอาชีพ	โรงเรียนกลุ่ม	2	3.513	1.757	3.195*	2	8.963	4.482	9.187*	2	12.481	6.240	14.300*
	ภายในกลุ่ม	2429	1215.439	0.463			610	284.292	0.466		2239	1225.217	0.471
	รวม	2431	1218.952				612	292.823			2241	1238.705	
4. ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	โรงเรียนกลุ่ม	2	18.244	9.122	12.181*	2	9.707	4.853	7.803*	2	33.865	16.932	22.082*
	ภายในกลุ่ม	2429	1427.326	0.549			610	379.420	0.622		2239	1819.169	0.501
	รวม	2431	1445.572				612	389.142			2241	1842.065	
5. ฝึกสอนวิชา วิชา สุขศึกษา	โรงเรียนกลุ่ม	2	36.378	18.189	43.508*	2	19.129	9.564	19.031*	2	60.428	30.214	67.653*
	ภายในกลุ่ม	2429	1132.848	0.421			610	713.905	0.534		2239	1633.147	0.448
	รวม	2431	1169.227				612	733.036			2241	1717.218	
6. ฝึกปฏิบัติงานสหกรณ์	โรงเรียนกลุ่ม	2	43.827	21.913	57.080*	2	15.429	7.715	17.192*	2	66.991	33.495	83.861*
	ภายในกลุ่ม	2429	1002.216	0.382			610	273.703	0.448		2239	978.110	0.396
	รวม	2431	1046.043				612	289.137			2241	1248.201	
7. ฝึกประกอบอาชีพตามแผน	โรงเรียนกลุ่ม	2	21.941	10.971	26.476*	2	29.018	14.509	26.211*	2	52.363	26.181	59.358*
	ภายในกลุ่ม	2429	1088.369	0.414			610	437.673	0.534		2239	1447.730	0.447
	รวม	2431	1110.310				612	466.492			2241	1500.782	
8. ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	โรงเรียนกลุ่ม	2	3.237	1.568	4.244*	2	3.845	1.922	4.063*	2	8.454	4.227	10.720*
	ภายในกลุ่ม	2429	984.163	0.378			610	272.349	0.446		2239	1212.308	0.293
	รวม	2431	987.401				612	275.892			2241	1262.381	
9. ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	โรงเรียนกลุ่ม	2	17.912	8.956	21.157*	2	21.454	10.727	22.849*	2	47.444	23.722	58.005*
	ภายในกลุ่ม	2429	1211.223	0.473			610	248.963	0.419		2239	1410.089	0.443
	รวม	2431	1229.135				612	250.419			2241	1478.343	
รวม	โรงเรียนกลุ่ม	2	18.212	9.106	22.254*	2	31.473	15.736	27.187*	2	36.834	17.417	69.273*
	ภายในกลุ่ม	2429	485.461	0.177			610	128.274	0.210		2239	602.020	0.180
	รวม	2431	486.917				612	130.593			2241	670.579	

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบรายค่าของระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียน
ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อส่งเสริม
การประกอบอาชีพของผู้เรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

รายการ	ขนาด	สค.			สช.			รวม		
		$\bar{X}$	ขนาดของโรงเรียน (*p<.05)			$\bar{X}$	ขนาดของโรงเรียน (*p<.05)			$\bar{X}$
			ใหญ่	กลาง	เล็ก		ใหญ่	กลาง	เล็ก	
1. จัดบุคลากรเพื่อรับผิดชอบกิจกรรม การเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายได้พอสมควร	ใหญ่	2.88		*	*	2.88		*	*	2.89
	กลาง	2.72			*	2.75				2.72
	เล็ก	2.60				2.72				2.61
2. มีเอกสารหลักสูตรที่ใช้ในกิจกรรม การเรียนการสอน	ใหญ่	2.83		*	*	2.94		*	*	2.86
	กลาง	2.67				2.76				2.68
	เล็ก	2.59				2.57				2.59
3. มีการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	ใหญ่	2.54			*	2.81		*	*	2.62
	กลาง	2.48				2.71		*	*	2.52
	เล็ก	2.45				2.42				2.45
4. มีอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนเพียงพอ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ใหญ่	2.56		*	*	2.73		*	*	2.60
	กลาง	2.45				2.59		*	*	2.48
	เล็ก	2.37				2.30				2.38
5. มีเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์เพียงพอ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ใหญ่	2.56		*	*	2.69		*	*	2.59
	กลาง	2.34			*	2.41				2.35
	เล็ก	2.26				2.19				2.25
6. มีสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน สอนเพียงพอ	ใหญ่	2.53		*	*	2.68		*	*	2.57
	กลาง	2.34			*	2.39				2.35
	เล็ก	2.20				2.28				2.20
7. ได้รับงบประมาณสนับสนุน หมวดวิชาเรียนในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนอย่างเพียงพอ	ใหญ่	2.38		*	*	2.68		*	*	2.46
	กลาง	2.24			*	2.33		*	*	2.25
	เล็ก	2.14				2.07				2.14
8. มีสารสนเทศเกี่ยวกับอาชีพ วิชาชีพที่เป็น พื้นฐานมาจัดทำ กิจกรรมการเรียนการสอน	ใหญ่	2.20		*	*	2.37		*	*	2.25
	กลาง	2.15				2.22				2.16
	เล็ก	2.11				2.19				2.12
9. ครูเป็นมหาวิทยาลัยที่มีผลการสอน	ใหญ่	2.88			*	3.24		*	*	2.98
	กลาง	2.84			*	3.03		*	*	2.88
	เล็ก	2.68				2.64				2.68

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

รายการ	สศ. (n=6,405)		สช. (n=1,729)		รวม (n=8,134)		t-test (**p<.05)
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. มีแผนการเรียนให้เลือกตามความต้องการ	2.37	0.69	2.33	0.71	2.35	0.70	1.731
2. มีวิชาให้เลือกเรียนได้ตามความสนใจ	2.36	0.68	2.29	0.70	2.35	0.69	3.756*
3. มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือให้ใช้ฝึกปฏิบัติ	2.28	0.63	2.40	0.73	2.31	0.67	- 6.124*
4. มีห้องปฏิบัติการต่อไปนี้ และพร้อมที่จะให้ใช้ได้							
1) ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์	2.48	0.75	2.55	0.78	2.49	0.75	- 3.756*
2) ห้องปฏิบัติการทางภาษา	2.27	0.70	2.33	0.83	2.29	0.73	- 3.410*
3) ห้องปฏิบัติการทางอาชีพ	2.26	0.71	1.92	0.73	2.19	0.73	17.476*
4) ห้องปฏิบัติการทางจริยธรรม	2.23	0.74	2.32	0.87	2.25	0.77	- 3.805*
5) ห้องปฏิบัติการทางพลศึกษา	2.26	0.79	2.40	0.84	2.29	0.80	- 6.491*
5. มีแหล่งเรียนรู้ต่อไปนี้ พร้อมที่จะให้ใช้ได้							
1) ห้องสมุดโรงเรียน	2.82	0.78	2.81	0.81	2.81	0.79	0.456
2) ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	2.27	0.80	2.18	0.86	2.25	0.81	4.049
3) ห้องสมุดเคลื่อนที่	1.62	0.70	1.70	0.77	1.64	0.71	- 3.841*
4) ห้องพิพิธภัณฑ์	1.58	0.71	1.53	0.72	1.57	0.72	2.332
5) แหล่งความรู้ท้องถิ่น	1.91	0.79	1.91	0.83	1.91	0.80	- .073*
6) ห้องโสตทัศนศึกษา	2.37	0.80	2.20	0.94	2.33	0.83	6.980*
รวม	2.20	0.44	2.21	0.48	2.22	0.50	0.999

ตารางที่ 9 ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

កម្រិតការងារសាងសង់ បំពេញការងារសាងសង់សាងសង់	ឆ្នាំ	សមាសភាពសាងសង់				សមាសភាពសាងសង់សាងសង់				សាងសង់			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1. បំពេញការងារសាងសង់សាងសង់សាងសង់	ឆ្នាំ	1	177.700	15.831	143.869	2	14.431	17.216	14.431	3	144.841	82.280	177.700
	ឆ្នាំ	1	177.700	15.831	143.869	2	14.431	17.216	14.431	3	144.841	82.280	177.700
	ឆ្នាំ	1	177.700	15.831	143.869	2	14.431	17.216	14.431	3	144.841	82.280	177.700
2. បំពេញការងារសាងសង់សាងសង់សាងសង់	ឆ្នាំ	2	40.977	30.488	61.465	3	18.185	8.572	19.940	4	94.008	17.000	14.431
	ឆ្នាំ	2	40.977	30.488	61.465	3	18.185	8.572	19.940	4	94.008	17.000	14.431
	ឆ្នាំ	2	40.977	30.488	61.465	3	18.185	8.572	19.940	4	94.008	17.000	14.431
3. បំពេញការងារសាងសង់សាងសង់សាងសង់	ឆ្នាំ	3	44.440	23.788	32.480	4	67.839	33.818	68.321	5	107.855	55.452	123.517
	ឆ្នាំ	3	44.440	23.788	32.480	4	67.839	33.818	68.321	5	107.855	55.452	123.517
	ឆ្នាំ	3	44.440	23.788	32.480	4	67.839	33.818	68.321	5	107.855	55.452	123.517
4. បំពេញការងារសាងសង់សាងសង់សាងសង់	ឆ្នាំ	4	53.440	23.788	48.794	5	79.839	38.825	70.931	6	117.810	38.808	108.427
	ឆ្នាំ	4	53.440	23.788	48.794	5	79.839	38.825	70.931	6	117.810	38.808	108.427
	ឆ្នាំ	4	53.440	23.788	48.794	5	79.839	38.825	70.931	6	117.810	38.808	108.427
5. បំពេញការងារសាងសង់សាងសង់សាងសង់	ឆ្នាំ	5	37.788	14.888	18.878	6	83.830	23.775	27.773	7	88.810	12.888	61.882
	ឆ្នាំ	5	37.788	14.888	18.878	6	83.830	23.775	27.773	7	88.810	12.888	61.882
	ឆ្នាំ	5	37.788	14.888	18.878	6	83.830	23.775	27.773	7	88.810	12.888	61.882
6. បំពេញការងារសាងសង់សាងសង់សាងសង់	ឆ្នាំ	6	198.861	32.280	167.581	7	3.880	5.880	2.881	8	18.880	12.888	4.882
	ឆ្នាំ	6	198.861	32.280	167.581	7	3.880	5.880	2.881	8	18.880	12.888	4.882
	ឆ្នាំ	6	198.861	32.280	167.581	7	3.880	5.880	2.881	8	18.880	12.888	4.882
7. បំពេញការងារសាងសង់សាងសង់សាងសង់	ឆ្នាំ	7	33.880	18.888	14.884	8	11.714	5.887	1.778	9	33.720	16.888	18.737
	ឆ្នាំ	7	33.880	18.888	14.884	8	11.714	5.887	1.778	9	33.720	16.888	18.737
	ឆ្នាំ	7	33.880	18.888	14.884	8	11.714	5.887	1.778	9	33.720	16.888	18.737
8. បំពេញការងារសាងសង់សាងសង់សាងសង់	ឆ្នាំ	8	198.861	32.280	167.581	9	87.840	48.810	35.828	10	188.842	58.128	158.728
	ឆ្នាំ	8	198.861	32.280	167.581	9	87.840	48.810	35.828	10	188.842	58.128	158.728
	ឆ្នាំ	8	198.861	32.280	167.581	9	87.840	48.810	35.828	10	188.842	58.128	158.728
9. បំពេញការងារសាងសង់សាងសង់សាងសង់	ឆ្នាំ	9	38.880	19.888	14.884	10	11.714	5.887	1.778	11	33.720	16.888	18.737
	ឆ្នាំ	9	38.880	19.888	14.884	10	11.714	5.887	1.778	11	33.720	16.888	18.737
	ឆ្នាំ	9	38.880	19.888	14.884	10	11.714	5.887	1.778	11	33.720	16.888	18.737

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการตรวจสอบ ข้อมูลทางสถิติของข้อมูล	ขนาด	การกระจายตัว				ค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก				รวม			
		Σ	N	ΣX	S	Σ	N	ΣX	S	Σ	N	ΣX	S
5.2 ผืนดินปนทราย	ขนาดกลุ่ม	2	82,073	48,036	13.889°	2	18,510	9,755	13.493°	2	88,583	44,041	87.382°
	ภายในกลุ่ม	8402	3888,809	0.423		1726	1347,824	0.722		8131	1271,787	0.848	
	รวม	8404	4083,832			1728	1367,134			8133	1309,649		
5.3 ผืนดินปนหิน	ขนาดกลุ่ม	2	13,788	6,864	14.201°	2	22,113	11,036	19.223°	2	38,418	14,209	26.888°
	ภายในกลุ่ม	8403	3123,435	0.500		1726	892,680	0.371		8131	4111,926	0.526	
	รวม	8404	3117,203			1728	1014,781			8132	4140,343		
5.4 ผืนดินปนโคลน	ขนาดกลุ่ม	2	42,834	21,358	42.374°	2	13,493	6,746	13.049°	2	36,513	17,756	34.802°
	ภายในกลุ่ม	8402	3223,262	0.504		1726	880,978	0.518		8134	4138,883	0.508	
	รวม	8404	3266,387			1728	904,468			8132	4172,175		
5.5 ผืนดินปนหินปนทราย	ขนาดกลุ่ม	2	16,158	7,579	13.169°	2	8,340	4,830	8.441°	2	21,833	10,812	17.147°
	ภายในกลุ่ม	8403	3488,735	0.623		1726	1183,404	0.696		8131	5174,397	0.836	
	รวม	8404	4003,383			1728	1192,744			8132	5186,030		
5.6 ผืนดินปนหินปนโคลน	ขนาดกลุ่ม	2	28,714	15,337	14.187°	2	84,628	47,320	16.474°	2	72,109	36,054	15.732°
	ภายในกลุ่ม	8402	2970,330	0.421		1724	1441,004	0.835		8134	5518,246	0.694	
	รวม	8404	4053,044			1728	1612,747			8132	5481,444		
รวม	ขนาดกลุ่ม	2	43,301	21,350	114.181°	2	28,345	14,307	86.013°	2	58,525	28,561	149.830°
	ภายในกลุ่ม	8402	1270,889	0.188		1724	871,416	0.213		8131	1348,960	0.190	
	รวม	8404	1245,099			1728	889,825			8132	1445,201		

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบรายค่าของระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความพร้อมของสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

รายการความพร้อม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	ขนาด	สค.			ศธ.			วม.						
		$\bar{X}$	ขนาดของโรงเรียน (*p<.05)			$\bar{X}$	ขนาดของโรงเรียน (*p<.05)			$\bar{X}$	ขนาดของโรงเรียน (*p<.05)			
			ใหญ่	กลาง	เล็ก		ใหญ่	กลาง	เล็ก		ใหญ่	กลาง	เล็ก	
ความพร้อมของสถานศึกษา														
1. มีแผนการเรียนให้สอดคล้องตามความต้องการ	ใหญ่	2.61		*	*	2.47		*	*	2.56		*	*	
	กลาง	2.30			*	2.16			*	2.28				
	เล็ก	2.22				2.30				2.23				
2. มีวิชาให้เด็กเรียนได้ตามความสนใจ	ใหญ่	2.51		*	*	2.36		*	*	2.46		*	*	
	กลาง	2.33			*	2.15			*	2.30				
	เล็ก	2.26				2.40				2.27				
3. มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือใช้ประกอบการเรียน	ใหญ่	2.40		*	*	2.39		*	*	2.47		*	*	
	กลาง	2.27			*	2.24				2.27			*	
	เล็ก	2.18				2.11				2.17				
4. มีห้องปฏิบัติการต่อไปนี้ พร้อมที่จะนำใช้ได้ในระดับใด														
4.1 ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์	ใหญ่	2.59		*	*	2.76		*	*	2.65		*	*	
	กลาง	2.48			*	2.38			*	2.46			*	
	เล็ก	2.35				2.20				2.33				
4.2 ห้องปฏิบัติการทางภาษา	ใหญ่	2.33			*	2.30		*	*	2.39		*	*	
	กลาง	2.31			*	2.19				2.29			*	
	เล็ก	2.15				2.17				2.15				
4.3 ห้องปฏิบัติการทางอาชีพ	ใหญ่	2.46		*	*	1.96		*	*	2.29		*	*	
	กลาง	2.22			*	1.86				2.16			*	
	เล็ก	2.13				1.94				2.10				
4.4 ห้องปฏิบัติการทางกิจกรรม	ใหญ่	2.34		*	*	2.35		*	*	2.37		*	*	
	กลาง	2.22			*	2.23			*	2.22				
	เล็ก	2.14				2.46				2.16				
4.5 ห้องปฏิบัติการทางพลศึกษา	ใหญ่	2.43		*	*	2.60		*	*	2.50		*	*	
	กลาง	2.25			*	2.09			*	2.20			*	
	เล็ก	2.08				2.31				2.11				
5. มีแหล่งเรียนรู้ต่อไปนี้พร้อมที่จะนำใช้ได้ในระดับใด														
5.1 แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน	ใหญ่	2.94		*	*	3.03		*	*	2.95		*	*	
	กลาง	2.82			*	2.60				2.78			*	
	เล็ก	2.68				2.50				2.66				
5.2 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	ใหญ่	2.43		*	*	2.28		*	*	2.38		*	*	
	กลาง	2.27			*	2.06				2.23			*	
	เล็ก	2.10				2.10				2.10				

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการความร่วมมือ จากสถานศึกษาของโรงเรียน	ขนาด	สศ.			สช.			รวม					
		X	ขนาดของโรงเรียน (*p<.05)			X	ขนาดของโรงเรียน (*p<.05)			X	ขนาดของโรงเรียน (*p<.05)		
			ใหญ่	กลาง	เล็ก		ใหญ่	กลาง	เล็ก		ใหญ่	กลาง	เล็ก
5.3 ห้องสมุดเคลื่อนที่	ใหญ่	1.64		*		1.70		*		1.68		*	
	กลาง	1.58				1.66			*	1.58		*	
	เล็ก	1.69				1.67				1.71			
5.4 ห้องพิพิธภัณฑ์	ใหญ่	1.71		*	*	1.56		*	*	1.65		*	
	กลาง	1.52				1.43			*	1.51			
	เล็ก	1.53				1.70				1.55			
5.5 แหล่งความรู้ท้องถิ่น	ใหญ่	1.90		*		1.94		*		1.91		*	
	กลาง	1.87		*		1.82			*	1.86		*	
	เล็ก	1.89				2.04				1.99			
5.6 ห้องโสตทัศนศึกษา	ใหญ่	2.42		*		2.42		*	*	2.42		*	
	กลาง	2.45		*		1.92			*	2.35		*	
	เล็ก	2.19				2.07				2.17			

ตารางที่ 11 แสดงคำร้อยละของผู้ปกครอง และกรรมการโรงเรียนที่เห็นว่า
โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริม
การประกอบอาชีพ

รายการ	สศ.		สช.		รวม	
	ผู้ปกครอง (n=1,268)	กรรมการ (n=378)	ผู้ปกครอง (n=202)	กรรมการ (n=90)	ผู้ปกครอง (n=1,270)	กรรมการ (n=468)
1. ด้านอาคารสถานที่	70.3	69.4	83.8	76.7	72.9	70.8
2. ด้านบุคลากร	69.1	65.7	82.1	81.1	71.6	68.7
3. ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ	50.3	52.0	64.6	61.1	53.1	53.7
4. ด้านงบประมาณ	47.2	33.8	71.9	62.2	52.0	39.2

ตารางที่ 12 แสดงค่าร้อยละความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการโรงเรียน
เกี่ยวกับความเพียงพอของความรู้เพื่อการประกอบอาชีพที่นักเรียนได้รับจาก
โรงเรียนหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รายการ	นักเรียน (n = 8,134)			ผู้ปกครอง (n = 1,570)			กรรมการโรงเรียน (n = 469)		
	สค.	สข.	รวม	สค.	สข.	รวม	สค.	สข.	รวม
1. เพียงพอ	26.1	25.3	26.0	39.6	46.7	41.0	36.9	50.0	39.4
2. ไม่เพียงพอ	73.9	74.7	74.0	60.4	53.0	59.0	63.1	50.0	60.6

ตารางที่ 13 แสดงร้อยละของความต้องการของนักเรียนหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รายการ	นักเรียน			ผู้ปกครอง		
	สค. (n = 6,405)	สข. (n = 1,729)	รวม (N = 8,134)	สค. (n = 1,268)	สข. (n = 302)	รวม (N = 1,570)
1. ศึกษาต่อ	63.8	77.5	66.7	71.4	77.8	72.6
2. ทำงาน	4.7	2.3	4.2	3.1	3.0	3.1
3. ศึกษาต่อและทำงานด้วย	30.3	19.2	27.9	25.3	16.9	23.7
4. อื่น ๆ	0.0	1.0	0.2	0.2	2.3	0.6
ถ้าศึกษาต่อ						
1) สถานที่ต้องการเข้าศึกษา						
1.1) มหาวิทยาลัย	66.9	76.2	68.9			
1.2) วิทยาลัยเทคนิค	23.0	17.2	21.8			
1.3) อื่น ๆ	3.5	2.7	3.4			
2) ถ้าศึกษาต่อไม่ได้ มีแนวคิดที่จะทำ						
2.1) กวดวิชา	35.6	57.6	40.3			
2.2) ทำงานทำ	39.8	18.3	35.2			
2.3) ประกอบอาชีพอิสระ	9.7	8.6	9.5			
2.4) ยังไม่ได้คิดทำอะไร	7.8	10.8	8.4			
ถ้าทำงาน ลักษณะงานที่ต้องการทำ						
1) ทำงานกับครอบครัว	4.9	6.1	5.2			
2) รับราชการ	22.4	18.0	21.5			
3) เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ	11.1	7.9	10.4			
4) เป็นเกษตรกร	7.2	0.6	5.8			
5) ประกอบอาชีพอิสระ	17.9	19.5	18.3			
6) เป็นลูกจ้าง	9.6	4.9	8.6			
7) อื่น ๆ	0.7	1.0	0.8			

ตารางที่ 15 แสดงค่าร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มี
ประสบการณ์การทำงานและมีรายได้ระหว่างเรียน

รายการ	สศ. (n = 6405)	สช. (n = 1729)	รวม (n = 8134)
เคย	38.1	23.8	30.0
ไม่เคย	61.9	76.2	48.7

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการที่โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองชุมชน

[illegible]

ตารางที่ 17 แสดงคำร้อยละของความคืบหน้าของนักเรียนที่โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน และ ผู้ประกอบการ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ

รายการ	อ.พ.				อ.พ.				อ.พ.			
	ขนาดโรงเรียน				ขนาดโรงเรียน				ขนาดโรงเรียน			
	ใหญ่ (n = 1,001)	กลาง (n = 3,003)	เล็ก (n = 1,001)	รวม (n = 5,005)	ใหญ่ (n = 1,001)	กลาง (n = 3,003)	เล็ก (n = 1,001)	รวม (n = 5,005)	ใหญ่ (n = 1,001)	กลาง (n = 3,003)	เล็ก (n = 1,001)	รวม (n = 5,005)
1. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเลือกแผนการเรียน	59.4	55.4	50.7	55.3	64.6	58.9	50.5	60.7	61.1	68.1	50.6	56.4
2. สภาพชุมชนมีส่วนเป็นแรงจูงใจในการเลือกอาชีพ	37.6	37.0	38.3	37.5	37.6	39.6	30.9	37.5	37.6	45.6	37.4	37.5
3. นักเรียนได้มีโอกาสฝึกงานในสถานประกอบการ	15.4	16.0	17.8	16.3	9.9	12.8	18.2	12.0	13.6	18.7	17.8	15.4
4. นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์จากภูมิปัญญาชาวบ้าน	43.9	49.7	50.7	48.4	41.4	43.7	51.8	43.6	43.1	59.1	50.6	47.3
5. อื่น ๆ	3.7	2.3	2.6	2.8	4.0	2.2	3.6	3.3	3.8	2.8	2.7	2.9

ตารางที่ 18 แสดงค่าร้อยละของกรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง และผู้ประกอบการ
ที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ
ของนักเรียน

รายการ	กรรมการโรงเรียน			ผู้ปกครอง			ผู้ ประกอบการ (n = 380)
	ศก. (n = 379)	สช. (n = 90)	วม (n = 469)	สา. (n = 1,588)	สช. (n = 302)	วม (n = 1,890)	
1. ร่วมวางแผนการจัด การเรียนการสอน	39.6	61.1	43.7	24.7	34.1	26.5	17.9
2. ให้คำปรึกษาแนะนำ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ	68.6	63.3	67.6	64.6	54.6	62.7	56.6
3. สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน	42.7	54.4	45.0	53.0	52.6	52.9	27.9
4. เป็นวิทยากรให้ความรู้	26.9	35.6	28.6	13.4	17.5	14.2	32.9
5. สนับสนุนด้านการเงิน	23.2	23.3	23.2	61.4	54.6	60.1	15.0
6. ให้ใช้สถานที่เป็นแหล่ง ศึกษาค้นคว้า	21.9	26.7	22.8	18.4	18.2	18.3	36.8
7. ให้ใช้สถานที่เป็นที่ฝึกงาน	19.0	22.2	19.6	12.3	8.9	11.7	45.0
8. อื่น ๆ	4.5	3.3	4.3	2.7	0.7	2.3	0.0

**ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของการให้ความช่วยเหลือของ
ผู้ประกอบการในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริม
การประกอบอาชีพของนักเรียน**

รายการ	จำนวน (n = 380)	ร้อยละ
1. ความพร้อมที่จะช่วยเหลือโรงเรียน		
1) เป็นวิทยากรให้ความรู้	179	47.1
2) ให้นักเรียนมาฝึกงาน	230	60.5
3) ให้การสนับสนุนด้านสื่อ/อุปกรณ์	129	33.9
4) ให้คำแนะนำ	287	75.5
5) ให้การสนับสนุนด้านเงินทุน	59	15.5
6) อื่น ๆ	6	1.6
2. การรับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าทำงานในสถานประกอบการ		
1) ไม่ได้รับ	42	11.1
2) น้อยที่สุด	109	28.7
3) น้อย	134	35.3
4) มาก	80	21.1
5) มากที่สุด	15	3.9

ตารางที่ 20 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนของชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการประกอบอาชีพ

รายการ	สศ.				สช.				รวม			
	ขนาดโรงเรียน			รวม (n = 100)	ขนาดโรงเรียน			รวม (n = 88)	ขนาดโรงเรียน			รวม (n = 188)
	ใหญ่ (n = 45)	กลาง (n = 30)	เล็ก (n = 25)		ใหญ่ (n = 18)	กลาง (n = 10)	เล็ก (n = 4)		ใหญ่ (n = 46)	กลาง (n = 27)	เล็ก (n = 15)	
1. เป็นวิทยากรให้ความรู้	68.9	81.5	83.3	78.9	73.7	62.5	75.0	69.2	70.3	78.4	82.8	77.2
2. ให้นักเรียนมาศึกษาดูงาน ในสถานประกอบการ	71.1	54.3	44.4	55.6	47.4	62.5	50.0	53.8	64.1	55.7	44.8	55.3
3. ให้นักเรียนมาฝึกงานใน สถานประกอบการ	37.8	29.6	22.2	29.4	26.3	37.5	50.0	33.3	34.4	30.9	24.1	30.1
4. ให้การสนับสนุนด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือทุน ดำเนินการ	48.9	42.0	46.3	45.0	52.6	50.0	50.0	51.3	50.0	43.3	46.6	46.1
5. ให้คำปรึกษาแนะนำ	68.9	61.7	70.4	66.1	73.7	62.5	100.0	71.8	70.3	61.9	72.4	67.1

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการที่ให้ความช่วยเหลือในการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการ

รายการ	จำนวน n = 380	ร้อยละ
1. ให้เป็นสถานที่ฝึกงาน		
1) เคย	160	42.1
2) ไม่เคย	220	57.9
2. การให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนมาฝึกงาน		
1) ให้ความรู้และทักษะทางอาชีพ	178	46.8
2) ให้ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	195	51.3
3) ให้กระบวนการทำงานที่ถูกต้อง	157	41.3
4) ให้นักเรียนทำตามตัวอย่างที่มีอยู่	121	31.8
5) ให้นักเรียนทำด้วยตนเอง และถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย	133	35.0
6) ให้มีการบันทึกผลการปฏิบัติงานประจำวัน	91	23.9
7) จัดให้มีพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือ	92	24.2
8) ให้คำตอบแทน	86	22.6
9) อื่น ๆ	37	9.7

หมายเหตุ ข้อ 2 เลือกตอบได้มากกว่า 1

ตารางที่ 22 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน กรรมการโรงเรียน และผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของนักเรียน

รายการ	ผู้บริหาร		ครู		นักเรียน		กรรมการ ฯ		ผู้ปกครอง	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. ความขยัน อดทน	3.12	0.72	2.98	0.58	2.95	0.65	2.76	0.65	2.90	0.65
2. ความรับผิดชอบ	3.26	0.69	3.05	0.63	3.02	0.62	2.69	0.69	2.93	0.66
3. ความซื่อสัตย์	3.35	0.68	3.12	0.60	3.26	0.69	2.97	0.65	3.23	0.63
4. มนุษยสัมพันธ์	3.15	0.71	3.09	0.58	3.21	0.67	2.97	0.64	3.15	0.70
5. ความคิดสร้างสรรค์	2.99	0.77	2.85	0.67	2.73	0.68	2.65	0.73	2.78	0.68
6. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน	3.17	0.72	2.94	0.66	2.89	0.69	2.75	0.71	2.91	0.72
7. ความละเอียดรอบคอบ	2.97	0.72	2.84	0.65	2.70	0.72	2.58	0.70	2.65	0.72
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	3.11	0.72	2.96	0.67	2.90	0.79	2.74	0.66	2.88	0.76
9. การประพฤติและกมล	3.27	0.76	2.96	0.65	2.84	0.79	2.71	0.70	2.78	0.82
10. ความสามัคคี	3.37	0.83	3.11	0.65	3.19	0.73	3.01	0.71	3.09	0.74

ตารางที่ 23 แสดงค่าร้อยละของความต้องการของผู้ประกอบการเกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของนักเรียนเข้าทำงานในสถานประกอบการ

รายการ	อันดับที่									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. ความขยัน อดทน	49.2	17.6	8.2	5.0	1.8	0.5	0.5	0	0.5	0.3
2. ความรับผิดชอบ	4.7	30.8	8.4	9.5	7.1	4.2	1.1	1.3	0.3	0
3. ความซื่อสัตย์	12.4	20.3	40.3	2.4	2.4	0.8	0.3	1.1	0.5	0.3
4. มนุษยสัมพันธ์	3.4	3.4	3.2	18.2	7.1	3.7	3.7	3.2	2.4	0.3
5. ความคิดสร้างสรรค์	15.5	10.3	15.8	10.3	20.3	1.6	1.8	0.6	0.3	0
6. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน	1.3	0.8	1.3	2.9	4.5	17.9	6.3	4.7	2.9	0.3
7. ความละเอียดรอบคอบ	0.8	2.9	3.9	13.4	7.1	5.8	19.7	2.1	2.4	0.3
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	1.1	0	1.8	1.8	3.2	4.5	4.2	19.2	5.8	1.1
9. การประพฤติและกมล	1.1	2.4	1.6	4.2	4.7	5.8	3.7	5.3	17.1	0.8
10. ความสามัคคี	2.9	1.3	2.6	3.7	3.9	5.0	3.4	1.8	3.7	4.5

ตารางที่ 24 ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และ
กรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงาน

รายการ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F (*p<.05)
1. ความซื่อสัตย์	ระหว่างกลุ่ม	29.856	4	7.464	18.321*
	ภายในกลุ่ม	5552.435	13629	0.407	
	รวม	5582.291	13633		
2. ความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	78.008	4	19.502	48.872*
	ภายในกลุ่ม	5438.472	13629	0.399	
	รวม	5516.479	13633		
3. ความซื่อสัตย์	ระหว่างกลุ่ม	79.713	4	19.928	55.087*
	ภายในกลุ่ม	4932.261	13629	0.362	
	รวม	5011.974	13633		
4. นานาชาติ	ระหว่างกลุ่ม	51.151	4	12.788	29.962*
	ภายในกลุ่ม	5816.890	13629	0.427	
	รวม	5868.040	13633		
5. ความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	48.219	4	12.055	26.240*
	ภายในกลุ่ม	6261.274	13629	0.459	
	รวม	6309.494	13633		
6. ไม่รู้ไม่เรียน	ระหว่างกลุ่ม	33.268	4	8.317	17.607*
	ภายในกลุ่ม	6438.014	13629	0.472	
	รวม	6471.281	13633		
7. ความละเอียดรอบคอบ	ระหว่างกลุ่ม	79.025	4	19.756	40.181*
	ภายในกลุ่ม	6701.096	13629	0.492	
	รวม	6780.121	13633		
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	32.263	4	8.066	14.158*
	ภายในกลุ่ม	7764.351	13629	0.570	
	รวม	7796.614	13633		
9. การประหยัดและออม	ระหว่างกลุ่ม	96.290	4	24.072	41.489*
	ภายในกลุ่ม	7907.738	13629	0.580	
	รวม	8004.027	13633		
10. ความสามัคคี	ระหว่างกลุ่ม	43.644	4	10.911	21.420*
	ภายในกลุ่ม	6942.570	13629	0.509	
	รวม	6986.217	13633		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	29.530	4	7.383	33.239*
	ภายในกลุ่ม	3027.234	13629	0.222	
	รวม	3056.763	13633		

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบรายคู่ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงาน

รายการ	กลุ่ม	$\bar{X}$	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง	กรรมการ
1. ความขยัน อดทน	ผู้บริหาร	3.12	-	*	*	*	*
	ครู	2.98	*	-		*	*
	นักเรียน	2.95	*		-		*
	ผู้ปกครอง	2.90	*	*		-	*
	กรรมการ	2.76	*	*	*	*	-
2. ความรับผิดชอบ	ผู้บริหาร	3.26	-	*	*	*	*
	ครู	3.05	*	-		*	*
	นักเรียน	3.02	*		-	*	*
	ผู้ปกครอง	2.93	*	*	*	-	*
	กรรมการ	2.69	*	*	*	*	-
3. ความซื่อสัตย์	ผู้บริหาร	3.35	-	*			*
	ครู	3.12	*	-	*	*	*
	นักเรียน	3.26		*	-		*
	ผู้ปกครอง	3.23		*		-	*
	กรรมการ	2.97	*	*	*	*	-
4. มนุษยสัมพันธ์	ผู้บริหาร	3.15	-				*
	ครู	3.09		-	*		*
	นักเรียน	3.21		*	-	*	*
	ผู้ปกครอง	3.15			*	-	*
	กรรมการ	2.97	*	*	*	*	-
5. ความคิดสร้างสรรค์	ผู้บริหาร	2.99	-		*	*	*
	ครู	2.85		-	*	*	*
	นักเรียน	2.73	*	*	-		
	ผู้ปกครอง	2.78	*	*		-	*
	กรรมการ	2.65	*	*		*	-
6. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน	ผู้บริหาร	3.17	-	*	*	*	*
	ครู	2.94	*	-	*		*
	นักเรียน	2.89	*	*	-		*
	ผู้ปกครอง	2.91	*	*		-	*
	กรรมการ	2.75	*	*	*	*	-

ตารางที่ 25 (ต่อ)

รายการ	กลุ่ม	$\bar{X}$	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง	กรรมการ
7. ความละเอียดรอบคอบ	ผู้บริหาร	2.97	-	-	*	*	*
	ครู	2.84	-	-	*	*	*
	นักเรียน	2.70	*	*	-	-	*
	ผู้ปกครอง	2.65	*	*	-	-	-
	กรรมการ	2.58	*	*	*	-	-
8. ความเชื่อมั่นในตนเอง	ผู้บริหาร	3.11	-	-	*	*	*
	ครู	2.96	-	-	*	*	*
	นักเรียน	2.90	*	*	-	-	*
	ผู้ปกครอง	2.88	*	*	-	-	*
	กรรมการ	2.74	*	*	*	*	-
9. การประหยัฒและออม	ผู้บริหาร	3.27	-	*	*	*	*
	ครู	2.96	*	-	*	*	*
	นักเรียน	2.84	*	*	-	-	*
	ผู้ปกครอง	2.78	*	*	-	-	-
	กรรมการ	2.71	*	*	*	-	-
10. ความสามัคคี	ผู้บริหาร	3.37	-	*	*	*	*
	ครู	3.11	*	-	*	-	-
	นักเรียน	3.19	*	*	-	*	*
	ผู้ปกครอง	3.09	*	-	*	-	-
	กรรมการ	3.01	*	-	*	-	-
รวม	ผู้บริหาร		-	*	*	*	*
	ครู		*	-	-	*	*
	นักเรียน		*	-	-	*	*
	ผู้ปกครอง		*	*	*	-	*
	กรรมการ		*	*	*	*	-

**ตารางที่ 26 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุน
และส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพในระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย**

รายการ	สศ. (n=180)		สช. (n=39)		รวม (n=219)	
	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ
1. ด้านบุคลากร	38.9	61.1	56.4	43.6	42.0	58.0
2. ด้านอาคารสถานที่	45.6	54.4	56.4	43.6	47.5	52.5
3. ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ	27.8	72.2	56.4	43.6	32.9	67.1
4. ด้านงบประมาณเฉพาะการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนด้านอาชีพ	10.6	89.4	33.3	66.7	14.6	85.4
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
5. ด้านสถานประกอบการในการฝึกอาชีพ	47.8	52.2	41.0	56.4	46.6	53.0
6. ด้านการจัดกิจกรรมพิเศษที่ส่งเสริม การประกอบอาชีพของนักเรียน	67.8	32.2	61.5	15.4	66.7	29.2
7. ด้านทรัพยากรท้องถิ่น	59.4	40.6	33.3	17.9	54.8	36.5

ตารางที่ 27 แสดงค่าร้อยละของการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกอบอาชีพ

รายการ	สศ.				สช.				รวม			
	ขนาดโรงเรียน			776 (n=188)	ขนาดโรงเรียน			รวม (n=39)	ขนาดโรงเรียน			รวม (n=188)
	ใหญ่ (n=45)	กลาง (n=82)	เล็ก (n=24)		ใหญ่ (n=29)	กลาง (n=79)	เล็ก (n=4)		ใหญ่ (n=45)	กลาง (n=82)	เล็ก (n=24)	
1. การสอนให้นักเรียนมีความรู้ในการประกอบอาชีพ												
1.1 สอนในชั้นเรียน	82.2	92.6	96.3	91.1	84.2	93.8	100.0	89.7	83.8	92.8	96.6	90.9
1.2 สอนในห้องปฏิบัติการ	84.4	72.8	64.8	73.3	52.8	50.9	50.0	51.3	75.0	69.1	63.8	69.4
1.3 เชิญวิทยากรมาให้ความรู้	71.1	75.3	74.1	73.9	52.8	75.0	50.0	61.3	65.8	75.3	72.4	71.7
1.4 ศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้	71.1	59.3	51.9	60.0	78.9	56.3	100.0	71.8	73.4	56.8	55.2	62.1
1.5 การเรียนรู้ด้วยตนเอง	71.1	66.7	79.6	71.7	73.7	56.3	50.0	64.1	71.9	64.3	77.6	70.3
1.6 อื่น ๆ	6.7	8.6	7.6	7.8	21.1	6.3	0.0	12.8	10.9	8.2	6.9	8.7
2. การสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานจริง												
2.1 การทำงานโครงการอาชีพ	84.4	84.0	88.9	85.6	63.2	68.8	75.0	66.7	78.1	81.4	87.9	82.2
2.2 กิจกรรมสหกรณ์หรือสหกรณ์	73.3	81.5	72.2	78.7	47.4	56.3	75.0	53.8	65.6	77.3	72.4	72.6
2.3 การฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ	40.0	29.6	24.1	30.6	36.8	50.0	25.0	41.0	39.1	33.0	24.1	32.4
2.4 การฝึกปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ	82.2	70.4	61.1	70.6	73.7	37.5	50.0	56.4	79.7	64.9	60.3	68.0
2.5 อื่น ๆ	4.4	3.7	1.9	3.3	15.8	0.0	25.0	10.3	7.8	3.1	3.4	4.6
3. การประเมินผลการเรียนรู้												
3.1 ประเมินความรู้เกี่ยวกับอาชีพ	60.0	67.9	74.1	67.2	36.8	37.5	50.0	38.5	53.1	62.9	72.4	62.6
3.2 ประเมินพฤติกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงาน	82.2	74.1	80.2	79.4	68.4	68.8	100.0	71.8	78.1	73.2	86.2	78.1
3.3 ประเมินผลงานหรือผลผลิต	84.4	85.2	79.6	83.3	52.6	68.8	50.0	59.0	75.0	82.5	77.6	79.0
3.4 ประเมินเจตคติต่ออาชีพ	37.8	50.6	51.9	52.8	57.9	43.8	100.0	56.4	57.8	49.5	55.2	53.4
3.5 อื่น ๆ	4.4	2.5	0.0	2.2	5.3	0.0	0.0	2.6	4.7	2.1	0.0	2.3
4. การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนวิชาชีพ												
4.1 จัดนิเทศเรียนอิสระ	57.8	66.8	64.8	59.4	57.9	62.8	100.0	64.1	57.8	57.7	67.2	60.3
4.2 จัดให้เรียนรู้หรือชมรมอาชีพ	73.3	70.4	68.5	70.6	63.2	50.0	50.0	56.4	70.3	67.0	67.2	68.0
4.3 จัดให้ทำโครงการอาชีพ	80.0	77.8	77.6	78.3	47.4	75.0	75.0	61.3	70.3	77.3	77.6	75.2
4.4 จัดประกวดแข่งขันทักษะทางอาชีพ	60.0	51.9	50.0	53.3	52.6	18.8	50.0	28.2	37.8	46.4	50.0	50.7
4.5 จัดกิจกรรมอิสระทางอาชีพหรือสหกรณ์	66.7	74.1	66.7	70.0	31.6	31.2	75.0	35.9	36.8	67.0	67.2	63.9
4.6 จัดกิจกรรมเปิดโลกอาชีพจากผู้อื่นนอกแหล่งต่าง ๆ	17.8	14.8	14.8	15.6	15.8	6.3	25.0	12.8	17.2	13.4	15.5	15.1
4.7 อื่น ๆ	2.2	6.2	1.9	3.9	0.0	0.0	25.0	2.6	1.8	5.2	3.4	3.7

ตารางที่ 28 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และการจัดการในการประกอบอาชีพ

รายการ	สศ. (n=2629)		สช. (n=613)		รวม (n=3,242)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดกิจกรรมเปิดโลกทัศน์ในการประกอบอาชีพให้แก่ผู้เรียน	2.38	0.65	2.47	0.67	2.40	0.66
2. จัดกิจกรรมให้นักเรียนสำรวจ ศึกษา และประเมินตนเองเกี่ยวกับความสามารถ ความสนใจด้านอาชีพ	2.37	0.64	2.48	0.67	2.39	0.65
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.71	0.70	2.97	0.69	2.76	0.70
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	2.86	0.62	2.97	0.66	2.88	0.63
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	2.89	0.67	2.89	0.75	2.89	0.68
6. นำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.50	0.65	2.62	0.69	2.52	0.66
7. จัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน	2.52	0.67	2.67	0.73	2.56	0.68
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	2.81	0.68	2.96	0.75	2.84	0.69
9. นำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการสอนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ	2.55	0.70	2.68	0.79	2.57	0.72
รวม	2.48	0.43	2.75	0.61	2.64	0.48

ตารางที่ 30 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เอื้อต่อการให้เรียนรู้
ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และการจัดการในการประกอบอาชีพจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

แหล่งรวม หนังสือ อ่าน	จำนวน หน้า	รวมหนังสือทุก			ค่าปรับหนังสือทุก			ค่าปรับหนังสือทุก			รวม		
		DF	SS	MS	F (*p<.05)	df	SS	MS	F (*p<.05)	df	SS	MS	F (*p<.05)
1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ที่สอน	รวมทั้งหมด	2	0.902	0.451	1.060*	2	5.262	2.631	6.091*	2	3.941	1.970	4.289*
	ภาคใต้	2628	1117.811	0.425		610	267.430	0.438		3239	1390.578	0.429	
	รวม	2628	1118.813			612	272.892			3241	1394.519		
	รวมทั้งหมด	2	0.115	0.058	0.141	2	2.082	1.041	2.245	2	1.088	0.544	1.204
2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ที่สอน และ ประเมินผลและจัดการตาม ความเหมาะสม	ภาคใต้	2628	1073.887	0.409		610	270.820	0.444		3239	1350.512	0.417	
	รวม	2628	1073.702			612	272.953			3241	1351.999		
	รวมทั้งหมด	2	0.162	0.081	0.783	2	0.247	0.124	0.257	2	0.504	0.252	0.508
	ภาคใต้	2628	1277.843	0.487		610	284.164	0.462		3239	1605.233	0.496	
3. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ที่สอน และ จัดการตามความเหมาะสม	รวม	2628	1278.603			612	284.411			3241	1606.756		
	รวมทั้งหมด	2	0.379	0.189	0.494	2	2.001	1.000	3.421*	2	0.379	0.189	0.478
	ภาคใต้	2628	1005.846	0.383		610	267.226	0.439		3239	1282.881	0.396	
	รวม	2628	1006.224			612	270.229			3241	1283.260		
4. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ที่สอน และ จัดการตามความเหมาะสม	รวมทั้งหมด	2	1.023	0.512	1.145	2	0.545	0.272	0.485	2	0.798	0.399	0.822
	ภาคใต้	2628	1173.514	0.447		610	342.349	0.561		3239	1516.657	0.468	
	รวม	2628	1174.238			612	345.894			3241	1517.455		
	รวมทั้งหมด	2	0.222	0.111	0.259	2	1.603	0.802	1.725	2	0.288	0.194	0.440
5. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ที่สอน และ จัดการตามความเหมาะสม	ภาคใต้	2628	1125.025	0.428		610	292.298	0.479		3239	1426.236	0.440	
	รวม	2628	1125.248			612	293.631			3241	1426.623		

ตารางที่ 30 (ต่อ)

รายการ	แหล่งรวม ข้อมูล	ค่าเฉลี่ยรวม			ค่าเฉลี่ยรวมตามโรงเรียน			รวม		
		df	SS	MS	F	(p<.05)		df	SS	MS
7. ผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ระดับชั้น การประถมศึกษา	รวมทั้งหมด	2	0.086	0.043	0.697			2	0.955	0.477
	ภาคเหนือ	3628	1172.341	0.446				3239	1512.419	0.467
	ภาคกลาง	2628	1172.428					3241	1517.374	
	รวม	2	0.347	0.174	0.271			2	0.232	0.126
8. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามการเรียนรู้รายสัปดาห์ ในชั้นประถมศึกษา	รวมทั้งหมด	2026	1200.364	0.453				3239	1553.129	0.480
	ภาคเหนือ	2628	1200.611					3241	1553.272	
	ภาคกลาง	2	2.805	1.402	0.910			2	2.375	1.187
	รวม	3628	1282.984	0.469				3239	1081.000	0.513
9. จำนวนข้อผิดพลาดทั้งหมดในการ การแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนในการ การแก้โจทย์	รวมทั้งหมด	2628	1295.235					3241	1583.610	
	ภาคเหนือ	2	0.121	0.060	0.286			2	0.293	0.146
	ภาคกลาง	2628	1295.843	0.227				3239	760.940	0.233
	รวม	2628	1395.963					3241	761.273	

ตารางที่ 31 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของ
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน

รายการ	สศ. (N=6,405)		สช. (N=1,729)		รวม (N=8,134)		t-test (*p<.05)
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	2.32	0.77	2.36	0.79	2.33	0.77	-1.948
2. แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	2.65	0.67	2.77	0.67	2.67	0.67	-4.246*
3. มีกฏปฏิบัติจริง	2.50	0.70	2.45	0.77	2.49	0.71	2.295*
4. ทำงานเป็นกลุ่ม	2.94	0.67	3.04	0.69	2.96	0.67	-5.697*
5. มีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.37	0.75	2.40	0.78	2.37	0.75	-1.429
6. ทำกิจกรรมสำรวจตนเอง	2.37	0.74	2.39	0.77	2.38	0.74	-0.532
7. ได้รับการแนะแนวอาชีพ	2.46	0.80	2.50	0.86	2.47	0.81	-1.537
8. ร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับ อาชีพต่าง ๆ	2.15	0.87	2.05	0.78	2.13	0.85	3.921*
9. ได้รับการวัดประเมินผลด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย	2.24	0.84	2.26	0.87	2.24	0.85	-0.802
รวม	2.44	0.48	2.46	0.50	2.45	0.48	-1.477

ตารางที่ 3.2 ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

รายการ	แหล่งที่มา แปร ปรวน	การสมมติค่า			ส่วนประกอบของการแปรปรวน			รวม		
		df	SS	MS	F	df	SS	MS	F	($p < .05$)
1. มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.770	0.385	0.651	2	8.028	4.014	4.839*	
	ภายในกลุ่ม	6402	3789.101	0.592		1726	1070.769	0.620		
	รวม	6404	3789.872			1728	1076.797			
	ระหว่างกลุ่ม	2	11.630	5.815	12.948*	2	26.344	13.172	30.111*	
2. มีความรู้ความเข้าใจขั้นตอน	ภายในกลุ่ม	6402	2875.215	0.449		1728	705.150	0.406		
	รวม	6404	2886.845			1728	712.404			
	ระหว่างกลุ่ม	2	0.340	0.170	0.347	2	27.369	13.684	23.936*	
	ภายในกลุ่ม	6402	3106.992	0.485		1726	960.732	0.552		
3. มีกฎปฏิบัติ	รวม	6404	3107.222			1728	1014.120			
	ระหว่างกลุ่ม	2	18.803	9.401	21.394*	2	53.026	26.513	56.971*	
	ภายในกลุ่ม	6402	2831.063	0.442		1726	760.038	0.442		
	รวม	6404	2849.894			1728	816.084			
4. ส่วนร่วมในการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.132	0.566	1.069	2	37.951	18.976	32.032*	
	ภายในกลุ่ม	6402	3569.236	0.558		1726	1022.485	0.592		
	รวม	6404	3570.428			1728	1050.436			
	ระหว่างกลุ่ม	2	1.132	0.566	1.069	2	37.951	18.976	32.032*	
	ภายในกลุ่ม	6402	3569.236	0.558		1726	1022.485	0.592		
	รวม	6404	3570.428			1728	1050.436			

ตารางที่ 32 (ต่อ)

รายการ	แหล่งข้อมูล	การคำนวณเบื้องต้น				ส่วนการทดสอบสมมติฐานการเลือกกลุ่ม				รวม			
		df	SS	MS	F (*p<.05)	df	SS	MS	F (*p<.05)	df	SS	MS	F (*p<.05)
ก. การบริการประชาชน	เฉพาะกลุ่ม	2	1.614	0.807	1.527	2	10.740	5.370	29.346*	2	11.073	5.537	10.558*
	ภายในกลุ่ม	6402	3467.043	0.542		1726	1006.950	0.583		8131	4494.866	0.552	
	รวม	6404	3468.703			1728	1037.690			8133	4506.539		
	ระหว่างกลุ่ม	2	22.364	11.182	17.835*	2	62.542	31.271	44.359*	2	60.358	30.179	48.308*
ข. ได้รับความพึงพอใจ	เฉพาะกลุ่ม	2	22.364	11.182	17.835*	2	62.542	31.271	44.359*	2	60.358	30.179	48.308*
	ภายในกลุ่ม	6402	4050.334	0.633		1726	1215.668	0.704		8131	3292.443	0.403	
	รวม	6404	4072.698			1728	1278.206			8133	3352.801		
	ระหว่างกลุ่ม	2	8.342	4.171	5.534*	2	11.198	5.599	9.287*	2	6.963	3.481	4.850*
ค. ได้รับความพึงพอใจ	เฉพาะกลุ่ม	2	8.342	4.171	5.534*	2	11.198	5.599	9.287*	2	6.963	3.481	4.850*
	ภายในกลุ่ม	6402	4823.202	0.754		1726	3040.362	0.603		8131	3885.600	0.724	
	รวม	6404	4831.544			1728	3051.760			8133	3896.583		
	ระหว่างกลุ่ม	2	13.056	6.528	10.721*	2	35.412	17.706	23.744*	2	33.884	16.942	18.147*
ง. ได้รับความพึงพอใจ	เฉพาะกลุ่ม	2	13.056	6.528	10.721*	2	35.412	17.706	23.744*	2	33.884	16.942	18.147*
	ภายในกลุ่ม	6402	4486.570	0.701		1726	1367.106	0.745		8131	5794.714	0.712	
	รวม	6404	4501.587			1728	1372.518			8133	5824.598		
	ระหว่างกลุ่ม	2	4.923	2.462	10.879*	2	27.932	13.966	58.441*	2	19.977	9.989	34.580*
รวม	เฉพาะกลุ่ม	2	4.923	2.462	10.879*	2	27.932	13.966	58.441*	2	19.977	9.989	34.580*
	ภายในกลุ่ม	6402	1448.230	0.226		1726	432.479	0.250		8131	1878.430	0.231	
	รวม	6404	1453.458			1728	440.411			8133	1894.407		
	ระหว่างกลุ่ม	2	4.923	2.462	10.879*	2	27.932	13.966	58.441*	2	19.977	9.989	34.580*

ตารางที่ 33 เปรียบเทียบรายค่าภายหลังของระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่นักเรียนได้ทำจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

รายการประเมินผล จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	ขนาด	สส.				สช.				รวม			
		$\bar{X}$	ขนาดของโรงเรียน ($p < 0.05$)			$\bar{X}$	ขนาดของโรงเรียน ($p < 0.05$)			$\bar{X}$	ขนาดของโรงเรียน ($p < 0.05$)		
			ใหญ่	กลาง	เล็ก		ใหญ่	กลาง	เล็ก		ใหญ่	กลาง	เล็ก
กิจกรรมการเรียนการสอนที่นักเรียนได้ทำ													
1. มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ใหญ่	2.34				2.40	*			2.36			
	กลาง	2.32				2.28		*		2.31			
	เล็ก	2.31				2.44				2.32			
2. แยกแยะความรู้ด้วยตนเอง	ใหญ่	2.71		*	*	2.83	*			2.75	*	*	*
	กลาง	2.65				2.57		*		2.63			
	เล็ก	2.60				2.80				2.62			
3. มีปฏิสัมพันธ์	ใหญ่	2.49				2.13	*			2.51	*		
	กลาง	2.50				2.28		*		2.40			
	เล็ก	2.51				2.52				2.51			
4. พยายามเป็นต้นแบบ	ใหญ่	2.99			*	3.21	*	*		3.06	*	*	*
	กลาง	2.95			*	2.83				2.93			*
	เล็ก	2.85				2.96				2.86			
5. มีส่วนร่วมในการประเมินผล	ใหญ่	2.36				2.54	*	*		2.42	*	*	*
	กลาง	2.38				2.22				2.36			
	เล็ก	2.35				2.51				2.35			
6. ทำกิจกรรมด้วยตนเอง	ใหญ่	2.40				2.49	*			2.43	*	*	*
	กลาง	2.37				2.21		*		2.34			
	เล็ก	2.38				2.46				2.37			
7. ได้เรียนรู้นอกห้องเรียน	ใหญ่	2.55		*	*	2.67	*			2.59	*	*	*
	กลาง	2.44				2.25		*		2.48			
	เล็ก	2.40				2.49				2.41			
8. ร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมฯ	ใหญ่	2.20		*	*	2.10	*			2.17	*	*	*
	กลาง	2.13				1.85		*		2.10			
	เล็ก	2.11				2.18				2.12			
9. ได้เรียนรู้นอกห้องเรียนนอกเวลา	ใหญ่	2.28		*	*	2.38	*			2.31	*	*	*
	กลาง	2.26		*	*	2.67		*		2.32			
	เล็ก	2.10				2.25				2.17			

คณะผู้ดำเนินการวิจัย

ที่ปรึกษา

อธิบดีกรมวิชาการ

รองอธิบดีกรมวิชาการ

ผู้อำนวยการกองวิจัยทางการศึกษา

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางพันธุณี วิทคโต

ร.ท.หญิงสุดาวรรณ เครือพานิช

วิทยาการที่ปรึกษาการสร้างเครื่องมือ

นางส.วาสนา ประवालพฤษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

นางอรุณี หรดาล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

คณะกรรมการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

นางพันธุณี วิทคโต กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ

ร.ท.หญิงสุดาวรรณ เครือพานิช กองวิจัยทางการศึกษา
กรมวิชาการ

นายรวีวัตร์ สิริภูบาล กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ

นายจันทร์ สกุลวงศ์ไพบูลย์ กองวิจัยทางการศึกษา
กรมวิชาการ

นางกาญจนา คีลกุล	ร.ร.ชัยนาทพิทยาคม จังหวัดชัยนาท
นายสนอง นุ่นรักแย้ม	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7
นางสาวณัฐพร พุดตานนท์	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7
นายสมศักดิ์ ชำอ่อน	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8
นางนวลลอ โกลสกาญจน์	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8
นายปรีชา ศิริมาศ	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9
นายถวัลย์ แสงสุวรรณ	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9
นายอุดร จันสร้าง	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10
นายบพิตร มีหนองหัว	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10
นายจาริก ระไหวพรมราช	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11
นายสุวรรณรัตน์ นาคภักดี	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
นายสุคนธ์ สีนทรัพย์	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
นางสาวสุนี คุปตะเวทิน	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

ผู้รวบรวมข้อมูล

ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 - 12

ผู้วิเคราะห์ข้อมูล

นางพันธณีย์ วิหคโต

ร.ท.หญิงสุดาวรรณ เครือพานิช

ผู้เขียนรายงาน

ร.ท.หญิงสุดาวรรณ เครือพานิช

ผู้ตรวจพิจารณารายงาน

นางพันธณีย์ วิหคโต

ผู้ประสานงานทั่วไป

นางสาววิรัชฐา สายแก้ว

นางสาววราภรณ์ ยศทอง

นางสาวสุภาพร พรหมนิยม

นางวิไลพร สิริปัญญาวรคุณ

ผู้พิมพ์รายงาน

นางสาวจุฑามาส เลากากาญจน์

ผู้ออกแบบปก

ร.ท.หญิงสุดาวรรณ เครือพานิช

